

Dzisiejszy numer składa się z 28 stron.

„Łódź w ilustracji” -- 3 stron oraz specjalny dodatek literacko-naukowy -- 4 strony

Łódź, 2 października 1927 r.

Oplata pocztowa wliczona w ryczałem.

Rok XXVII.

Więcej Łódzki

Redakcja: ul. Zawadzka Nr. 1. Administracja: ul. Piotrkowska Nr. 11. Ekspedycja: ul. Piotrkowska Nr. 11.
Telefon: Redakcji Nr. 38-28 i 228, Administracji Nr. 229 (połączenia własne z redakcją). Skrzynka pocztowa 132.
Cena 30 gr. Drukarnia: ul. Piotrkowska Nr. 11. Druk: 100 000 egz. Wychodzi 5 razy w tygodniu, bez przerwy. Redaktor lub jego zastępca przyjmuje od godz. 1-3 po południu. Dyrektor Wydawnictwa przyjmuje od godz. 1-3 po południu.
Administracja czynna od godz. 8 rano do godz. 7 po poł. bez przerwy.

Wychodzi codziennie o godzinie 5-ej rano.

Pod protektoratem Ministerstwa Przemysłu i Handlu.

Wystawa Ruchoma Prób i Wzorów Przemysłu Krajowego „Helenów”

Otwarta od 9 rano do 10 wieczór.

Orkiestra St. Namysłowskiego. Radjokoncerty. Kinematograf. Probiernia win i miodów krajowych. Filmowanie zwiedzających Wystawę. Ceny miejsc: do g. 5 pp. 1 zł., ulgowy 50 gr., dla zorganizowanych wycieczek młodzieży szkolnej po 20 gr., od g. 5 pp. 150, ulgowy 50 gr.

Dziś powtórzenie premjery.

Dziś powtórzenie premjery.

Wspaniały podwójny program

Panienska bez przeszłości

Czarujący, wasoły, jasny, pogodny film w 10 aktach

WILLY FRITSCH

W rolach siedmiu córek laureatki konkursu piękności siedmiu krajów z czarującą Angielką Betty Balfour na czele.

Róże

Wzruszający dramat erotyczny najnowszej produkcji.

Ilustracja muzyczna do obu obrazów pod batutą A. CZUDNOWSKIEGO.

Godziny 1 i pół do godziny 3-ej cena wszystkich miejsc 50 groszy i 1 złoty.

CASINO

Dziś!!

Wspaniałej muzyki Kalmana

WIEŻNA KARDASZKA

Wszystkich wzruszy,
Wszystkich zabawi,
Wszystkich zachwyci,
Wszystkich rozmarzy,
Wszystkich upoi,
Wszystkich rozgrzeje!

Czarująca wioślana urodą i wdziękiem

NA HAID

Wspaniałą muzyką E. KALMANA wykona
Wspaniałą pod kier. p. KANTORA.
Przedstawień o godzinie 1.30. " " " "

1.30 do 3-ej 50 groszy i 1 zł.

Centr. Pol. Zw. Ogrodników, Oddział w Łodzi zwołuje nadzwyczajne zebranie przedwyborcze na dzień 5. X. b. r. na godz. 7-ą wieczór, celem przeprowadzenia swych członków do Rady Miejskiej.
Wobec ważności sprawy prosimy o jak najliczniejsze przybycie.
Z powodu Wystawy Rolniczo-Ogrodniczej w Łęczycy, miesięczne zebranie dnia 2. X. nie odbędzie się.
ZARZĄD.

Dr. med. D. HELMAN
powrócił

spec. chorób uszu, nosa, gardła i krtani
ul. Piotrkowska Nr. 68, telef. 12-20
przyjmuje od 10-12 i od 5-7 wiecz.

Salon Mód

M-me MICHEL

ul. Sienkiewicza Nr. 52.
Tel. 38-03

— poleca modele paryskie. —
Ceny przystępne.

Lekarz - dentysta

P. Żytnicka-Kahanowa
powróciła.

Konstantynowska № 9

Telefon 33-53.

GRAND HOTEL
SALA MALINOWA.

Podwieczorki faneczne

Soboty, niedziele
i święta
od godz. 5-7 wiecz.

Powrócił

Lekarz-dentysta

Roman Ritt

Piotrkowska 126, tel. 23-88.

Dr. Maczewski

(Akuszerka i choroby kobiece)
przeprowadził się

ul. Andrzeja 3.

Telef. 17-28.

Godz. przyj.: 1-1½ po poł. 5-7 wiecz.

Restauracja

„TEATRALNA”
ul. Narutowicza 20

— Dziś flaki —

i wieprzowinka z kotła (Wellfleisch).

Dziś dalszy ciąg rokowań o

Ożywione konferencje Rządu z delegatami kapitalistów.

Pp. Monnet i Fisher w Belwederze

Poseł amerykański w Warszawie p. Stetson interwjuje

(Telegram własny „Kurjera Łódzkiego”).

Warszawa, 1 października.

Okazuje się, że sprawą pożyczki amerykańskiej zajął się poseł Stanów Zjednoczonych w Warszawie p. Stetson. W piątek wieczorem przyjął on przedstawicieli finansjery amerykańskiej, a wczoraj złożył osobiście im wizytę.

Najważniejszym wydarzeniem wczorajszego dnia była wizyta pp. Monnet i

Fishera w Belwederze. Konferowali oni przez 2 godziny z premierem.

Po tych naradach delegacja amerykańska przybyła do prezydium Rady Min., gdzie konferowała z wicepremierem Bartlem przez pół godziny.

Kiedy delegaci amerykańscy opuścili Radę Ministrów, wicepremier Bartel przyjął kilku dziennikarzy, których poinformował o charakterze i przebiegu wizyty

przedstawicieli kapitału amerykańskiego w Belwederze i w prezydium Rady Min. oraz dodał:

„Widzicie Panowie, że rokowania są w pełnym toku”.

Na dzisiaj na godzinę 12 wyznaczone zostały dalsze rozmowy p. Bartla z delegatami amerykańskimi.

W kołach finansowych mówią, że chodzi o uwzględnienie poglądów na kwestję

W murach Jagiellońskiego Grodu.

PREZYDENT REPUBLIKI NA ZAMKU KRÓLEWSKIM W KRAKOWIE.

Entuzjastyczne owacje mieszczan na cześć Dostojnego Gościa.

Kraków, 1 października.

Polska Agencja Telegraficzna.

O godz. 13.30 p. Prezydent przybył do Zamku Królewskiego do Strzelnicy, gdzie wydane zostało przez mieszczanństwo krakowskie śniadanie na cześć p. Prezydenta.

Po uroczystym powitaniu p. Prezydent dał honorowy strzał do tarczy, a następnie oddał kilka celnych strzałów.

W śniadaniu wzięli udział przedstawiciele władz państwowych i samorządowych, ks. biskup Sapieha, członkowie tow. Strzelnica i wiele osób z kół mieszczaństwa krakowskiego.

Podczas śniadania prezes Tow. Strzelnica, wiceprezydent miasta Krakowa, dr. Sznajder wygłosił przemówienie, składając

hold imieniu krakowskiego Tow. Strzelnica, kongregacji kupieckiej oraz izby stowarzyszeń rekodzielniczych i przemysłowych w Krakowie.

W GOŚCINIE U ks. METROPOLITY SAPIEHI.

Po serdecznym przyjęciu w Tow. Strzelnica, p. Prezydent udał się o godz. 15.45 do pałacu ks. metropolity Sapiehy, gdzie był wraz z swoją świtą podejmowany przez ks. metropolitę w dużej sali pałacu biskupiego.

O godz. 17-ej p. Prezydent udał się do izby rekodzielniczej. Przed gmachem izby, bogato udekorowanym, oczekiwały przyjazdu p. Prezydenta delegacje wszystkich cechów krakowskich z kilkudziesię-

ciu sztandarami i tłumnie zebrana publiczność, która urządziła p. Prezydentowi serdeczną owację.

HOLD RZEMESŁNIKÓW KRAKOWSKICH.

W pięknej sali izby rekodzielniczej na Kotlewie zgromadzili się starsi cechów z insygniami, którzy entuzjastycznie powitali przybyłego Prezydenta.

Prezes izby p. Kosobudzki powitał p. Prezydenta przemówieniem. Stwierdziwszy z radością wobec Głowy Państwa, że rząd dobrze myślał, kiedy niedługo po odrodzeniu naszej ojczyzny przystąpił do stworzenia nowego ustawodawstwa przemysłowego i skoro już w roku 1921 wydał nowy projekt ustawy przemysł. pozwa-

Gdy Polska krwawiła w obronie cywilizacji i Europy...

Węgry pod naciskiem Francji miały udzielić pomocy zbrojnej.

Czechosłowacja nie chciała przepuszczać transportów broni dla nas.

Dalsze sensacyjne rewelacje pisma „Uisag”.

Budapeszt, 1 października.

Agencja Wschodnia.

„Uisag”, w związku z poruszoną przez prasę węgierską sprawą udzielenia w roku 1920 Polsce pomocy przez Węgry, podaje szereg nowych danych, przedstawiających działalność z tego czasu najwyższych władz wojskowych francuskich i rolę Węgier.

Pismo stwierdza, że w ciągu roku 1919 i 1920 Węgry dostarczyły Polsce materiału wojennego na sumę 20 milionów koron w złocie. Uczyniły to wskutek postanowień, powziętych w sztabie generalnym francuskim, zleconych następnie w odnośnej nocie rządowi węgierskiemu. Wzajemian za to Francja przyobleciała Węgom dostawę znacznych zapasów węgla i naf-

ty oraz przeprowadzenie starań w kierunku ustalenia wspólnej granicy polsko-węgierskiej.

Ta ostatnia pozycja obciążeń francuskich dla Węgier miała swoje uzasadnienie m. in. również w tem, iż Czechosłowacja wzbraiała się kategorycznie przepuścić materiał wojenny z Węgier do Polski, mimo krytycznej sytuacji na froncie bolszewickim. Władze czechosłowackie dopiero wówczas zezwoliły na przepuszczenie przez obszar swego państwa amunicji dla Polski, gdy w formie zdecydowanej zażądał tego gen. Weygand, który przebywał wówczas w Bratysławie.

Gdy ówczesny minister wojny Węgier został zapytany przez rząd francuski, w jakim czasie zdołałby zmobilizować dwie

dywizje, jako pomoc zbrojna dla armii polskiej, dał odpowiedź, że nie mógłby uskutecznić tego wcześniej, jak za dwa tygodnie.

Z dalszych informacji pisma, powtórzonych już za innymi organami prasy węgierskiej, wynika, że główną przyczyną niedzielenia Polsce pomocy zbrojnej w postaci kilku tysięcy uzbrojonego żołnierza była zmiana gabinetu francuskiego, tuż po wysłaniu do Węgier znanej już obecnie noty z kwietnia 1920 r., z tą bowiem chwilą polityka zagraniczna Francji poszła innym torem, niezależniac się w pewnym stopniu od sojuszników.

Wszystkie powyższe informacje podajemy na odpowiedzialność wymienionego wyżej pisma.

Szakale Rosji gryzą się między sobą.

Dygnitarze sowieccy w rozgarze walki.

Wydalenie Trockiego z 3-ej międzynarodówki.

Moskwa, 1 października.

Komitet wykonawczy międzynarodówki komunistycznej powziął jednomyślną uchwałę, wykluczając Trockiego z trzeciej międzynarodówki.

Wykluczenie Trockiego z 3-ciej międzynarodówki wywołało wśród opozycji komunistycznej wielką konsternację. Spodziewają się tu licznych aresztowań wśród opozycjonistów. Obecny dyktator Rosji Stalin, dąży do złamania za wszelką cenę opozycji w partii komunistycznej.

MASOWE WYDALANIE OPOZYCJONISTÓW.

Moskwa, 1 października.

Elementy opozycyjne w dalszym ciągu eliminowane są z organizacji partyjnych. Najostrzej represje dotyczą partii komunistycznej Ukrainy i Gruzji. W ciągu dwóch dni ubiegłych z organizacji partyjnych w Odessie, Kijowie i Tyflisie usunięto 40 ludzi. Represje zaostrzają się w miarę zbliżania się okresu agitacji

przedwyborczej, poprzedzającej kongres grudniowy.

TROCKI NARZEKA NA DYKTATURE.

Londyn, 1 października.

„Times” donosi z Rygi, że Trockij po wykluczeniu go z komitetu wykonawczego Kominternu miał oświadczyć, że obecnie przywódcy sowieccy Stalin i Bucharin postępują jak dyktatorzy nasiladujący Bonapartę, którzy nie kępując się żadnymi skrupułami decydują o losie mas.

ku...
cj...
Rz...
do...
kupa...
Jak...
wania...
depe...
legat...
30.000...

lajac...
śnic...
tem...
hold...
W IZBI...

Zi...
dal...
gdzie...
przen...
wych...
niem...
dent...
mż. Tros...
Przes...
mówi...
dent...
raz...
now...
pczem...
denta...
apart...
P. frezy...
rozmo...
mi...
Zabr...
urzac...

Na w...

WYS

Od...
wyk...
stron...
nie...
który...
swój...
wobec...
czną...
skł...

WOJEW

Bawi...
spraw...
wrote...
dob...
ry...

WYB...

Dnia...
klubu...
p...
z...
wybran...
poseł...
wszed...
m...

Dotyc...

stwa...
stał...
depart...
Dot...
stwa...
ny...
kich...
D...

Dotych...
ster...
ków...
nowy...
przem...
oplat.

Polscy do urn wyborczych.

mierze powołany jest do wyrwania 600-tysięcznej ludności z ucisku warunków niegodnych współczesnego miasta.

Samorząd jest jednym z najbardziej koniecznych szczebli, po których społeczeństwo dostać się może na wyżyny kultury i cywilizacji oraz potęg politycznej. Zrażać się trudnościami nie wolno. Trzeba swe prawo do stanowienia o so-

bie, o dobru publicznym wykonać.

W założeniu obecnych wyborów leży wielkie niebezpieczeństwo: nadmiar list polskich, co zagraża prawidłowemu funkcjonowaniu Rady Miejskiej, jako opartej przy obecnym statucie miejskim na większości t. j. na zasadach parlamentaryzmu. Ludność niemiecka wystawiła tylko dwie listy. Jeżeli nie zupełnie zneutrali-

zować, to przynajmniej mocno zmniejszyć zagrażające niebezpieczeństwo można jedynie przez liczne stanęte ludności polskiej do urn wyborczych. Nie tracimy również nadziei, iż wyborcy polscy wprowadzą jeszcze i drugą niezbędną poprawkę: nie rozbiła się, lecz skoncentrowała swe głosy.

S.

ŚWITY POLITYCZNE.

Echa tannenbergskich surm bojowych.

Mowa, która otworzyła światu oczy.

Gdyby nie nadmierna szczupłość naszego budżetu propagandowego, należałoby stante pede wysygnować odpowiednią kwotę na piękny dar dla marszałka Hindenburga w uznaniu mimowolnych wprawdzie, ale znacznych i istotnie zasług, położonych przez niego mową, wygłoszoną w dniu odsłonięcia pomnika pod Tannenbergiem. Wszelkie nasze zastrzeżenia w kwestji realnej wartości pacyfistycznych i republikańsko-demokratycznych etykietek, naklejanych nawet na oficjalną politykę niemiecką, wszelkie nasze odwoływania się w tej mierze do tak niedawnej i wszak przeszłości zaopatrywała lewicowa Europa zachodnia w pytańki, zabiawione jaskrawym sceptycyzmem. Najbardziej rzeczowe dowody kładziono na karb garstki monarchistycznych junkrów, znajdujących się w ostrej, jak zapewniano, opozycji do dzisiejszego rządu. Ultima ratio zaś, która winna była zamknąć nam usta, stanowił minister Stresemann, laureat nagrody Nobla i jego wybitnie pokojowe deklaracje, przy każdej sposobności składane. A cóż twierdzi teraz liczna rzesza ta „niewiernych Tomaszów“?

„Nazewną rozwijają Niemcy gorączkową działalność imperjalistyczną. Celem jej jest wyswobodzenie się z więzów traktatu wersalskiego, odzyskanie utraconych terytoriów i posiadłości kolonialnych oraz zarządzenie niewygodnej bezsilności militarnej. Nad tem pracuje usilnie od dwóch lat burżuazja niemiecka, to spowodowało wstąpienie Niemiec do Ligi Narodów. Trzeba być naiwnym, by przeciwstawić wojownicze przemówienie Hindenburga ewangelicznemu słowom Stresemanna — podzielił on tylko między siebie role, ale jeden przyświeca im cel”. Tak zapatruje się na całokształt zagadnienia komunistyczna „L'Humanité”, odznaczająca się skądinąd przysłowiową niemal już oględnością w traktowaniu współpracowników „Układu w Rapallo”.

„... Bo przecież nie ulega wątpliwości, że stary kondotier wojenny wypowiedział głośno to, o czem myśli w gruncie rzeczy znakomita większość narodu niemieckiego. Podczas gdy p. Stresemann gra w ciuciubabkę z panem Briandem naokoło locarneńskiego drzewka oliwnego, Niemcy zmiernie wytrwale ku urzeczywistnieniu swoich zamiarów”. Jest to pogląd tem znamienitszy, iż wyraża go p. Edmond du Mesnil, naczelny redaktor radykalnego „Rappel”, gorliwy rzecznik francusko-niemieckiego porozumienia... jeszcze do niedawna, a przytem doskonały znawca polityki międzynarodowej, unikający dyplomatycznych niejasności stylu.

Jak głęboki odczuć musiał zawód Eugène Lautier, jak silne musiało być jego rozczarowanie, skoro artykułowi w swoim „L'Homme Libre”, poświęconemu tannenbergskiej uroczystości, dał on tak złowroźnie brzmiący tytuł: „Nadejście Bluechera”. Na miarę klęski pod Waterloo ocenia Lautier ewentualne konsekwencje dla pokoju powszechnego mowy, z którą wystąpił Hindenburg. A przecież „L'Homme Libre” istotnie bronił z największym zapałem „spotkania w Thoiry” bezwzględnie wierzył Stresemannowi i reakcyjne prusactwo miał sobie za hetkę petelkę. „Wszystkie pisma niemieckie bez różnicy odcieni partyjnych — z wyjątkiem prasy socjalistycznej — zaaprobowały słowa, wypowiedziane w imieniu rządu niemieckiego. Nikt nie myślał nawet uczynić jakiegokolwiek różnicy pomiędzy za-

patrywaniami marszałka von Hindenburga a polityką p. Stresemanna. Gdyż wiadomo było każdemu, że minister czytał był uprzednio w Genewie mowę prezydenta i dał na nią swój placet. Jest to szczegół o niezmierniej doniosłości. Upada bowiem wobec niego hipoteza o dwóch Niemczech: jednych — militarystycznych, odwetowych, wojowniczych, a drugich — humanitarnych, republikańskich, pacyfistycznych. Okazuje się w sposób niezbity, że wszystkie stronnictwa niemieckie, należące do większości rządowej, traktują Locarno i wstąpienie Rzeszy do Ligi Narodów, jako prosty etap akcji dyplomatycznej, mającej za zadanie unieważnić traktat wersalski i zburzyć obecny statut Europy. Cała opinia angielska, którą p. Stresemann zdołał sobie pozyskać ostatnim swoim wystąpieniem w Genewie, nie ukrywa dziś wcale olbrzymiego zdumienia i kompletnego rozczarowania”. Surowy ten sąd, zamieszczony na łamach „Journé Industrielle”, posiada wyjątkową doniosłość, gdyż jest to organ ciężkiego przemysłu francuskiego, który przez długi czas chętnym okiem spoglądał na wszystkie zabiegi, zmierzające ku gospodarczemu zwłaszcza zbliżeniu pomiędzy wczorajszymi wrogami.

Z. Kl.

Tarcia między Francją i Hiszpanją. Projekty Primo de Rivery co do Tangeru.

Paryż, 1 października. Agencja telegr. „Express”.

Spotkanie Chamberlaina z Primo de Rivera jest przedmiotem licznych komentarzy w prasie francuskiej. „L'Homme Libre” zapewnia, że Francja będzie sprzeciwiała się nadal hiszpańskiemu projektowi co do Tangeru. Primo de Rivera stara się w drodze bezpośrednich rokowań z Chamberlainem uzyskać poparcie Anglii dla swych planów.

Foreign Office wydaje się być skłonne do wypowiedzenia swej zgody na międzynarodową konferencję w sprawie statusu quo w Tangerze. „L'Homme Libre” wyraża pewną obawę przed improwiza-

cjami dyplomatycznymi nad morzem Śródziemnym. Przypominając zeszłoroczne spotkanie Chamberlaina z Mussolinim w Livorno, którego szczegóły są oświadczone tajemnicą, dziennik przypomina, że wkrótce potem rząd włoski zawarł z Albanją układ w Tirano, który stanowi poważne niebezpieczeństwo zakłócenia pokoju nad Adrjatykiem.

Wobec krążących pogłosek co do tematu rozmów barcelońskich koniecznym jest wyjaśnienie, któreby zdemontowało pogłoski przedstawiające rokowania barcelońskie, jako mające na celu stworzenie nowej ententy pomiędzy Anglią, Włochami, Hiszpanją i Grecją.

Polskość pod obuchem litewskiego szowinizmu.

Nowa fala prześladowań na Kowieńszczyźnie.

Żywiłowa demonstracja protestacyjna w Wilnie.

Tel. własny „Kurjera Łódzkiego”.

Wilno, 1 października.

Wiadomości nadchodzące z za granicy litewskiej o niszczeniu szkolnictwa polskiego i nowej fali prześladowań Polaków na Kowieńszczyźnie, wywołały we wszystkich kołach na Wileńszczyźnie olbrzymie oburzenie.

Na jutro zwołane są wiece i demonstracje różnych organizacji społecznych, kulturalnych i politycznych.

Dzisiejsze „Słowo” wileńskie podaje wywiad z p. A. Ryniewiczem na temat

„Litewskie szkoły u nas, a polskie w republice kowieńskiej”.

— Litwinów w Wileńszczyźnie jest 57.000 na ogólną liczbę mieszkańców 1080 tysięcy — oświadczył p. Ryniewicz. Na tę liczbę posiadają Litwini 44 szkoły powszechne litewskie, państwowe oraz 76 szkół litewskich prywatnych, czyli więcej szkół, niż każda inna narodowość województwa wileńskiego.

Wynoszą bowiem mniej więcej 5 proc. ludności a posiadają przeszło 9 proc. ogólnej ilości prywatnych i państwowych

szkół powszechnych.

Niski poziom umysłowy tych nauczycieli i rozpolitykowanie wywołuje takie efekty, że np. stale się uczy geografii, tłumacząc, iż Wilno jest „okupowane przez Polaków”. Uczy się także, że król Jagiełło, to truciciel Litwinów, truciciel swych braci.

W ten sposób zohydza się pamięć i tradycje unii polsko-litewskiej.

Natomiast ani jedna szkoła polska powszechna nie figuruje w danej chwili na terytorjum republiki kowieńskiej.

Wrogowie kapitalizmu na klęczkach przed kapitałem.

Sowiety chcą za wszelką cenę pożyczki.

Lecz nikt się z nią nie kwapi.

Moskwa, 1 października.

Zaniepokojenie sowieckich instytucji gospodarczych wzrasta wobec flakasa dotychczasowych zabiegów o uzyskanie większych kredytów.

Szczególnie niepokojącym dla Sowietów objawem jest stanowisko niemieckich

sfer gospodarczych, które wobec sowieckich propozycji wykazują gotowość zachowania się raczej z najdalej idącą rezerwą, aniżeli przyjęcia ich, lub nawet wogóle wzięcia poważniej pod uwagę.

Rząd sowiecki pragnie zaciągnąć z granicą większą długoterminową pożyczkę, sięgającą wysokości co najmniej 100 milionów marek.

Silne zaniepokojenie w sferach rządowych Z. S. S. R. wywołuje również ukazywanie się coraz to nowych trudności w dyskontowaniu weksli sowieckich zagranicą.

Miażdżąca stopa kataklizmu.

Straszliwy obraz zniszczenia w północnych stanach Ameryki

Stacje meteorologiczne zapowiadają nową burzę.

Telegram własny „Kurjera Łódzkiego”.

Nowy Jork, 1 października.

O straszliwej katastrofie, spowodowanej przez tajfun nadchodzą dalsze wiadomości.

Wicher miał szybkość 140 km. przełatając nad stanami Arkansas, Canzas, Missuri i Oklahoma. Cyklonowi towarzyszyło oberwanie się chmur. Miasto St. Louis, liczące pół miliona mieszkańców,

było ośrodkiem katastrofy. Szkody wyrządzone wynoszą 75 milionów dolarów. Dotychczas wydobyto z pod gruzów 1000 zabitych i 1500 rannych. 5000 domów uległo kompletnemu zniszczeniu. Burza rozpętała się nagle niespodziewanie, powodując olbrzymie zniszczenie. Obszar 6-ciu mil. kw. jest zupełnie spustoszony. Domy pozostały bez dachów. Mniejsze domy są zrujnowane. Cały ob-

szar nawiedzony przez katastrofę przedstawia okropny obraz zniszczenia.

Dotychczas jeszcze nie wszystkich zabitych udało się wyciągnąć z pod gruzów. Stacje meteorologiczne zapowiadają nową burzę.

Gwardja narodowa oraz pułk piechoty, oddziały cywilne oraz oddziały Czerwonego Krzyża współdziałały w akcji ratunkowej.

Zagrożony półwysep.

CZY KRYM POGRAŻY SIĘ W MORZU?

Tworzenie się kraterów wulkanicznych.

Sewastopol, 1 października.

Ostatnie katastrofy wulkaniczne, które nawiedziły Krym, każą się liczyć z tem, że ten piękny półwysep może się całkowicie pograżyć w morzu. Uspiony przez wiele lat wulkan kaukaski znowu stał się czynny, a ponieważ krater, przez który lava miała ujście, zamknął się, rozżarzona masa podziemna szuka nowych otworów na dnie morza i to w pobliżu półwyspu krymskiego. Jeżeli te kratery zdarzą się w pobliżu Krymu, to temu pięknemu półwyspowi grożą nieustanne katastrofy.

TRZESIENIA ZIEMI.

Moskwa, 1 października.

Według doniesień z Sewastopola, lu-

dnosc zamieszkała na wybrzeżu północnym morza Czarnego w popłochu opuszcza swoje siedziby, udając się do północnych okolic gubernji Taurydzkiej, a nawet na Ukrainę. Przyczyną tego ruchu jest powtarzające się stale trzęsienie ziemi.

Burza na morzu Czarnym trwa dotychczas nieprzerwanie.

W rejonie Bałakławy rybacy znaleźli na otwartym morzu pływającą, po powierzchni dziwną masę mineralną o nie stwierdzonym pochodzeniu, która zajmuje znaczną przestrzeń na wodzie. Przypuszczają, iż wyrzucona ona została z dna morskiego w czasie jednego z wybuchów podziemnych sił wulkanicznych.

W MAŁEJ AZJI ZIEMIA SIĘ TRZESIE.

Londyn, 1 października.

W Wilajecie Siwas w Małej Azji dano się odczuć silne trzęsienie ziemi. Zburzona została osada, gdzie zatrzymały się karawany, dążące w głąb kraju.

Na tle tajemnicy gen. Zagórskiego.

Generałowie w obronie czci generalskiej.

Telegram własny „Kurjera Łódzkiego”.

Warszawa, 1 października.

Jak się dowiadujemy przed kilku tygodniami szereg generałów w czynnej służbie wystosowało listy do sądu honorowego generalskiego, na ręce gen. Sosnkowskiego, z prośbą o przeciwdziałanie szarpaniu czci i dobrego imienia gen. Zagórskiego.

Listy takie wysłał m. in. gen. Kukiel, Hempel, Tokarz i inni.

W listach tych generałowie oświadczają, że jak długo generał nie został skazany i nosi mundur generalski nie wolno kryć go i szarpać jego czci.

BEZSKUTECZNA INTERWENCJA U PUŁK. BECKA.

Szef gabinetu min. spraw wojsk. pułk. S. G. Beck przyjął wczoraj w obecności genk. Kamińskiego bratanek zaginionego gen. Zagórskiego, p. Irene Zagórskiego.

P. Zagórski zwrócił się do pułk. Becka z prośbą o wyjednanie audjencji u min. spraw wojsk. oraz o poinformowanie jej o stanie losów zaginionego generała.

Płk. Beck nie czynił nadzwyczajnych obietnic co do uzyskania posuchania u marsz. Piłsudskiego.

Jeśli zaś chodzi o śledztwo, nie jest w przebiegu tego wtajemniczony.

P. Zagórski zwrócił uwagę płk. Beckowi na ulotkę rozpowszechnianą w Warszawie, która utwierdza w społeczeństwie wersję co do losów generała. Zapytując płk. Becka, kiedy komunikat oficjalny uspokoi opinie, otrzymała odpowiedź, że ulotka jest anonimowa i jako taka nadaje się do kosza.

Następnie p. Zagórski, udała się do płk. Kamińskiego, który oświadczył jej, że śledztwo się toczy, ale żadnych wyjaśnień o jego przebiegu udzielić nie może.

Na sezon jesienno
Jedwabie
Włny
Bawełny
w wielkim wyborze
poleca:
Bruno Rosenberga
ŁÓDŹ, Piotrkowska 103. — Telefon
Sprzedaż na dogodnych warunkach

Nauczyciel (ka) Miód
matematyki i przyrody potrzebny (a) do niższych klas gimnazjum. Zgłoszenia mogą składać też studenci (tki), lub nauczyciele (ki) szkół powszechnych. — Oferty sub „Szkoła 36” przyjmuje adm. „K. Ł.”
pod gwarancją prawdziwość i tegorocznego lipcowego zbioru s paszki własnej, jako środek odżywczy i leczniczy wysyła za pobraniem w zapłaconych frankach opakowaniem.
5 kg. st. 16.—
10 „ „ 30.—
20 „ „ 58.—
Pasięka
Braci Kalmatyckich
Horodyszcze, poczta Kozłów, wojew. Tarnopol.
Niniejszą domością być i za Główną 21 mojej leczni wiązania i firma mo przekrocze wyżej wym Zakład

cie ucze ze kowe ko pols tacl pols Fa sta cym ski roz ad że zmieni nie narodo licyjne zos określa ru masow de, pozost określe

Min. M lo Wyrok

Tel. Na piątko Komitetu uchwała s min. Jedrz go na wioś skiemu — jała. Poniewa brał teke, a sja czynnik tyjne były ostrzejsze m Uchwał je: „Centra r. b. w sprą skiego z Osie wydał w mjr stopujacy w „Inz. J. M dzielniku 19 rządu mars udział w ty ności z partii partyjna i p sy robotnicze partii”.

KOSZTY UT

Koszty utr ntu w miesiącu sierpnim = 0,5

VENIZELOS

Stan zdrowia strów Grecji Ven znacznie, iż leka chorym uważają zakończyć życie.

e w państwie Bojaźni Bożej. T SATANISTYCZNY W BERLINIE.

kolory. Tajemnicze misterjum. Kult krwi. Przeszywający krzyk. Istnienie „mistrza”. Pod osłoną nocy. Co mówi psychologja. Krwawa gady. Niesamowite zjawiska. Mieszanie ludzkiej i zwierzęcej krwi. Bezsilność władz.

oba razem — nakrywają się zupełnie. Znak rozpoznawczy zgadza się.

Zamknięte światło lampki, oświeca westybul. Dr. X. idzie do małego pokoiku. Na krześle leżą tam dwie czarne togi, obramowane czerwonym jedwabiem.

— Przebierz się pan.

W zdenerwowaniu zrzucamy nasze ubrania i wdzielamy togi mistyczne. Jeszcze jedno spojrzenie w lustro. Fantastyczna moda, te osobliwe przykrojone szaty tajemnego kultu, ten kontrast barw do bladych twarzy.

Mój towarzysz upomniał mi raz jeszcze, abym czynił to wszystko co on — i grozi tajemnymi ustawami sekty.

Nasadzamy maski i idziemy przez długie korytarze. Na progu czarne domna w czerwonych czapkach, stoją na straży. Milczenie wszędzie grobowe.

Jesteśmy nareszcie w sali, oświetlonej tysiącami świec. Około 39 osób odzianych w czarno-czerwone szaty tańczy jakiś odbledny taniec.

W dźwięk kurczu objęci, mężczyźni i kobiety snują się po posadzce mozaikowej, w magicznych kręgach około ołtarza marmurowego sterzącego w zimnej głośli. Przyciszony śpiew, rytmiczny dźwięk kastanietów rozlega się wokoło. Dym kadzideł i oszałamiających wschodnich esencji, rozprzestrzenia się w wysokiej sali, drażni zgromadzonych i upaja ich. Cisza jest niesamowita. Cisza i uroczystość. Rozlega się naraz dźwięk gonga. A przez drzwi boczne wstępuje do hali, postać świeżocelebrująca. Na rozwartych ramionach spoczywa srebrna miska, delikatne mgiełki parne, unoszą się nad nią. To krew! Świeża krew zwierzęca.

Teraz wznosi się smukła osóbką z na karminowanymi ustami a tylko po przez

oczy czarna wstążka — czarująca postać a zły zwój włosów bujna fała na nagie spływa ramiona.

„Królowa” zebranych tu kobiet. Dumnie tańczy około ołtarza.

Nagle podnoszą się dwaj mężczyźni, biorą białą kobietę na ręce i układają ją na ołtarzu. Leży ona na wpół naga i jej białe ciało dotyka marmuru. Z czary płynie krew na jej ciało i spływa na podłogę.

Rozlega się nagle przeszywający krzyk i w ciszę wdzierają się dziki śpiew, ryk i świst. Upojenie i ekstaza porywa satanistów.

Nie rozumiem czego chcą nie mogę pojąć dlaczego w tej chwili jak opętani krzyczą.

Z wrzasku, z chaosu, słyszę wyraźnie jedno tylko:

— Kopté, Kopté...

Krzyczą to wszyscy, powtarzają, w jakimś obłędzie, zachwycie, entuzjazmie.

A teraz zerwał się i tańczy dziko. Taniec szalony wokół ołtarza się rozpoczął.

Ofiara ludzka leży i czeka rozbestwienie. Teraz wrzynają się ostrzem noża w jej ramiona i piersi. Dwójki rodzaju krew miesza się czerwona, jasna krew ludzka z ciemną krwią zwierzęcą.

Dzikość sektarjuszy wzmagają się i wzmagają. Straszliwe to wszystko. W tym obłędym szale krwi trwają przez godzinę. Do nikogo słowa nie możesz przemówić. Atmosfera krwi, ciała i dymu kadzidłańego działa oszałamiająco.

Nagle rozlega się nowa komenda. Wszyscy upadają zmęczeni na poduszki. Cisza grobowa na sali.

Ciągle jeszcze leży na ołtarzu dziewczęca. Straszny widok, to czerwono zabrudzone ciało, na którym krew rozprysnęła. Ona zdaje się spać.

Nagle rozlega się pomur głoś:

— Nasz zakon tej nocy jest rozwiązany.

A teraz zbliża się „mistrz” w czarnej masce i domośnie woła:

— Brać i siostry idźcie do domów waszych. A kto nie przestrzega tajemnicy niech zginie.

Kabotyńskim to wszystko gestem wypowiedziane, a wszyscy słuchają w powadze i skupieniu.

Wszyscy powstają. Ocieleli jak po upojeniu, kroczą i powracają jak do rzeczywistości.

„Mistrz” uważył na wszystko. Z chłodnym spokojem i zadziwiająco ostrożnością. Tylko pojedynczo wolno się każdemu przebrać, tylko pojedynczo umknąć w noc.

Znowu nakładają mi maskę przed pomurym domem.

Z zawiązanymi oczami w nocną ponurą ciszę, jade teraz w zupełnie innym kierunku, ciągle powraca auto, by znowu okreśną drogą jechać dalej, orientacja zgubiona i nigdy nie umiałbym nawet w przybliżeniu powiedzieć gdzie znajduje się ten straszny klub, gdzie już trudno odpowiedzieć na nasuwające się pytanie — zbrodniarze czy szaleńcy?

Romicz.

KINO Dom Ludowy
ul. Przejazd 34.

Dziś! — — Dziś!

„Czarny Orzeł”

W roli głównej najpiękniejszy artysta świata

— Rudolf Valentino —

Ceny miejsc: W dni powszednie na wszystkie seansy, zaś w sobotę, niedzielę i święta od godz. 2 do 3 po południu I m. 60 gr. II m. 30 gr. III m. 20 gr.

W soboty, niedziele i święta od godz. 3 po poł. I m. 80 gr. II m. 40 gr. III m. 30 gr.

Pamiętajcie o inwalidach wojennych!

ca się, wbrew wszelkiemu prawdopodobieństwu, raptem do dwudziestu czterech, nie oceniała w stosownej mierze istotnej wielkoduszności swego wytrwałego małżonka Izaaka Tierresse. Starła się tylko być dla uczciwą aljamiką i prowadzić mu gospodarstwo porządnie i oszczędnie. Główną jej wadą była niepowściągliwa gadatliwość. Ze zaś Tierresse nie zawsze postępował w myśl mądrej recepty ch.ńskiej, nakazującej słuchać żony, lecz nigdy jej nie odpowiadając — nieraz wpadał w nałowne zdziwienie, dowiadując się od gospodarza baru republikańskiego jakiejś tajemnicy finansowej albo żeglarskiej, której nikt po za nim Izaakem Tierresse, nie powinien był znać i której, pamiętał doskonale, nie zwierzył nikomu, prócz swej żonie...

Panie Barryson i Dostojewskoff, odnośne przyjaciółki kapitanów Troudue i Chappart, tak się różniły jedna od drugiej, iż wszelkie współzawodnictwo, jakiegokolwiek rodzaju, było między nimi zasadniczo wykluczone. I to było zapewne istotnym źródłem zapamiętałej i tajemniczej przyjaźni, jaka łączyła Flossie Barryson, młodkę lat zaledwie czterdziestu, lecz dźwigającą w rzeczywistości blisko drugie tyle, z Sonią Dostojewskoff, kobietą bardzo starą, liczącą Bóg wie ile zim, lecz która tak udanie grała rolę młodej żerpółki, iż wszyscy, prawie bez wahania, brali się na to.

Flossie Barryson, niewiasta doświadczona, od dziesięciu czy dwunastu lat była pania zmysłów kapitana Troudue. Sonia Dostojewskoff, starająca się uchodzić za laferośl dawnej arystokracji rosyjskiej, laskowała próżność kapitana Chapparta. Zaś pani Tierresse dumna ze swej ex-prawności tudzież z bezspornej wyższości armatorów nad ich podwładnymi, cieszyła się królowaniem nad słabością Izaaka Tierresse oraz nad jego srebrnikami. Bowiem Izaak Tierresse, jedyny dziedzic pofeżnych armatorów wzmiankowanych powyżej obracał teraz łuzinami parosłafków i worami milionów.

— Bedac na pani miejscu droga pani Tierresse — judziła Flossie Barryson — nie zniosłabym, by mi mąż tak kazał czekać cały kwadrans w barze dokąd mogłaby wejść pierwsza lepsza kokofa.

— Moja mała — oświadczyła dość wyniośle pani Tierresse — kiedy przestaniesz już być dzieckiem, nauczysz się postępować w życiu. Zapewne, mężczyźni trzeba prowadzić na bardzo krótkiej smyczy. Niech mi nawet będzie wolno dodać, że komu jak komu, ale nie mnie potrzeba uczyć się energii. Zresztą kiedy jestem dla nich zła, mężczyźni sami proszą o drugą porcję. Niemniej przecie, jeżeli potrzeba tego czego potrzeba, to nie potrzeba tego czego nie potrzeba. Nie zdajesz sobie sprawy z kolosalnej pracy armatora w swem biurze. Oto prosty przykład: sędzisz zapewne, iż kiedy kapitan Troudue stoi na swym statku, to on sam prowadzi okręt? Jesteś w błędzie, moja droga. Mój mąż, sam tylko mój mąż prowadzi go — siedząc przy swem biurku armatorskim! Tak, mój mąż! Izaak Tierresse i S-ka! Zatem my, panie tych panów, umiemy czekać, tak jak znów oni czekają przyplwu albo wiatru... Nie zgadzasz się ze mną Sonia?

Otyła Sonia Dostojewskoff zakręciła się na swem taburecie:

— Och! ja tam się nigdy na nic nie skarzę i uważam zawsze, że życie jest piękne! Dopóki ma się młodość!...

Tu barman, mający na imię Feliks, ale nazywany Charlie, podniósł z hałasem pokrywę lodowni — aby móc w ukryciu usmiać się dowoli.

W tej samej zresztą chwili Tierresse, Chappart i Troudue wkroczyli do baru. Uczynili to swobodnie i bez żadnych ceremonij. Tierresse wciąż jeszcze śmiał się na całe gardło z tego, co nazwał niewinną łatwowiernością Chapparta. A zdecydowany czyją tu stronę trzymać: armatora czy kapitana, rozmyślał fraso-bliwie.

I dopiero Chappart, zirygowany wesołością zwierzętnika pierwszy powitał damy:

— Sług! — ozwał się. — Jakże to miło po całodziennym głowieniu się nad zagadnieniami finansowymi i żeglarskimi, zastać sympatyczne towarzystwo już przy konsumacji!...

A konsumację to pan płacisz! — huknął skory do triumfowania Tierresse. — Masz pan czy nie, do kaduka, sto milionów w kieszeni?

Wszedł jakiś nieznajomy, który nie wzruszył się usłyszeniem zdaniem. Nie przejął się niem także barman Feliks, vel Charlie. Ato! p. kapitanowa Chappart — alias Sonia Dostojewskoff — aż podskoczyła na swem taburecie, a Flossie Barryson i nawet sama pani Tierresse okazały najżywsze zainteresowanie.

— Sto milionów?

— Sto milionów?

— Sto milionów?

Izaak, uśmiechnięty, zamawiał:

— Charlie! na początek trzy Torina, na rachunek pana — ukazał Chapparta — który je zapłaci ze swych stu milionów w złocie. Potem, zobaczy się... Dla pań?

— Dla mnie wistenkę — wybrała Emma.

— Śliweczkę — zdecydowała Flossie.

— Dla mnie zaś — oznajmiła z zapartym tchem Sonia Dostojewskoff — nic nie potrzeba... dopóki nie otrzymam swojej części tych stu milionów w złocie...

Pani Tierresse z powagą przystępowała do indagacji:

— Cóż to znowu za historia? Pan Chappart posiada sto milionów w złocie? Gdzież one są?

— Na dnie morza — wyjaśnił drwiąco Tierresse. — I nawet, owszem, wiem gdzie! Tylko, w tem sek, nie jesteśmy pod tym względem odosobnieni! A za tem.

— A zatem — rozstrzygnęła p. Tierresse — należy się spieszyć, aby nie dać się zdystansować. Z chwilą, gdy miejsce jest wam wiadome, byłoby to hańba dla marynarki francuskiej, gdyby Anglicy czy Amerykanie...

— Albo nawet Niemcy...

— I mam nadzieję, że nie dasz się prześcignąć, mój drogi! — zawołała Sonia Dostojewskoff.

Wszystkie trzy damy, nawet Sonia zwykle zanaczająca zupełną wzdargę dla interesów pieniężnych, rozplomięły się. Bo też tym razem — nie było jak to był interes!

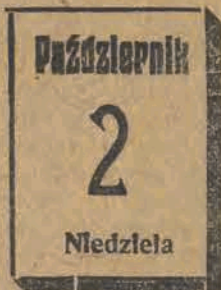
— Tierresse — zwróciła się Emma z powagą do armatora — proszę nam wyłożyć to wszystko, z dokładnymi szczegółami i zaczynając od początku.

d. c.

złocie.

Co dzień niesie?

DZIŚ: Aniołów Stróżów
 JUTRO: Kandyda i Ewal.
 —
 Wschód słońca 5.37.
 Zachód słońca 17.16.
 Wschód księżyca 10.22.
 Zachód księżyca 22.49.
 Długość dnia 11.49.
 Ubytek dnia 4.59.

Wykłady powszechne dla ludności pracującej.

Wydział Oświaty i Kultury, pragnąc podnieść kulturę wśród szerszych rzesz klasy pracującej, z dniem 3 października r. b. wznawia wykłady popularne. Wykłady te, cieszące się dotychczas wielkim zainteresowaniem wśród licznie uczęszczających, odbywać się będą w sali odczytowej Miejskiego Kinematografu Oświatowego przy Wodnym Rynku według następującego planu:

W poniedziałek, dnia 3 października r. b. o godz. 7 wiecz., radca Urzędu Wojewódzkiego, J. Muszyński wygłosi odczyt p. t. „Wpływ samorządu na rozwój miasta”.

W poniedziałek, dnia 10 października r. b. o godz. 7 wiecz., naczelny lekarz higieny szkolnej, dr. St. Gutentag: „Jak się ustrzec i jak należy leczyć szkarlatynę”.

W poniedziałek, dnia 17 października r. b. o godz. 7 wiecz., prof. Miejskiego Gimnazjum Męskiego im. J. Piłsudskiego, St. Kaczkowski: „Król Kazimierz Wielki, jako budowniczy Państwa Polskiego”.

W poniedziałek, dnia 24 października r. b. o godz. 7 wiecz., prof. Żeńskiego Seminarjum Nauczycielskiego im. A. Szczytówny St. Somorowski: „Szata roślinna ziemi (z przezroczami)”.

Wejście na odczyt kosztuje 10 groszy; bezrobotni za okazaniem legitymacji za wejście nie płać.

Wzrost kosztów utrzymania.

Jutro odbędzie się w Wydziale statystycznym Magistratu m. Łodzi posiedzenie komisji dla ustalania cen, na zasadzie których oblicza się zmiany kosztów utrzymania.

W środę odbędzie się posiedzenie lokalnej komisji do badania zmian kosztów utrzymania, celem ustalenia wzrostu kosztów utrzymania w miesiącu wrześniu w porównaniu z sierpniem.

Według przewidywanych obliczeń ustalony zostanie wzrost kosztów, spowodowany podrożeniem pieczywa i manufaktury. (b)

URZĄD POCZTOWY Nr. 4 MIEŚCI SIĘ PRZY ULICY ZACHODNIEJ 67.

Wobec tego, że liczne rzesze publiczności załatwiający dotychczas wszelkie sprawy pocztowe w urzędzie pocztowo-telegraficznym Nr. 4, mieszczącym się przy ulicy Piotrkowskiej 17 — w dalszym ciągu kierują się pod starym adresem, przeto podajemy do wiadomości, że urząd ten przeniesiony został do nowego lokalu przy ulicy Zachodniej 67 i już w dniu 1-ym października rozpoczął swe czynności w nowej siedzibie. (r)

Rejestracja rocznika 1909.

Dziś komisja rejestracyjna, nie urzęduje. Jutro winni się stawić do rejestracji w lokalu przy ul. Traugutta 10, mężczyźni rocznika 1909, zamieszkali w obszarze 4 kom. pol. o nazwiskach na litery A, B, C, D, E, F, G. i w obszarze 11 kom. pol. na litery K, L, E, M, N, O, P. (b)

Z INSTYTUTU NAUCZYCIELSKIEGO.

Kierownictwo Instytutu Nauczycielskiego T. N. S. W. w Łodzi za naszym pośrednictwem zawiadamia, że wykłady na rocznym kursie wychowania fizycznego, przygotowującego do uproszczonego egzaminu na nauczycieli wychowania fizycznego w szkołach średnich rozpoczną się w poniedziałek dnia 3 października o godz. 6-iej wieczorem w szkole powszechnej Nr. 1 przy ul. Nowo-Targowej Nr. 24.

Ostatnia niedziela przed wyborami do Rady Miejskiej

Za tydzień wrzucamy swój głos

Dziś dzień walnej rozprawy agitacyjno-wyborczej

Tydzień dzieli nas jeszcze od wyborów.

Przystępujemy do nich rozbitci na kilkanaście grup, jakbyśmy nie zdawali sobie sprawy z ujemnych stron takiego rozproszkowania głosów!

Obok poważnych, silnych bloków — wyrosło wiele drobnych list, nie mających najmniejszej racji istnienia.

Ambicje jednostek świecą smutne triumfy, a zaślepienie nie pozwala na cofnięcie się z fałszywej drogi.

Ostatnia jeszcze nadzieja w samym społeczeństwie!

Może ono kierowane zdrowym instynktem przez oddanie głosów na listy potężniejszych zrzeszeń uratuje zagrożoną polskość przyszłej Rady Miejskiej.

Jest to w naszych warunkach i w naszym ustosunkowaniu się sił społecznych kwestia zasadniczej wagi.

Po za tem koniecznym, możliwie najsilniejszym skoncentrowaniem głosów polskich, — drugim ważnym czynnikiem jest udział w wyborach!

Musimy pamiętać, iż nie wolno nam stracić ani jednego głosu.

OSTATNIA NIEDZIELA WIECÓW.

Na dzień dzisiejszy zapowiedziały wszystkie komisje wyborcze mnóstwo wieców.

Jest to dzień walnej agitacji i rozprawy z konkurentami.

Ulice upstrzone są afiszami, nawołującymi do głosowania na listy od nr. 1 do 32.

Popłyną mowy całemi strumieniami. Właściwa akcja dopiero się rozwinęła.

Z GŁÓWNEJ KOMISJI WYBORCZEJ.

Jak wiadomo, w myśl regulaminu wyborczego każda lista kandydatów winna zawierać podpisy 200 osób popierających. Otóż wczoraj przy sprawdzaniu list przez Główną Komisję Wyborczą, które trwało do godziny 3 w nocy, okazało się, że na wielu z nich na ogólną ilość 200 nazwisk popierających sto kilkadziesiąt jest bądź nie wciągniętych do rejestrów sporządzonych przez komisje obwodowe, bądź też wpisanych błędnie.

W myśl regulaminu zaś lista może być unieważniona, o ile w ciągu dwóch dni błędy nie będą poprawione i nazwiska wpisane do rejestrów komisji obwodowych.

To też główny komisarz wyborczy p. sędzia Zaborowski wezwał pełnomocników list, aby w przeciągu dwóch dni braki uzupełnili. (r)

ZGROMADZENIA PRZEDWYBORCZE CHRZEŚCIJAŃSKIEJ DEMOKRACJI.

W dniu dzisiejszym o godz. 5 po poł. w sali Tow. „Sokół”, przy ul. Aleksandrowskiej 51, odbędzie się wielki wiec kobiet, na którym przemawiać będą: H. Piechołkówna, Kilczewski i inni;

O godz. 4 po południu, w sali przy ul. Bazarnej 5, odbędzie się zgromadzenie przedwyborcze;

O godz. 10 rano, w sali Domu Ludowego, przy ul. Przejazd 34, odbędzie się wiec Chrz. Zw. Dozorców Domowych.

O godz. 4.30 po południu, w sali Stow. Rob. Chrześc., przy ul. Waclawa na Zarzewie, przemawiać będzie ks. senator Albrecht, Mruk i inni;

O godz. 4.30 po południu, w sali Stow. Chrz. na Widzewie, przemawiać będą: prof. R. Wojakowski, Domański i inni.

W sali Stow. Rob. Chrześc. na Dąbrówce, o godz. 4.30 po południu, przemawiać będą: Jankowski i inni;

W dniu 3 października r. b., o g. 7 wieczorem, w sali Domu Ludowego, przy ul. Przejazd 34, odbędzie się wiec, na którym przemawiać będą: prezes Klubu Poleskiego Ch. D. poseł Józef Chaciński i inni;

W dniu dzisiejszym, o godz. 4 po południu, w sali Majstrów Fabrycznych, przy ul. Żeromskiego 74, odbędzie się zgromadzenie przedwyborcze, na którym przemawiać będą: Członek Rady Nadzorczej Ch. D. Stefan Kaczorowski, wiceprezydent W. Groszkowski i inni;

O godz. 12.30, w sali Ks. Ks. Zakonników, przy ulicy Spacerowej 14, przemawiać będą: H. Piechołkówna, Kilczewski i inni.

DOWBORCZYCY W WYBORACH.

Jak się dowiadujemy, w dniu 10 września b. r. na zebraniu zarządu Stow. Dowborczyków w Łodzi postanowiono, wobec nieskonsolidowania się głównych polskich komitetów wyborczych (Chrześcijańska Demokracja, Polski Wyborczy Komitet Gospodarczy) do żadnego z tych ugrupowań oficjalnie akcesu nie zgłaszać, pozostawiając swym członkom swobodę indywidualnego głosowania.

ZEBRANIA POLSKIEGO WYBORCZEGO KOMITETU GOSPODARCZEGO.

W niedzielę, dnia 2 października r. b. o godz. 12-iej w południe odbędzie się zebranie przedwyborcze Polskiego Wyborczego Komitetu Gospodarczego w lokalu przy parafii Sw. Anny na Zarzewie, na którym przemawiać będzie ks. prałat Wyrzykowski.

Następnie tegoż dnia o godz. 4.30 w sali „Lutni” przy ul. Sienkiewicza 31 od-

Zebrania kontrolne szeregowych rezerwy

P. K. U. Łódź-Miasto

Biuro Wojskowo-Policyjne Magistratu m. Łodzi podaje do wiadomości, iż na podstawie art. 85 i 86 ustawy o powszechnym obowiązku służby wojskowej z dnia 23 maja 1924 roku (Dz. Ust. R. P. Nr. 61 z dnia 18/VII 1924 r. poz. 609) i rozporządzenia ministra spraw wojskowych z dnia 16 sierpnia r. b. (M. S. Wojsk. Dep. Płoch. L. 3630 t. I. pob. ew.), odbędzie się zebrania kontrolne szeregowych rezerwy i pospolitego ruszenia z bronią (każ. A, C i C-1) roczników 1901, 1899 i 1887 oraz tych z roczników od 1890 do 1898 włącznie, którzy w latach 1925 i 1926 byli zobowiązani do zebrania kontrolnych, lecz z jakichkolwiek powodów obowiązku tego dotychczas nie spełnili, a zamieszkałych na terenie komisariatów m. Łodzi II, III, V, VIII, IX, XI (P.K.U. Łódź-miasto II).

Zebrania kontrolne odbędzie się będą według następującego stawienia:

Rocznik 1887 komisja Nr. 1 w lokalu przy ul. Leszno Nr. 7/9 (koszary 28 p. S. K.) w dniach:

O nazwiskach na listy: A i B — 15 października 1927 r., C i D — 17 października, E i F — 18 października, G, H i Ch — 19 października, I i J — 20 paźdz., Ka do Kn — 21 paźdz., Ko do Kr. — 22 paźdz., L i Ł — 24 paźdz., M i N — 25 paźdz., O i K — 26 paźdz., R i T — 27 paźdz., Sa do Sy — 28 paźdz., Sz — 29 paźdz., U W i Z — 31 paźdz.

Rocznik 1890 — komisja Nr. 2, w lokalu przy ul. Konstantynowskiej Nr. 62 (koszary 31 p. p.) — 25 listopada.

Rocznik 1891 — tamże — 24 listopada.

Rocznik 1892 — tamże — 23 listopada.

Rocznik 1893 — tamże — 22 listopada.

Rocznik 1894 — tamże: A do Ł — 19 listopada, M do Ż — 21 listopada.

Rocznik 1895, 1896 i 1897 — tamże — 25 listopada.

Rocznik 1898 — tamże: A do Ł — 17 listopada, M do Ż — 18 listopada.

Rocznik 1899 — tamże: A i C — 15 października, Ba do Bn — 17 paźdz., Bo do Bz — 18 paźdz., D i E — 19 paźdz., F — 20 paźdz., Ga do Gn — 21 paźdz., Go do Gz — 22 paźdz., H i Ch — 24 października, I i J — 25 paźdz., Ka do Ki — 26 paźdz., Kl do Kp — 27 paźdz., Kr do Kz — 28 paźdz., L i Ł — 29 paźdz., Ma do Mh — 31 paźdz., Mi do Mz — 2 listopada, N i O — 3 listopada, Pa do Pn — 4 listopada, Po do Pz — 5 list., Ra do Rn 7 listop., Ro do Rz — 8 listop., Sa do So 9 listop., Sp do Sy — 10 listop., Sz — 11 listopada, T i U — 12 listop., Wa do Wh 14 listop., Wi do Wz — 15 listop., Z — 16 listopada.

Rocznik 1901 — komisja Nr. 1 w lokalu przy ul. Leszno 7/9 (koszary 28 p.p.):

O nazwiskach na listy: A C i E — 2 listopada, B — 3 listop., D i F — 4 listop., G — 5 listop., H i Ch — 7 listop., I i J — 8 listop., Ka do Ki — 9 listop., Kl do Kn — 10 listop., Kr do Kz — 11 listop., L i Ł — 12 listopada, M — 14 listop., N i O — 15 listop., P — 16 listop., R — 17 listop., Sa do So — 18 listop., Sp do Sy — 19 listop., Sz — 21 listop., T, U i Z — 22 listopada, W — 23 listopada.

będz
cze Pol
podarcz

AKC
Ones
Kiewicz
senator
Po d
Gaszyńs
zebraniu
wcieli in
siejszym
większe za

ZE Z
Komitet
Wojskowy
daje do w
tychczas re
traktacyi, na
ugrupowan
podarczeni

Od obo
kontrolny
a) posła
mistrwie
ze stanu).

b) dach
owego.

c) szere
wym odbyw
lub ćwiczen

d) szere
zgłosił się
czeń wojsko
roby lub cel
wizyjnej z

e) znajdu
czem lub ka
nych zakłada

f) szerego
tego ruszenia
chali zagranic
przeniesami.

Na zebrani
się w miejscu
nowyżej poda
rano punktualn
karta mobilizac
dokumentami

Rezerwiści
pore na zebran
mieć do odpor
skowych przep
nych) przez pra
kontrolnym.

Powołani
mogą rościć pre
tytułem odszko
du zaniechania
nia pewnego us
wym skutkiem s
kontrolne.

Stan bezr
i w 5

Z 19 tysię
pobrało za

Na terenie Pa
średniostwa Pra
wiatach w dniu
było zarejestrow
nych, w tem w s
robotnych.

Z zasiłków ko
godniu 7215 bezr
W samej Łodzi
bezrobotnych.

Pracowników
siłki 1.333 bezrobo
W ubiegłym
na terenie Łodzi
mało prace 4.137, w

Urząd rozporząd
scami dla robotnikó

ZEBRANIE WŁAŚ
M

Dziś o godz. 4
Kredytowego m. Ł
będzie się informa
cieli nieruchomości
wyborów do Rady

W pierwszą rocznicę śmierci

Marji z Karwowskich

I-voto Kopczyńskiej, II-voto Blaszczykowej

odprawione będzie nabożeństwo żałobne w kościele św. Krzyża, d. 3 października (w poniedziałek) o godz. 11-aj rano, o czym zawiadamiają

Mąż i syn.

Strajk w Banku Dyskontowym Warszawskim zaostrza się.

Strajk w Banku Dyskontowym Warszawskim zaostrzył się. Konferencja dyrektora warszawskiej z okręgowym inspektorem pracy nie przyniosła żadnych rezultatów w sprawie sposobu zlikwidowania strajku. Na konferencji tej dyrektor Mikulecki oświadczył, że dyrekcja na perfraktacje się nie zgadza, żąda przedewszystkiem powrotu do pracy, poczem dopiero będzie skłonna udzielić podwyżek proponowanych przez dyrekcję przed strajkiem.

Wśród strajkujących urzędników Banku Dyskontowego Warszawskiego oświadczenie to wywołało zdumienie i tym silniejsze postanowienie wytrwania w obrocie swych słusznych żądań. Zrozumiałem jest, iż czynnik rządowy zajęły się tą sprawą. Między innymi p. Kloff, generalny inspektor pracy, oświadczył, iż natychmiast po otrzymaniu raportu od p. Orgelbranda, poczyni energiczne kroki w kierunku zlikwidowania strajku, przeciwnego przez dyrekcję banku.

Strajkujący pracownicy Banku Dyskontowego tak centrali jak i wszystkich oddziałów, jednomyślnie trwają przy swych słusznych i skromnych postulatach Powaga, solidarność oraz taktowne zachowanie się podczas całej akcji strajkowej wzbudza ogólną sympatię całej — bez różnicy kierunku — prasy warszawskiej, łwowskiej, krakowskiej i łódzkiej, co dowodzi, że opinia publiczna w zupełności stoi po stronie pracowników.

Dla poparcia akcji pracowników Banku Dyskontowego do licznej plejady banków, przyłączyły się banki poznańskie, gdzie w dniu wczorajszym odbył się walny wiec urzędników bankowych w związku ze strajkiem w Banku Dyskontowym.

W celu dania możności wytrwania strajkującym pracownikom Banku Dyskontowego w ich walce, napływają w dalszym ciągu pokaźne kwoty, z których strajkującym urzędnikom centrali i wszystkich oddziałów wypłaca się regularne pensje.

Święto Przysposobienia Wojskowego w Częstochowie.

Dziś odbędzie się w Częstochowie uroczystość na którą przybywają m. in. Składkowski i Dobrucki oraz dyrektor naczelny państwowego instytutu wychowania fizycznego płk. Ulrich.

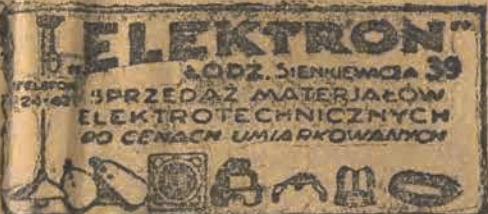
Dziś też nastąpi uroczyste otwarcie 100-go kilometra szosy zbudowanej przez sejmik częstochowski w okresie niepodległości. Uroczystość ta urządzona została dla uświetnienia przy końcu kadencji sejmiku ustępującym, jak i nowowybranym jego członkom dorobku pracy samorządowej.

Na program tej uroczystości złoży się wielkie ćwiczenia oddziałów przysposobienia wojskowego oraz młodzieży, w których weźmie udział 2000 członków tych organizacji oraz okręgowe zawody okręgowych straży pożarnych ochotniczych.

Na uroczystości te wyjeżdżają z Łodzi przedstawiciele Urzędu Wojewódzkiego, komendy policji, organizacji przysposobienia wojskowego oraz komendy straży ogniowej. (e)

ZASIŁEK MIESZKANIOWY DLA URZĘDNIKÓW PAŃSTWOWYCH.

Wczoraj Kasy Skarbowe w Łodzi przekazały wszystkim miejscowym urzędom państwowym nadesłane z Warszawy kwoty na uskutecznienie wypłat pierwszej połowy przyznanego przez Radę Ministrów dodatku mieszkaniowego dla urzędników państwowych. Zasiłek ten otrzymali wczoraj wszyscy urzędnicy, a nieścisłe okazały się pogłoski, iż pracownicy kontraktowi z niego nie korzystają i że dopiero w sprawie objęcia temi zasiłkami również i tej kategorii urzędniczej toczą się dopiero ministerjalne konferencje. (e)

Wystawa Ruchoma Prób i Wzorów Przemysłu Krajowego w Łodzi.

Zbliżająca się jesień snuje nic melancholijnej tęsknicy, która kołysząc do snu tak żywą niedawno przyrodę, wytłacza piętno i na ludziach. Szukając miłych rozrywek nie należy zapominać o wystawie ruchomej prób i wzorów przemysłu krajowego w parku Helenów. Impreza ta bowiem dzięki przeróżnym atrakcyjnym rozpraszającym najbardziej melancholijne nastroje jesieni. Dziś szczególnie zwiędzający wystarwę będą mieli niezwykłą sposobność brania udziału w arcywesołych rozrywkach. Człowiek-mucha ku powszechnemu zachwytowi wykonywać będzie na wolnym powietrzu niezwykle śmiałe ewolucje akrobatyczne, uprawiając w podziw widzów. W pawilonie głównym odbywać się będzie konkurs filmowy, zorganizowany przez wytwórnię filmową „Korajfilm”, do którego zgłosiły udział wszystkie piękne łódzianki. W czasie konkursu rozdane będzie 80 nagród. Osoby, biorące udział w konkursie, zostaną sfilmowane. Film ten będzie wyświetlany w kinoteatrach łódzkich. Po za tem pobyt na wystawie urozmaicają koncerty orkiestry Na myśłowskiego, audycje radiofoniczne, od czytane przez megafony. Wystawa jest więc jedynym miejscem spotkań towarzyskich. Kto pragnie miło i z pożytkiem spędzić dzień dzisiejszy niechaj śpieszy na wystawę.

WYPŁATA OBLIGACJI I KUPONÓW OD POŻYCZEK PAŃSTWOWYCH.

Wczoraj kasy skarbowe w Łodzi, kasy Banku Polskiego i Banku Gospodarstwa Krajowego rozpoczęły wypłacanie należności za obligacje 8-o proc. pożyczki zło- tej z r. 1922 oraz 8-o proc. pożyczki konwersyjnej. Wartość imienna obligacji tych pożyczek, obliczonych według kursu przeciętnego dolara i franka szwajcarskiego na giełdzie nowojorskiej w stosunku do równej wartości złotej w okresie 2 tygodni oddzielających wypłatę wynosić będzie: za obligacje 8-o proc. pożyczki złotej z r. 1922 względnie 8 proc. pożyczki konwersyjnej wartości 50 złotych równa się 86,26, zaś pożyczki złotej z r. 1922 względnie 8-o proc. pożyczki konwersyjnej wartości 10 zł. równa się 17,25. Co się tyczy kuponów od tych obligacji to wypłacane one będą za kupon wartości 40 gr. — 69 gr., za kupon 2 zł. — 3.50. (e)

Piotr Łuszczynski
Krawiec

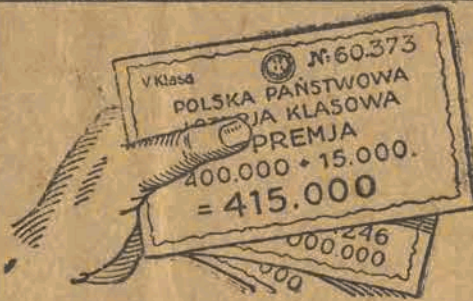
Piotrkowska 93, tel. 4-73.

KURS ŚPIEWU SOL. Br. OLECKIEJ.

Kursa śpiewacze zorganizowane i prowadzone przez śpiew. oper. Br. Olecką rozwijają się coraz pomyślniej.

Program kursów obejmuje prawidłowość dykcji, stawianie głosu, poprawność oraz przygotowanie repertuaru operowego i operetkowego.

Zgłoszenia i próby głosu codziennie od 3 — 5 po poł. w lokalu kursów Aleja I Maja 68 I p.

Najszcześniejsze losy nabyć można
w Najszcześniejszej
Kolekturze

S. JATKA Piotrkowska 22, tel. 41-74
Piotrkowska 66, tel. 20-90
P. K. O. 63.910.

Łodzianie! Korzystajcie ze szczęścia, które sprzyja Wam w powyższej kolekturze, gdzie w ciągnięciu V-aj kl. oprócz wielu innych większych wygranych, padła niebywała premia **Zł. 415.000 na Nr. 60.373.**

Nie omijaj okazji zaopatrzyć się w nasze najszcześniejsze losy I-aj klasy.

Znane ze swej dobroci

Konserwy Warzywne

kompoty, soki, zaprawy do wódek i wina owocowe:

„IVERCY” poleca

nagrodzona wieloma medalami i dyplomami honorowymi na wystawach

Spółka Akcyjna Przemysłowo-Handlowa

Józef Werner, Cyrański i S-ka

WARSZAWA, ul. Solec 41.

Skład Fabryczny, Łódź, Przejazd 4, tel. 7-46

Firma egzystuje od 1902 r.

Świątynia Sztuki i Nauki polskiej w pierścieniu Tatr.

Wznieśmy niezniszczalny pomnik naszej kultury.

Odezwa do wszystkich Obywateli Państwa Polskiego.

OBYWATELE!

Na cel budowy świątyni Sztuki i Nauki Polskiej z pawilonami mieszkalnymi dla artystów, literatów i przedstawicieli nauki oraz sanatorium dla nich, artystyczno-naukowy komitet przy pomocy artystów malarzy, rzeźbiarzy i architektów rozpoczyna sprzedaż pocztówek artystycznych - symbolicznych lub z widokiem wyżej wymienionych instytucji na miejsce ich przeznaczenia w Tatrach.

Uprasza się wszystkie instytucje rządowe, komunalne, społeczne, prywatne, wszystkie firmy handlowe i przemysłowe wszystkie banki i biura rządowe i prywatne, zwracać się z zamówieniami: „Zakopane, Artystyczno - Naukowy Komitet, ul. Zamajskiego, willa „Marysin“.

Każda pocztówka kosztuje jeden złoty. Naddatki będą mile widziane. Początek uczyniła „Nafta Polska“, która wzięła 200 pocztówek do rozsprzedaży.

Obywatele! Okażmy się godnymi nazwy wielkiego narodu. Przystąpmy do tego dzieła z pełną świadomością swego czynu, z gorącą wiarą i poczuciem odpowiedzialności przed swoim społeczeństwem i przyszłymi pokoleniami za rozpoczętą akcję.

Nie ulegajmy pesymistycznym rozgoryczonym i zgąsztem jednostkom. Obudźmy się ze śpiączki społecznej i moralnej, a swoją energią i żywym współudziałem przyspieszmy ten dzień, w którym my wszyscy i świat cały będziemy mogli podziwiać świątynię Sztuki i Nauki Polskiej, jako pomnik narodowy wystawiony Polsce przy pomocy zborowego wysiłku wszystkich obywateli bez wyjątku!

Każde miasto i miasteczko polskie powinno stworzyć komitety artystyczne, które zajęłyby się sprzedażą owych pocztówek i urządzeniem przeróżnych imprez na ten cel przeznaczonych.

Wszystkie pieniądze prosimy przysyłać do centralnego komitetu pod wymienionym uprzednio adresem.

Zakopane, 1927 r.

Podpisali:

Starosolski, komisarz gminy Zakopane, Szymanowski Karol, kompozytor, dyrektor państwowego konserwatorium w Warszawie; Adam Rałowski, kierownik kopalni naftowych w Boryslawiu; Inż. Jan Czerwiński, perzes T-wa Tatrzańskiego; Dr. Walery Gótel; Bronisław Romaniszyn; Dr. Mieczysław Świerż; E. Oleszkowska, prof. E. Sas; Wróblewski, komisarz rządu uzdrowiska; Zakopane; St. Kamocki, prof. Akademii Szt. Pięknych; Stanisław Ignacy Witkiewicz, artysta malarz; Rafał Małczewski, artysta malarz; Karol Kłosowski, artysta malarz; Wojciech Brzega, artysta rzeźbiarz; St. Oleszkowski.

Pracownicy miejscy grożą strajkiem.

Rezolucje wczorajszego wieczoru.

Wczoraj o godzinie 6-ej wieczorem w sali „Coloseum“ przy ul. Zachodniej 53. odbył się wiec pracowników miejskich, zwołany przez wszystkie związki działające na terenie Magistratu w Łodzi. Celem wieczoru było powzięcie uchwały strajkowej ze względu na żądanie ekonomiczne pracowników miejskich. Na wiec przybyło około 1000 osób. Wśród zebranych panował nastrój burzliwy. Następnie uchwalona została rezolucja, w której ogół

zebranych w poczuciu, iż dalsza zwłoka w realizacji żądań wystawionych przez pracowników miejskich powiększa katastrofalność ich położenia materialnego, żąda od Magistratu m. Łodzi, aby do dnia 3-go października r. b. wszystkie postulaty zrealizował w przeciwnym bowiem razie zarządy związków upoważnione zostaną do zastosowania wszelkich rozporządzalnych środków nie wyłączając proklamowania bezrobocia. (r)

Gdzie można otrzymać pracę?

Zapotrzebowanie robotników, rzemieślników i pracowników umysłowych.

Państwowy Urząd Pośrednictwa Pracy w Łodzi, ul. Kilińskiego 52 poszukuje kandydatów z dobrymi świadectwami i referencjami do obsadzenia następujących posad:

Na miejscu: 20 służących, 3 kotłarzy na miedz, 6 robotników niewykwalifikowanych.

Na wyjazd w kraju: 1 samodzielnego fachowca do fabryki pudełek aptekarskich i luksusowych bombonierek, 1 majstra do

wyrobu koronek klocekowych, obeznanego z maszynami, oraz znającego kreslenie deseni do tylnych maszyn, 2-ch odlewników, 4 stolarzy, 20 majstrów do montowania maszyn młynskich, 20 dziewczyn do kopania kartofli 3 młynarzy, 5 kotłarzy, 6 tokarzy, 5 kowali konstrukcyjnych starszych samodzielnych, 1 elektromontera nawijacza, 1 majstra do maszyny „Schnell - Laufen - Ketten - Stuhl“ na wyroby jedwabne, 5 murarzy, 6 wykwalifi-

kowanych ślusarzy, 1 spawacza, 1 akuszerkę.

W oddziale dla pracowników umysłowych: 3 nauczycielki z gruntowną znajomością języka niemieckiego w mowie i piśmie. Pożądane są kandydatki w wieku średnim z pewną praktyką pedagogiczną - wychowawczą z wykształceniem 4 - 6 klas gimnazjalnych lub z ukończoną szkołą frelbrowską, 1 wykwalifikowanego geometrę, 1 administratora z wyższym wykształceniem lub ze średnim, ale z dobrą praktyką.

W oddziale dla kandydów wojennych: 5 robotników niewykwalifikowanych do różnych robót.

TEATR MIEJSKI w Łodzi.

Dziś! punktualnie o godz. 11.30 w pol.

Jaś i Małgosia

Baśń-Opera w 3 obraz. E. Humperdincka. W II-im obrazie pantomina w wykonaniu uczennic Szkoły Plastyki i Tańców Rytmicznych H. Krukowskiej i J. Boruńskiej.

Bilety do nabycia w cukierni B. Gostomskiego Piotrkowska 76.

TEATR MIEJSKI

„Kredowe koło“.

Poemat dramatyczny w 5-ciu aktach wedle chińskiej tragedji Klabunda. Przełożyli M. Szwarcówna i J. Jedlicz.

Życie człowieka zamknięte jest w białym kole kredowym. „Poza kołem jest nicność. We wnętrzu tego koła mieści się wszechbył“. Człowiek przykuty jest do wozu przeznaczenia... Życie jego biegnie dziwnymi drogami, spotykają go nieszczęścia i zawody, gorycz i ból są nieraz jego towarzyszami, niesprawiedliwość — zda się — odnosi triumfy, wywyższając tych którzy na to najmniej zasługują, a spychając w dół prawych i uczynnych. Leczą przejściowe tylko. Musi bowiem nadejść chwila, gdy sprawiedliwość odniesie najwyższe zwycięstwo, musi nadejść moment, że zniknie okrutna różnica między bogatym a ubogim, a ludzkość wyzwoli się wreszcie ze swej niedoli, bo „nie wolno dopuścić, aby wspaniała idea człowieczeństwa tłumy chwasty barbarzyństwa“. Sprawiedliwość i miłość — oto najwyższe ideały; dążenie do nich jest obowiązkiem ludzkości; one to stanowią najwyższą mądrość kredowego koła, są jak gdyby podstawa wszechbytu.

Oto teza filozoficzna Klabunda. Rozwiązanie jej zamyka poeta w ramy precyzyjnej legendy - opowieści, rozgrywającej się w państwie Syna Nieba, wielkiego cesarza Chin.

Treścią jej — dzieje nieszczęśliwego, a pięknego ciała i dusza dziewczęcia — Czang-Haitang, które matka, znajdując się

w największej nędzy, sprzedaje właścicielowi herbaciarni p. Tong. Niewinne dziewczę dostaje się do rąk potężnego i bogatego mandaryna Ma, który kupuje ją za wysoką cenę dla zadowolenia swej żądy. Z chwilą jednak gdy Czang-Haitang stała się matka, budzi się w sercu mandaryna głębokie uczucie miłości dla tej, która obdarzyła go dziećmi i umiała być dobrą i szlachetną. Postanawia zatem rozwiązać się z żoną pierwszego stopnia Ju-Pej, kobietą złą i przewrotną, aby Czang-Haitang stała się jedyną panią jego domu. O postanowieniu męża dowiaduje się Ju-Pej. Stanowiska swego, a co najważniejsza, majątku utracić nie chce. Podstępem truje więc Mandaryna, oskarżając równocześnie o zabójstwo niewinną Czang-Haitang i zaprzeczając jakoby Czang była matką dziewczęcia. Dziecię należy do niej, Ju-Pej; ona jest prawowitą spadkobierczynią majątku po zmarłym Mandarynie. Sąd, przekupiony przez przewrotną kobietę, wydaje wyrok śmierci na Czang i przyznaje dziecko Ju-Pej.

Ale niesprawiedliwość nie może triumfować... Oto na tronie cesarskim zasiadł właśnie młody książę Pao. Dewiza jego — sprawiedliwość. Wzywa więc do swego pałacu wszystkich przestępców i ich sędziów, aby samemu sądy odbyć. Wśród nich znajduje się i Czang - Haitang i brat jej Czang-Ling, skazany za obraze majestatu, za to, że głośno upominał się o krzywdy biednych i uciszonych.

Przed sądem cesarskim wina staje się jasna. Czang-Haitang, która jeszcze jako dziewczyna z herbaciarni wzbudziła miłość w sercu cesarza, a ówczesnego księcia Pao, zaproszona do wydania wyroku

na winnych, wydaje wyrok uniewinnający, bo

„Człowiek nie może być sędzią bliźniego, Sam bowiem grzeszy i myślał o czynie“.

Sprawiedliwość zwycięża. Uciśniona i biedna Czang-Haitang zostaje podwyższoną do najwyższej godności, zostaje żoną cesarza, aby wraz z nim szerzyć miłość, bo

„Miłość rozjaśnia najmroczniejszy mrok W tajemie najskrytsze przenika jej wzrok Miłość tłumy kłamców wznosi Miłość pychy gasi olask. Miłość goręje ogniem zórz Miłość szaleje nakształt burz Miłość zwycięża nawet zgon I włada aż po niebiosy tron“.

Głęboko do duszy przemawia Klabund. Wzrusza prawdziwym zrozumieniem idei człowieczeństwa i idei sprawiedliwości. Słowa jego padają na urodzajną glebę i rozumiane są przez wszystkich. A zwłaszcza... gdy przemawia poeta przez usta takich artystów, jakich widzieliśmy w naszym teatrze na piątkowym spektaklu.

Pisać o tem, co się wdziało, trudno. Szanować. Trzeba samemu zobaczyć, aby i gre i oprawę dzieła osadzić.

A jedno i drugie było imponujące! P. Lubieńska, jako Czang-Haitang, okazała się artystką najlepszego typu. Jej gra zawierała tyle nieklamnego, głębokiego liryzmu, a przytem tyle prawdy i szczerego uczucia, że wzbudzała zachwyt i wywierała ogromne wrażenie. Przytem zewnętrzna postać, melodyjność głosu, którym umiejętnie umie modulować, powiększały jeszcze to wrażenie. Z przybyciem

W gmachu...
żegnan...
pujące...
ksandra...
szło dw...
stytucji...
działu...
Warsza...
tralnej...
stanowi...
W in...
Kalinow...
J. Waw...
serdecz...
uczniwa...
rem W...
kwiaty...
Dyr. W...
szeniem...
stapier...
pracowa...
cel humani...

NOWY

Wczoraj po...
jach inowacj...
przez tylny, a...
ni pomost pa...
cja.

Pasażerow...
dzeniu inowacj...
wychodzić prz...
ceni uwagi p...
było precyzyj...
wskutek czego...
przy odjeździe...

Nowe zarz...
jów usunęło...
jach.

PRACOWNICY

Wobec pa...
cia pracow...
spektor prac...
od majstrów...
znaczną ko...
dów nie prz...
się podwyż...
warunkien...

O propoz...
pracy strajku...
czyż po odby...

NOCNE

Dziś dyżur...
(Piotrkowska 3...
50), B. Glucho...
J. Sitkiewicza...
zy (Pomorska...
cielny 10).

p. Lubieńskiej...
sprzecznie cen...
ryczno - dram...
Druga rola...
kach p. Horeck...
puknęła z siłą i m...
kie cechy zlej i p...

Z ról męskich...
się p. Wostkowsk...
Czang-Linga wiele...
Jego Czang - Ling...
cie wykolejony czło...
nak gorące serce, cz...
wiedliwości społec...
ich naprawienia.

Pyszny typem...
ni Tonga był p. Sz...
Dużo talentu w...
który kreował rol...
dzone uczucie, które...
rozkoszy ojcostwa...
rynowi, uwyppukli...
ka prawda.

Dobrym był p. W...
go Czu-Czu, jak mien...
roli Czu-Haja. Gro...
wypadły w interpret...
Szackiego doskona...
włożył dużo uczucia.

Ladne sylwetki...
kiewiczówna, Sławif...
P. Mackiewicz...
go oprawa dekoracy...
oczekiwania. Rów...
na, oparta na motyw...
nizowała z całości...
znać było mistrzows...
tarkiewiczza, który w...
wego Koła“ przyspo...
dyrekcji teatru.

Co dziś usłyszymy z głośnicy radjo-aparatu? Program warszawskiej stacji nadawczej.

Niedziela, 2-go października.
Warszawa, 1111 m. — 12.00 Komunikaty; 12.15 Transmisja z Filharmonii Warsz., poranku muzycznego, poświęconego Fr. Chopinowi; 14.10 Odczyt p. t. „O późnych siewach” wygłosi dr. Wacław Wakar; 14.35 Odczyt p. t. „Hodowla ryb w małych stawach” wygłosi p. inż. Jan Arnold; 15.00 Komunikat meteorologiczny; 15.15 Transmisja koncertu symfonicznego z Filharmonii Warszawskiej. W programie utwory Mieczysława Karłowicza; 17.20 Rozmaitości. 17.40 Audycja literacka. Poemat Władysława Syrokomli p. t. Święty Franciszek z Assyżu. 18.30 Transmisja z Krakowa. 18.45 Odczyt p. t. Dzieje Zamku królewskiego na Wawelu, wygłosi prof. Henryk Mosicki. 19.10 Odczyt p. t. Ziemia oczyszta, wygłosi prof. Aleksander Janowski. 19.35 Odczyt p. t. Z Warszawy do Buenos Aires, wygłosi kpt. M. Fularski. 20.00 Przerwa. 20.30 Koncert wieczorny. Wykonawcy Orkiestra P. R. pod dyr. Józefa Ozimłowskiego. Chór męski Tow. Spiew. Harfa pod dyr. Wacława Lachmana oraz młodociany skrzypek 14-letni Władzio i prof. Jerzy Lefeld (akomp.) w programie Niccolò Paganini, Beethoven, M. Helmund, Brahms, R. Stańkowski, Wł. Żeleński, K. Szymanowski, F. Nowowiejski, Z. Moszczyński, W. Lachman. 22.00 Komunikaty. 22.30 Transmisja muzyki tanecznej z sali Malinowej hotelu Bristol w wyk. orkiestry Henryka Golda.

KURSY HANDLOWE POLSKIEJ Y. M. C. A.

Polska YMCA prowadzi od pięciu lat kursy handlowe dla osób, pracujących w handlu i nie posiadających dostatecznej znajomości księgowości. W programie kursu rocznego: księgowość, arytmetyka handlowa, korespondencja, nauka o handlu i o Polsce. Absolwenci kursów uzyskują świadectwa po złożeniu przepisowych egzaminów. Czesne 14 zł. Wykłady zaczynają się w środę dn. 5 października o godz. 7.25, a na kursach języka angielskiego i niemieckiego dn. 3 i 4 października.

Zapisy przyjmuje się, Piotrkowska 89 od 5 — 9 wiecz 1 piętro.

MLYNARZE ŁÓDZCY NA RZECZ POWODZIAN W MAŁOPOLSCE.

Wobec realizowanej przez wojewódzki komitet pomocy dla ofiar powodzi w Małopolsce Zw. Młynarzy Województwa Łódzkiego postanowił dostarczyć dla poszkodowanych 4 tys. klg. zboża. Po za tem młynarze zamierzają opodatkować się na ten cel. (e)

OTWARCIE WYSTAWY ROLNICZEJ W ŁĘCZYCY.

Wojewoda łódzki p. Jaszczółf w towarzystwie naczelnika wydziału rolnictwa inż. Szostaka oraz sekretarza osobistego Rosickiego wziął wczoraj udział w uroczystym akcie otwarcia wystawy rolniczej w Łęczycy.

SZKOŁA PLASTYKI I RYTMIKI J. JANCZEWSKIEJ.

Znana chlubnie od kilku lat na gruncie łódzkim, stojąca na wysokim poziomie artystycznym szkoła plastyki i rytmiki talentowanej artystki Zenobii Janczewskiej, rozpoczęła swą pożyteczną działalność. Program: plastyka, rytmika, kształcenie i kultura ciała, technika, tańce, orkiestra perkusyjna.

P. Janczewska po dłuższym pobycie w Wiedniu i zwiedzeniu szeregu szkół sto sować będzie w swej szkole najnowsze kierunki nauczania.

Specjalny rodzaj gimnastyki odtłuszczającej dla pań meżatek. Dzieci przyjmowane od 4 lat. Wzorem zagranicy komplety dla panów. Zapisy w lokalu szkoły, Gdańska 29, prawa ofic., I p. — w poniedziałki, środy i piątki od 6 do 9 godz. oraz codziennie od 3 do 4 godz. Wólczańska 63, m. 11, III piętro front.

Miejski Kinematograf Oświatowy Wodny Rynek

Od wtorku, dnia 27-go września 1927 roku i dni następujących

KOŁO UDRĘKI (La Roue).

W roli głównej SEVERIN MARS Dla młodzieży.

Wino i Koronacja Cudownego Obrazu M. B. Ostrobramskiego

Film krajowy i religijny w 8 części. NAD PROGRAM ??? Ilustracja muzyczna pod kierownictwem Iga. Ciapińskiego.

Wiadomości z Zakopanego

Ciupaga góralska w hołdzie dla Pana Prezydenta.

Związek Legionistów w Zakopanem uchwalił wysłać do Krakowa w czasie gdy gości tam będzie Pan Prezydent Rzeczypospolitej specjalną delegację. Delegacja złożona z trzech górali byłych legionistów wręczy Panu Prezydentowi w hołdzie stalową ciupagę góralską.

Sport w Zakopanem rozwija się.

W niedzielę 2 października urzędza R. K. S. Giewont dzień sportu z Zakopanem. O godzinie 10 rano odbędzie się propagandowe zawody lekkoatletyczne, na program których złożą się: skoki w dal, wżwyz i o tycze, rzuty dyskiem, oszczepem i kulą oraz trójskok. O godzinie 3 po południu odbędzie się bieg na 2000 mtr., poczem zostaną rozegrane zawody w piłkę nożną między Giewontem a Sandecią z Nowego Sącza. W czasie przerwy odbędzie się jeszcze bieg na 60 mtr. Wieczorem nastąpi rozdanie licznych nagród.

Beदा to więc na większą skalę zakrojone zawody lekkoatletyczne, pierwsze tego rodzaju w Zakopanem.

Skocznia w Krynicy będzie największa w Polsce i druga w świecie.

W Krynicy trwają już gorączkowe prace około budowy wielkiej skoczni narciarskiej. Według planu będzie to druga skocznia w Europie po skoczni w Cortina d'Ampezzo we Włoszech, a pod każdym względem przewyższy największą dotychczas u nas skocznie na Krokwi w Zakopanem.

Krynica dokłada wszelkich starań, aby skocznia, której koszt budowy wyniesie około 20.000 zł., gotowa była na nadchodzącą zimę, co umożliwiłoby postawienie na odpowiednim poziomie już najbliższego sezonu zimowego w Krynicy.

W Tatrach znów ukazały się niedźwiedzie.

W Tatrach po stronie czeskiej ukazał się znów okazały rozmiarów, wyjątkowo okazały niedźwiedź. W Dolinie Białej Wody widzieli go onegdaj dwukrotnie turyści — raz p. Wł. Terankowicz z Katowic, a wkrótce potem inż. Budasz. Niedźwiedź, jak dotąd, zachowuje się zupełnie spokojnie i żadnych szkód nie wyrządza.

WIEŻA EIFFEL NA POWSZECHNEJ WYSTAWIE KRAJOWEJ W POZNANIU.

Ma Paryż swoją wieżę Eiffel, do której jest, mimo krytyk, bardzo przywiązany; mieć będzie Poznań swoją wystawową wieżę obserwacyjną. Jest ona pomyślana jako obelisk o 70 m. wysokości, z windą osobową, z balkonem na szczycie, oświetleniem efektownem etc.

Wieża ta, jako impreza dochodowa może być wyzyskana przez zainteresowane firmy budowlane, a wzniesiona zostanie wspólnym kosztem tyłu a tyłu przedsiębiorstw, rozumiejących wartość reklamy.

Wszakże codzienne wspomnienie oświetlenia Eiffel, strugami gwiazd i blaskiem stu słońc ośniewających Paryż jest niezmiernie inmem jak forma reklamy Citroen-owskich samochodów. Avis aux lecteurs....

ZDERZENIE AUTA Z TRAMWAJEM.

Wczoraj o godzinie 4 po południu na ul. Konstantynowskiej nastąpiło zderzenie samochodu ciężarowego z tramwajem linii nr. 3. Szofer, skręciwszy nagle, zaczął bokiem samochodu o przedni pomost wagonu. Cały przed został zerwany, wszystkie szyby zaś wyleciały. Na szczęście oberzło się bez ofiar, pasażerowie doznali jedynie silnego wstrząsu, co stało się przyczyną chwilowej paniki.

Samochód, który nie doznał żadnych uszkodzeń, pomimo wezwania ze strony posterunkowego, nie zatrzymał się i całym pędem odjechał, tak, że zdołano tylko zanotować numer samochodu — ŁD. 735.

Wagon, który stał się całkowicie niezdatny do użytku, został przetransportowany do remizy. (r)

ZAPISY NA KURS WYPYCHANIA ZWIERZĄT.

Z powodu licznych zgłoszeń, termin za pisów na kurs wypychania zwierząt został przedłużony.

Kandydaci mogą się zgłaszać w poniedziałek między 10 a 12 i przed pierwszym ćwiczeniem t. j. o g. 4 w poniedziałek, 3 b. m. przy ul. Nowo-Targowej 24, w kancelarii Tow. Przyrodniczego im. S. Staszica.

TEATR MIEJSKI.

Dzisiaj dwa przedstawienia: o godz. 4 po poł. po raz przedostatni przed zejściem zupełnie z afisza wspaniale wystawiony poemat dramatyczny Słowackiego-Calderona „Książę Niezłomny”. Ceny popularne.

Wieczorem po raz trzeci bafecznie kolorowa baśń chińska Klabunda „Kredowe koło” w znakomitej inscenizacji K. Tatarkiewicza i w pięknych dekoracjach K. Mackiewicz. Początek o godz. 8.30 wieczorem, koniec o 11 m. 45.

Jutro, poniedziałek, po raz 6-ty wyborna, arcywesoła komedia-buffo L. Verneulla „Panna Flute” z Stefanią Jankowską, nieporównaną wykonawczynią roli tytułowej. Ceny popularne (od 50 groszy do 4 zł. 50). Następne przedstawienie tej świetnej komedii w środę. Kasa sprzedaje bilety na jutrzejsze i śródowne przedstawienia.

We wtorek w dalszym ciągu 5 aktowa baśń chińska „Kredowe koło” z Karoliną Lubieńską w prześlicznej kreacji Hal-Tang.

PRZEDSTWIENIE DLA DZIECI W TEATRZE MIEJSKIM.

Inauguracja specjalnych przedstawień dla najmłodszej dziatwy, organizowanych przez Teatr Miejski, odbędzie się w nadchodzącą niedzielę o godz. 12 w południe.

Odegrana będzie 4-aktowa bajka Benedykta Herta i Wandy Tatarkiewiczówny p. t. „Tomcio-Paluch” w układzie inscenizowanym i reżyserii współautorki p. Tatarkiewiczówny. Ilustracja muzyczna Z. Białostockiego. Tańce układu p. Zenobii Janczewskiej. Bilety w cenie od 50 gr. do 3 zł. do nabycia od jutra w kasie zamawiać.

„PANNA FLUTE”

arcywabawna, groteskowa komedia buffo w 4-aktach Ludwika Verneulla „Panna Flute”, w roli tytułowej tak znakomicie graną przez Stefanię Jankowską oraz w innych rolach przez pp.: Dunajewską, Lubieńską, Fabińską, Szuberta, Tatarkiewiczową, Mrozowskią graną będzie w bieżącym tygodniu trzykrotnie: jutro, t. j. poniedziałek, w środę i w piątek. Wszystkie przedstawienia po cenach popularnych.

Inne dni tygodnia wypełni przepięknie wystawiona baśń chińska „Kredowe koło” (wtorek, czwartek, sobota).

TEATR W SALI GEYERA.

Dzisiaj o godz. 4 po poł. i 8.15 wieczorem w sali Geyera, Piotrkowska 295, wesoła krotkowiła osnuta na tle wyborów do rady miejskiej p. t. „Teś” Abrahamowicza i Ruszkowskiego z Marjanem Bieleckim w roli kandydata na radcę i burmistrza. Reszta obsady tworzą pp. Zielińska, Werisówna, Sobotkowska, Szczesna, Openówna oraz pp. Urbański, Madziński, Moranowicz, Grewicz, Skoraszński i inni.

Kasa czynna od 11 rano do 1 po poł. i od 2 do 9 wieczorem.

KOMUNIKATY.

Związek Zawodowy Pracowników Bankowych Rzeczypospolitej Polskiej Oddział w Łodzi podaje do publicznej wiadomości, że wskutek strajku w Banku Dyskontowym Warszawskim, Oddział w Łodzi, Piotrkowska 57, wszystkie posady w tej instytucji są pod bojkotem.

Solidaryzując się z pracownikami Warszawskiego Banku Dyskontowego, którzy podjęli akcję strajkową o poprawę bytu, Zarząd Związku Zawodowego Handlowców Polskich zwraca się z gorącym apelem do ogółu członków, aby w powyższej wymienionym Banku posad nie obejmowali i tem samem nie stawali się familistrajkami.

Zarząd Związku Zawodowego Handlowców Polskich w Łodzi.

Na srebrnym ekranie.

KINO „ODEON”. „KRÓLEWSKI KLEJNOT”. (Jego największy czyn).

W połączeniu technicznej wiedzy i kapitału amerykańskiego z inwencją intelektualną Europejczyków kryje się przyszłość nowych triumfów Dziesiątej Muzy.

I oto dzisiaj mamy przed sobą elaborat tego rodzaju współpracy, pierwszy film Harry Peela pod tyt. „Królewski klejnot” czyli „Jego największy czyn”, zrealizowany przy udziale kapitałów amerykańskich i współpracy trzech najpoważniejszych operatorów filmowych z Hollywood.

Film to jest zgola niezwykle, niezwykle z dwu względów: ze względu na temat, obcy zupełnie dotychczas nietylko scenariuszowi amerykańskiemu, lecz i europejskiemu oraz ze względu na mistrzowską realizację Harry Peela, który sam obraz wyreżyserował.

Sięgnawszy do nader oryginalnego tematu, Harry Peel stworzył film zaiste niezwykle. Wyprodukowanie tego rodzaju obrazu wymaga nieprzeciętnie utalentowanego reżysera, któryby zdołał nadać akcji, obok wysokiego artyzmu cechy prawdopodobieństwa i potrafił utrzymać uwagę widza w należytem napięciu.

Mistrzem realizacji i niezrównanym odtwórcą podobnych filmów jest właśnie Harry Peel, który obrazem pod tyt. „Królewski klejnot”, demonstrowanym obecnie z wielkim powodzeniem w kino-teatrze „Odeon” niejako nową epoką w dziejach kinematografii.

Tu i owdzie groteskowość, nieco komizmu i humoru niefrasobliwego, ożywia znacznie dramatyczną akcję filmu.

Nowa swoją kreacją aktorską, wykazującą niezwykle zdolności akrobatyczne obok wielkiego talentu artystycznego, zdobył Harry Peel nowe zastępy wielbicieli i wielbicielek.

Stsep.

Z życia prowincji.

Zdała od ośrodków życia, bijącego żywym tętnem miast wielkich, prowincja na wzór tych miast stara się urozmaicić i ożywić powolne tempo dni powszednich, na co stać miejscowe społeczeństwo. Do tych osiedli kultury prowincjonalnej należą po za innymi także Poddebice.

W dniu 25 ub. m., dzięki gościnywie bawiającej w Poddebicach młodzieży akademickiej, miejscowe gniazdo „Sokoła” wystawiło aktualną rewję pióra W. Y. p. t. „Góra, góra Poddebice”. Pomysłowość atrakcji, cięta satyra na miejscowe społeczeństwo, pozwolity z rewii czynny młła rozrywek. Pomysłowe ewolucje taneczne, doborowa ilustracja muzyczna i sceny z udziałem licznej publiczności bardziej uświetniły ten wieczór śmiechem.

Apel do PP. Właścicieli domów w Łodzi. Poszukuję 8% listów zastawnych m. Łodzi placę kursy giełdowe Kantor wymiany SAMUEL WEINBERG 58 Piotrkowska 58

Konserwatorium muzyczne Heleny Kijeńskiej w Łodzi, ul. Traugutta Nr. 9, tel. 30-86 W b. r. szk. 1927/28 otwarta zostaje KLASA OPEROWA pod wytrawnym kierunkiem prof. T. Rydera. Personal nauczycielski stanowią w klasach fortepianowych: p. p. S. Albrechtówna, M. Smellerowa, B. Przedpelska (kurs przygot.) p. L. Jarzębowska, O. Hojce, P. Piotrowska (kurs niższy) prof. H. Dąbrowski, A. Dobkiewicz, H. Siewiczówna, H. Kijeńska-Dobkiewiczowa W. Lewandowicz (kurs średni i wyższy). W klasach: śpiewu solowego prof. A. Comie-Wilgochaj; skrzypcowej: prof. F. Dzierżanowski i B. Lewenstein; wiolonczalowej: prof. K. Wilkomirski. Przedmioty teoretyczne prowadzi: prof. May-Majewska (Zasady, Solfeżj), J. Maklakiewicz (Zasady, Harmonia I i II, Kontrapunkt I, II i III, Chóry, analiza harmoniczna, encyklopedia, Solfeżj III) prof. K. Wilkomirski (harmonia III, instrumentologia, klasy acapellowe: Kameralna i orkiestralna prof. F. Wróbel (historia I i II, Solfeżj I i II estetyka). Zapisy do klasy operowej przyjmują kancelaria od 10-15 codziennie oprócz niedziel i świąt.

Pamiętajcie o inwalidach wojennych!

EXPRESS HANDLOWY

Nowe doświadczenia z elektryczną kulturą w rolnictwie.

ex) Już w końcu XIX wieku zaczęto robić doświadczenia z zasilaniem elektrycznością ziemi uprawnej, w celu spowodowania szybszego i silniejszego wzrostu roślin i znacznie przedszego dojrzewania. Już w roku 1902 ogłosił szwedzki uczonec dr. Lemstrom z Finlandji broszurę pod tytułem: „Zwiększenie plonów zbóż i roślin hodowlanych pod wpływem elektryczności”, która była przetłumaczona na kilka języków. Pierwsze doświadczenia były robione w doniczkach i przy dostarczaniu sztucznie wytwarzanej elektryczności, gdyż pierwsze próby z zastosowaniem elektryczności z powietrza nie udawały się. Próby te przeprowadzono w ten sposób, że nad półkiem doświadczenia lub doniczkami przepuszczano prąd elektryczny przez zmontowaną w odpowiedni sposób siatkę.

Doświadczenia robione w tym kierunku jedno dawały rezultaty dodatnie, drugie takich nie dawały, lecz w zastosowaniu okazały się za drogie.

Następnie na większą skalę robione były analogiczne doświadczenia przez właściciela dóbr Lodge'a w okolicach Birminghamu i przez czeskiego rolnika Trnka w Taborze, które dały bardzo dobre rezultaty, lecz nie mogły być zastosowane w praktycznym życiu z powodu bardzo skomplikowanej konstrukcji i kosztowności sztucznego prądu.

Zaczęto znowu powracać do sposobów zastosowania elektryczności z powietrza, który sprowadzono przy pomocy odpowiednich masztów lub nawet powietrznych balonów, połączonych drutami z ziemią.

Po wojnie wznowił doświadczenia w tym kierunku jeden z rolników francuskich w Normandji i uinął je rozwiązać na podstawie racjonalnej. Rolnik ten ułożył w polu doświadczenia przewodniki druciane poniżej głębokości normalnej orki i połączył je w odpowiedni sposób z rozstawionymi masztami, które miały za zadanie sprowadzić elektryczność powietrzną do uprawianych pól.

Powstały w ten sposób w sieci drutów prąd elektryczny pobudzał vegetację roślin. Tym razem doświadczenia się udały, wywołały duże wrażenie we Francji i były to rzeczy pokazane na jednej z wystaw rolniczych. Podobno rolnik ten znalazł naśladowców we Francji.

Ostatnio jeden z wiedeńskich dzienników ogłasza informacje o doświadczeniach robionych w roku ubiegłym w majątku Alt-Glienicke pod Berlinem przez Fritsche, które w najogólniejszej zasadzie oparte są na doświadczeniu rolnika normandzkiego we Francji.

Na doświadczenia polu wynalazca założył 10 cm. poniżej głębokości normalnej orki ze żelaznego i stalowego drutu odpowiednio magnetyczno-elektryczne pole w postaci siatki. Sieć ta była połączona przy pomocy 8 ośmiometrowych masztów z powietrzem, z którego przy pomocy elektromagnetycznych urządzeń elektryczność została ściągana do sieci w ziemi.

Doświadczenia z tą elektryczną kulturą w roku bieżącym miały dać bardzo dobre wyniki. Po wczesnym sprzątnięciu żyta i jęczmienia ozimego, obsiano pola żytem i jęczmieniem, których stan jest taki, że w końcu września nastąpią na tych polach powtórne żniwa. Te doświadczenia są robione na lekkich nienawożonych polach (klasa VIII). Fritsche uprawiał na swoim polu doświadczenia również buraki cukrowe. Przeciętny plon z hektaru wynosi w Niemczech 26,000 kg. obciętych buraków cukrowych przy wydajności 15,13 cukru surowego na dobrych i odpowiednio nawożonych glebach.

Fritsche otrzymał na swoich lekkich brandenburskich polach folwarku Alt-Glienicke rezultaty następujące:

Pole normalnie nawożone dało z 1

hektaru: buraków cukrowych 20,040 kg., liści 20,308 kg., cukru 2541 kg.

Pola z elektryczną kulturą: z 1 hektaru: buraków 39,740 kg., liści 43,860 kg., cukru 5740 kg.

Plon ten znacznie przewyższa normalny, przeciętny plon niemieckich buraków

cukrowych o 50 proc. Instalacja ta nie jest kosztowna i ma wystarczyć na lat 12-cie. Elektryczność ściągana z powietrza jest bezpłatna. Niemiec fachowcy widzą w tem dużą przyszłość dla swego rolnictwa.

N.

Palaca sprawa budowy chłodni w Gdyni.

ex) Z inicjatywy Związku Towarzystw Kupieckich na Pomorzu — organizacji, ogniskującej całe życie handlowe Pomorza, odbyło się zebranie w Grudziądzu w dniu 6 lutego 1927 r. z udziałem przedstawicieli Naczelnej Rady Zrzeszeń Kupieckich Polskiego w Warszawie, Pomorskiej Izby Przemysłowo-Handlowej w Grudziądzu, Państwowego Instytutu Naukowego Gospodarstwa Wiejskiego w Bydgoszczy, Stowarzyszenia Kupców Polskich w Warszawie, Towarzystwa Kupców Chrześcijańskich w Toruniu, Związku Towarzystw Kupieckich na Obwód Nadnotecki w Bydgoszczy, Związku Towarzystw Kupieckich w Poznaniu, Związku Tow. Kupieckich na Pomorzu, Tow. Kupców Samodzielnych w Grudziądzu i innych, na którym to zebraniu omawiano sprawę założenia Towarzystwa Akcyjnego Hurtowni Importowej i Składnicy Śledzi Solonych w Gdyni.

Zebrań przedstawicieli tych czołowych organizacji uświadamił sobie należycie, że chwila obecna, kiedy wszystkie wysiłki rządu idą w kierunku rozbudowy i rozwoju portu Gdyni, najbardziej nadaje się do rozpoczęcia akcji kupieckiej, zmierzającej do wyzwolenia się z pod supremacji Gdańska, jednogłośnie uchwalili założenie tego Towarzystwa i wybraли Komitet Wykonawczy.

Komitet Wykonawczy przystąpił do realizacji tego projektu i odbył w dniu 26 maja b. r. w Gdańsku zebranie, uchwalając wezwać całe kupiectwo polskie do organizacji tego zakrojonego na wielką skalę przedsiębiorstwa importowego w Gdyni i w tym celu rozesłał odpowiednią ankietę do zainteresowanych sfer kupieckich całej Rzeczypospolitej i nawiązał kontakt z zagranicznymi firmami.

Najważniejsze firmy polskie okazały

duże zainteresowanie i zrozumienie dla tej sprawy, chętnie subskrybując na kapitał zakładowy. Również w innych kierunkach prace Komitetu posunęły się bardzo naprzód.

Na przeszkodzie do ostatecznej realizacji tego projektu stoi jednak brak chłodni w Gdyni.

Zmonopolizowany przez niemieckie firmy gdańskie import i eksport zagraniczny mógłby być ujęty przez Gdynię, ale niestety, Gdynia nie posiada jeszcze odpowiednich warunków technicznych i dlatego ani omawiana hurtownia ani żadna inna placówka handlowa, która prowadzi handel importowy i eksportowy bądź to jaja, bądź tłuszczem i t. p. nie mogą myśleć o właściwym imporcie i eksporcie towarów przez Gdynię z pominięciem Gdańska.

Wobec tego w myśl uchwały, zapadłej na ostatnim posiedzeniu odbytem w Gdyni w dniu 4 sierpnia b. r., Komitet Wykonawczy wystosował do ministra przemysłu i handlu podanie z prośbą o zwrócenie uwagi na ten bardzo ważny szczegół, który jest nieodzownym warunkiem należytego, celowego i szybkiego rozwoju Gdyni.

Komitet krok ten uczynił w porozumieniu z wymiencionymi na wstępie czołowymi organizacjami zawodowymi, wychodząc z założenia, że realizacja tego poważnego w dzisiejszych warunkach dzieła nastąpić może tylko ze strony rządu i przy jego moźnej pomocy. Komitet ma niezłomną nadzieję, że minister przemysłu i handlu, dla którego rozwój naszego handlu stał się troską, pilną tę sprawę, jako integralną część programu budowy portu, potraktuje i umożliwi życiu gospodarczemu już w roku przyszłym zrealizowanie tych zamierzeń.

Banki amerykańskie a polskie.

ex) Wśród banków polskich niepaństwowych produkując stanowisko zajmują Bank Związku Spółek Zarobkowych i Bank Handlowy w Warszawie z kapitałem po 20 milj. zł. każdy, oraz Bank Dyskontowy z kapitałem 10 milj. zł. Ogółem w Polsce mamy ca. 90 banków, których kapitał zakładowy łącznie przedstawia sumę 142 milionów złotych, a rezerwy ca. 30 milj. zł. czyli razem 172 milj. zł.

Wśród banków amerykańskich do najpierwszych zaliczyć należy National Bank of Commerce w New Yorku o kapitale zakładowym 25 milj. dolarów i rezerwach 40 milj. dol. oraz The National City Bank o kapitale zakładowym 40 milj. dol. i rezerwach 55 milj. dol. Ogółem w Stanach Zjednoczonych Ameryki istnieje 28,000 banków o łącznym kapitale zakładowym 7,5 miljarda dol.

Z powyższego wynika, że jeden bank amerykański ma tyle kapitału akcyjnego, ile wszystkie banki polskie razem wzięte. Potęga banków amerykańskich spoczywa w depozytach i w konsolidacji. Wspomniany nowojorski Narodowy Bank Handlowy ma depozytów 437 milionów dol., a Narodowy Bank Stołeczny liczy przeszło 900 milj. dol. wkładów. Ogółem w bankach amerykańskich leży około 50 miliardów dol.

Co się tyczy fuzji banków, w Polsce następuje ona przeważnie między małymi bankami, albo jej niema wcale. W Stanach zaś obejmuje ona przede wszystkim większe banki, jak np. Mechanics & Metals Bank, który połączył się z Chase National Bank tworząc drugi największy bank w państwie pod tą ostatnią firmą; albo American „Exchange National Bank i Columbia Trust Co połączyły się z Irving National Bank, tworząc potężny American Exchange Irving Trust Company z kapitałem 32 milj. dol. i rezerwami 29 milj. dol.

ELEKTRYFIKACJA KRAJU.

ex) W najbliższym czasie mają być rozpoczęte roboty przy rozbudowie Poznańskiej Centrali Elektrycznej, która ma być przeniesiona na tereny dawnego fortu. Jest zaprojektowana budowa nowych kotłów i turbogeneratorów, mogących całkowicie zaspokoić wzrastające stale zapotrzebowanie prądu przez miasto i okolice.

Generalny projekt rozbudowy elektrowni opracowała znana z wielkich robót elektryfikacyjnych S. A. Siła i Światło, która w najbliższym czasie rozpocznie roboty montażowe. (ah)

NIEMIECKI PRZEMYSŁ POŃCZOSZNICZY A AMERYKA.

ex) Z siedzibą w Waszyngtonie założono „Institut of Carpat Manufacturers of America, Inc.”, który zjednoczył ca. 70 proc. przemysłowców dywanów w Ameryce. Zadańm instytutu jest ulepszenie produkcji i metod pracy w fabrykacji dywanów, prowadzenie statystyki surowców i wywozu zagranicznego oraz zbadać o jednostronności ustawodawstwa w poszczególnych państwach.

Niemcy wywoziły przed wojną do Stanów maszyny pończosnicze. Po wojnie Stany zastosowały do tych maszyn cło w wysokości 40 proc. ad valorem. Wskutek tego przemysłowcy niemieccy zaczęli czynić starania, aby wybudować ogromną fabrykę maszyn pończosniczych przy pomocy przeważnie rodzimych kapitałów w Ameryce. W tym celu jeździł do Niemiec prezydent fabryk pończosniczych i tkackich Rosedale Kuitting Co w Reading w Pensylwanji; pertraktacje prowadzone były ze znaną fabryką Karola Lieberknechta w Oberlungwitz w Saksonji i jak donoszą gazety amerykańskie, są na dobrej drodze do zakończenia.

ZAROBKI ROBOTNIKÓW W AMERYCE I ICH WYDATKI.

ex) Przeprowadzona statystyka w Ameryce wykazała zarobki pracowników w przemyśle włókienniczym. W stanie New York przeciętny zarobek wynosi 34,7 dol. tygodniowo dla mężczyzny, dla kobiety zaś 19,7 dol. W innych gałęziach przemysłu włókienniczego zarobek wynosi odpowiednio 26,4 dol. i 15,7 dol. W samym zaś mieście New-Yorku zarobki te są o 3 dol. wyższe. Zarobki te nie są jednak zbyt duże, jeżeli się zważy, że stopa życiowa po wojnie wzrosła w Stanach o 50 proc. w stosunku do 1914 r.; kiedy przed wojną za 1 dol. można było żyć cały dzień, obecnie obiad kosztuje prawie 1 dol. Najlepiej płatni są robotnicy drukarni i fabryk papieru, którzy zarabiają tygodniowo 45,4 dol.

WĘGERSKA REFORMA ROLNA W OŚWIETLENIU URZĘDOWEM.

ex) W Budapeszcie wyszła w tych dniach urzędowa publikacja na temat wykonania reformy rolnej. Autorem broszurki tej jest sekretarz stanu w ministerstwie rolnictwa. Według publikacji powyższej Węgry straciły z ogólnej ilości przedwojennych 56,453,446 mórg katastralnych ponad 40,000 mórg. Bezpośrednio po zawarciu pokoju znajdowało się w posiadaniu wielkich i średnich obszarników 55,8 ziemi, a reszta należała do drobnych rolników. Broszurka objaśnia dalej czytelnikowi zagranicznemu zasady węgierskiej reformy rolnej, stwierdzając, że w wyniku wykonania reformy tej rozparcelowała no do dnia dzisiejszego 1,001,528 mórg katastralnych ziemi ornej. Dzięki reformie rolnej zbyt rażące różnice w posiadaniu ziemi na Węgrzech zostały wyrównane.

EKSPORT RYB Z ROSJI.

ex) W myśl osiągniętego między państwowym syndykatem rybnym a państwem organizacją handlową RSFSR, porozumienia, organizacja ta kierować będzie na przyszłość całym eksportem ryb rosyjskich.

FERRO-ELEKTRICUM

Łódź, Piotrkowska 123,
tel. № 11-69 i 51-29

TANIE źródło zakupu

żarówek

odkurzaczy

motorów i

materiałów elektrotechnicznych.

Symbol władzy pieniężnej.

ex) „Wiadomości Finansowe“ na podstawie „Hamburger Nachrichten“ z 26 ub. m. w korespondencji z Nowego Jorku, kreślą następującą charakterystykę sławnego domu bankowego J. P. Morgan et Co.

W świecie finansowym utarło się już oddawna pojęcie „Wallstreet“, jako symbolu władzy pieniężnej, w której ręku spoczywają losy gospodarcze królów ziemskiej. Otóż jeśli chodzi o tych, którzy władzę tę dzierżą, to pierwsze miejsce wśród nich zajmuje bezwzględnie Dom Bankowy J. P. Morgan et Co. Można nawet wprost powiedzieć, że potęga pieniądza i polityczna tej firmy symbolizuje potęgę finansową i polityczny rozwój Stanów Zjednoczonych. Liczba przedsiębiorstw, kolei, domów bankowych i towarzystw ubezpieczeniowych, zależnych od J. P. Morgana wprost się określić nie daje. O przepiętnym wpływie zaś jakiej ta firma wywiera na zagranicę świadczy najwymowniej fakt iż w czasie wojny światowej była ona agentem finansowym aliantów a oddać ulokowała na rynku amerykańskim kwotę 1/3 części pożyczek zagranicznych.

Nasuwają się zatem pytania: jakim sposobem jeden dom bankowy mógł osiągnąć taką władzę? Odpowiedź zaś brzmi: dzięki udziałom. Firma Morgan bowiem oddawna już nie jest prywatnym domem bankowym, lecz syndykatem. Do tego zaś należą 14 udziałowców osobistych i grupa pierwszorzędnych banków. Dzięki zaś tej grupie właśnie, firma Morgan jest w możności finansowania najrozleglejszych przedsiębiorstw oraz subskrybowania największych pożyczek. Każdy bowiem bank, zależny od Syndykatu Morganowskiego musi objąć przydzieloną mu część pożyczki, bez względu na to, czy klientela pożyczka ta się zainteresuje, czy też nie. Zdarza się przeto nieraz, że jeden i drugi z tych banków na jakiejś pożyczce się „sparza“. To sparzenie się jest dlań jednak stanowczo mniej bolesne, niż ewentualne wyrugowanie go z Syndykatu Morgana.

Firma Morgan wywiera atoli także wpływ pieniężny na wielką liczbę pierwszorzędnych przedsiębiorstw przemysłowych, nie pozostających z nią bynajmniej w bezpośrednim związku. Przedsiębiorstwa te znane są na świecie pod nazwą „Korporacji Morganowskich“. Należą zaś do nich także przedsiębiorstwa jak: United States Steel Corp., General Motor Co., Montgomery, Ward et Co., Marland Oil Comp., General Electr. Co. i t. d., ponadto zaś cały szereg kolei amerykańskich, jak New York Central, Northern Pacific, Great Northern i t. d. Oprócz tego zaś nie istnieje literalnie przedsiębiorstwo w Ameryce, w którym by jeden z 14 udziałowców firmy Morgan nie odgrywał wielkiej roli. Każdy z tych udziałowców bowiem jest dyrektorem co najmniej pół tuzina najważniejszych przedsiębiorstw przemysłowych i finansowych (niektórzy z nich nawet w dwóch tuzinach) w Ameryce i przyczynia się tym sposobem do rozszerzenia wpływu firmy Morgan rozciągającego się jakby sieć pajęczą nad Stanami Zjednoczonymi.

Jako charakterystyczny przykład „władzy Morgana“ przytoczyć należy fakt następujący: głośny senator Borah wystąpił ostatnio przeciw udzieleniu Francji nowej pożyczki w wysokości 100 milionów dolarów zanim nie zostanie uregulowana sprawa długów francuskich. Otóż w amerykańskich kołach finansowych nie ulega wątpliwości, że mimo wielkiej roli, jaką sen. Borah bezwzględnie odgrywa w Kongresie Waszyngtońskim, Francja jednak pożyczkę otrzyma, ponieważ będzie ją subskrybował nie kto inny, jak właśnie Morgan.

W końcu warto jeszcze przypomnieć następujące najważniejsze pożyczki zagraniczne, przeprowadzone dotychczas przez firmę Morgan, a więc: pożyczka Ligii Narodów dla Austrii (transza amerykańska 25 milionów dolarów, pożyczka japońska 150 milionów (lutym 1924 r.), belgijska 50 milionów (czerwiec 1925 r.), argentyńska 380 milionów (czerwiec 1925 r.). Z przytoczonych tu pożyczek 24 domy bankowe, należące do Syndykatu Morgana subskrybowały, ogółem 91.031.800 dolarów, czyli 25 proc. całej kwoty nominalnej.

A.

Rozwój przemysłu bawełnianego.

ex) Ogromny rozwój przemysłu bawełnianego, który naocześnie obserwujemy, służy dowodem, że państwa pragną przeprowadzić w tej gałęzi przemysłu ideę samowystarczalności, a jednocześnie widać, że konsumpcja przedwojenna wzrasta. Każde z państw posiada ośrodki przemysłowe i taką rolę jak Łódź z okolicami i Bielsk i Białystok dla Polski tak Manchester odgrywa dla Anglii, Osaka dla Japonii, Barmen dla Niemiec, Roubaix, Lille dla Francji. Następująca tablica wskazuje ilość wrzecion i krosien przemysłu bawełnianego w poszczególnych państwach.

Anglia	54,404,000	—	792,000
Niemcy	10,300,000	—	240,000
Francja	9,500,000	—	180,000
Rosja	7,250,000	—	200,000
Włochy	4,750,000	—	130,000
Belgia	1,830,000	—	29,000
Hiszpanja	1,810,000	—	70,000
Polska	1,210,000	—	35,000
Austria	1,030,000	—	14,000

Z powyższego wynika, że choć posiadamy względnie duży w stosunku do obecnej samożoności naszej przemysł bawełniany, ale miano to ustępujemy naszym sąsiadom i Rosji i Niemcom. Z innych państw wymienimy jeszcze:

Stany Zjedn.	37,850,000	—	765,000
Indje ang.	8,510,000	—	151,000
Japonia	5,450,000	—	64,000
Chiny	3,350,000	—	22,000

Powyższe dane przedstawiają stan na 1 stycznia 1927 r.

NOTOWANIA ZŁOTEGO POLSKIEGO w dniu 1 października 1927 roku.

London za 1 funt szterl. 43.50. Za 100 złotych: Zurich 58. Berlin 46.80 — 47.20, Berlin wypłaty telegraficzne na Warszawę i Katowice 46.75 — 47.95, na Poznań 46.77 i pół — 46.97 i pół. Wiedeń czeki 79.04 — 79.32. Praga 377.35.

DOLAR W ŁODZI.

Na wczorajszym rynku prywatnym w Łodzi w godzinach wieczorowych dolar kształtował się po kursie 8.92 w żądaniu i 8.91 w płaceniu.

Tendencja bez zmian. Obróty średnie.

GIELDA WARSZAWSKA.

Warszawa, 1 października (Pat.)

Notowania oficjalne.

Gotówka:

Dolary 8.91 — 8.93 — 8.89

Czeki:

London 43.52

N. York 8.93

Paryż 35.10

Praga 26.50

Szwajcaria 172.43

Wiedeń 126.12

Włochy 48.83

Oslo 235.90

PAPIERY PAŃSTWOWE I LISTY ZASTAWNE.

Dolarówka 60.20

Pożyczka dolarowa 85.—

10-proc. pożyczka kolejowa 102.50

5-proc. pożyczka konwersyjna 62.—

5-proc. pożyczka kolejowa konwersyjna 58.—

8-proc. listy B-ku Gosp. Kr. i Rolnego po 92.—

8-proc. listy zastawne ziemskie zł. 77.—

4 i pół proc. listy zastawne ziemskie zł. 58.—

8-proc. listy zastawne m. Warszawy zł. 76.25, 76.50

5-proc. listy zastawne m. Warszawy zł. 65.30

8-proc. listy zastawne m. Łodzi 71.50

AKCJE.

Notowano w złotych.

Bank Dyskontowy 133.—

Bank Polski 146.—, 147.—, 146.50

Bank Handlowy 123.—

Bank Zarobkowy 89.—, 90.—, 89.—

Czersk 1.15

Wysoka 135.—, 138.—

Nobel 50.50, 50.—

Fitzner 6.—

Modrzejów 9.30, 9.45, 9.30

Pocisk 2.90, 3.—

Starachowice 69.50, 69.—, 70.50

Borkowski 3.40, 3.45

Cukier 5.25, 5.40, 5.30

Węgiel 102.—, 104.50, 103.50

Cegielski 42.50

I.lilpop 30.75, 33.—, 32.25

Parowozy 54.—

Rudzki 59.—

Zyrardów 18.50

KURJER SPORTOWY.

Konkurs hipiczny 10 pułku artyl. polowej.

Dziś o godzinie 2 po południu urzędza 10 pułk artylerji polowej na otwartej ujeżdżalni przy ul. Jerzkiej 10 bardzo interesujące zawody hipiczne z udziałem 30-ku jeźdźców i tyluż koni.

Część I programu obejmie ciężki konkurs oficerski. Ogółem 10 przeszkód po 1,20 mtr. wysokich i 2,50 mtr. szerokich. Nagród honorowych 3.

Jeźdźcy: organizator konkursu, por. Baranowski, dalej por. Kalecki, por. Górnik, por. Kucharczak, por. Nowak, por. Prowiński, por. Skotnicki i ppor. Desko.

Część II. Konkurs podoficerski lekkiej: 10 przeszkód po 0,90 m. wysokich i 2 mtr. szerokich. Nagród honorowych 3.

Jeźdźcy: trener i ujeżdżacz ogn. Krupiański, dalej ogn. Janicki, puf. Olesiński, plut. Porcianko, kpr. Poćwiardowski i kapr. Gawroński.

Część III: Jazda przepisowa w stępie, klusie i galopie.

Udział: 8 jeźdźców podoficerów.

Część IV: karuzel: 8 figur zwykłych i składanych. Udział: 16 jeźdźców podoficerów.

W czasie zawodów przygrywać będzie orkiestra 4 pułku artylerji ciężkiej.

Na wypadek deszczu zawody zostaną odłożone do przyszłego terminu. Dojazd na zawody tramwajem nr. 3.

Wstęp bezpłatny.

L. K. S. gościem w Piotrkowie.

(C-S) I-sza drużyna LKS po sukcesie nad b. mistrzem Polski, twowską Pogoną odpoczywa w dniu dzisiejszym.

Natomiast II-ga drużyna czerwonych wyjechała do Piotrkowa, gdzie zmierzy swe siły z tamtejszą Concordją.

Zawody odbędą się dziś o godzinie 3 po południu. Sędzią LKS jest następujący: Cybulski, Jerzowski, Brzeski, Kubiak, Kalcio, Radwański, Szalapski, Kozanecki, Janczyk i Mikołajczyk.

Unieważnienie uchwały W. G. i D. przez P. L. P. N. Rozgrywki pomiędzy Polonią i L. K. S. nie będą.

(C-S) Jak wiadomo, w Warszawie w ubiegłym miesiącu odbyła się rewanżowa gra LKS z Polonią o mistrzostwo Polski. Zwycęstwo, dzięki niezdeterminowanemu sędziemu Rutkowskiemu, odniosła drużyna warszawskiej Polonii w stosunku 2:1, — L. K. S. wobec tego założył protest, opierając się na przepisach gry w piłkę nożną prof. Welsenhafa (str. 62) i w wydziale gier i dyscypliny P.L.P.N. sprawę wygrał, wobec czego zawody zostały unieważnione i oba kluby zostały wezwane do porozumienia się w sprawie ustalenia nowego terminu.

Polonia, niezadowolona z rozstrzygnięcia wydziału gier i disc. wniosła protest do zarządu głównego P. L. P. N., który to protest był rozpatrywany na wczorajszym posiedzeniu, gdzie po dłuższej dyskusji postanowiono 5 głosami przeciw 3 unieważnić uchwałę wydziału gier i zawody zweryfikować dla Polonii.

Motywowano do unieważnienia uchwały wydziału gier było wyjaśnienie P. K. S. i sędziego Rutkowskiego, że mimo, iż tenże Rutkowski odgrywał spalonego, a potem przyznał bramkę, sam fakt zdobycia bramki nie może być zakwestionowany, gdyż sędzia ma rzekomo prawo zmienić swą decyzję, jeżeli wie, iż omylił się i jeżeli, gdyby nawet nie gwizdnął, bramka byłaby zdobyta prawidłowo (!).

Fakt unieważnienia uchwały wydziału gier i dyscypliny przez zarząd P. L. P. N. wywołał w gronie członków tegoż wydziału zrozumiałą konsternację i jak nam doniesiono, członkowie wydziału wyciągnęli z tego powodu odpowiednie konsekwencje.

Sensacja w mistrzostwach Polski Lig Okręgowych.

Jak wiadomo, mistrzostwo w okręgu łódzkim w ligach okręgowych zdobyła I drużyna ŁTSG, w Krakowie Podgórze, we Lwowie 6 p. lotniczy, na Górnym Śl. K. S. Śląsk.

Wobec powyższego P. L. P. N. rozłożył rozgrywki i pierwsze spotkanie pomiędzy ŁTSG a Podgórzem odbyło się w

Krakowie w ubiegłą niedzielę, gdzie Ł.T. S.G. odniosło zwycięstwo w stosunku — 3 : 0.

Na dzień dzisiejszy zostało naznaczone drogą losowania spotkanie pomiędzy mistrzem Lwowa i Ł.T.S.G. w Łodzi. Zawody zostały rozreklamowane i naznaczone na boisku przy ul. Wodnej o godz. 11 rano.

Tymczasem w dniu wczorajszym nadeszła pod adresem ŁTSG depesza z Krakowskiej ligi okręgowej, zarząd której donosi że mistrzem Krakowa nie jest Podgórze, lecz K. S. Garbarnia, wobec czego uważa iż mistrzostwo z 6 p. lotniczym odbyć się powinno nowe zawody z mistrzem Krakowa i to w najbliższą niedzielę w Łodzi, t. j. dziś i że Garbarnia przybywa do Łodzi na wspomniane wyżej zawody.

Ł.T.S.G. nierozumiejąc całej tej sprawy, zadepeszcowało do P.L.P.N. i Ligii Krakowskiej, prosząc o wyjaśnienie sytuacji z zaznaczeniem, iż rozgrywać będzie zawody z 6 p. lotniczym, a nie z Garbarnią.

Czy zawody z Garbarnią odbędą się i czy zawody odbyte z Podgórzem zostaną unieważnione jest to pytanie, nad którym najznakomitsi sportowcy trudzą się dziś, gdyż będzie to pierwszy wypadek tego rodzaju w sporcie.

Punktacja kobiecego mistrzostwa Polski.

(C-S) Po pięcioboju kobiecym, rozgranym w ubiegłą niedzielę w Łodzi — punktacja drużynowa kobiecego lekkiego - atletycznego mistrzostwa Polski przedstawia się następująco: 1) AZS (Warszawa) 38 pkt., 2) Legia (Warszawa) 15 pkt., 3) Grażyna (Warszawa) i Cracovia (Kraków) po 12 punktów 5) Warta (Poznań) 10 punktów 4d. 3d.

Punktacja ta jest narazie niepełna, gdyż w dniu 16 października rozegrany zostanie ostatni akt kobiecych zawodów o mistrzostwo Polski, a mianowicie bieg na przełaj na dystansie około 1500 mtr. w Warszawie.

Walne Zgromadzenie Polskiego Związku Łyżwiarzkiego.

W dniu 23 października odbędzie się o godzinie 11 w lokalu Warszawskiego Towarzystwa Łyżwiarzkiego nadzwyczajne walne zgromadzenie Polskiego Związku Łyżwiarzkiego.

Na porządku dziennym reorganizacja związku.

Wyścigi motocyklowe na szosie Szadek — Warta.

Ciekawe wyścigi motocyklowe t. zw. kilometr „Lances“ (próba szybkości) odbyły się na szosie Szadek - Warta według regulaminu polskiego związku motocyklistów. Wyniki wyścigów tych były następujące: do 175 ccm. — p. Kusłński pierwszy na motocyklu Puch. Czas 54 sek. Do 350 ccm. — p. Schoenborn na motocyklu BSA, czas 35 i 3/5 sek., p. Marszał na motocyklu BSA — 39,4/5 sek. Klasa 500 ccm i wyżej: pierwszy Grabowski na motocyklu marki Ariel, czas 34 i 1/5, drugi Tarłowski na motocyklu marki Indian — czas 36 i 2/5.

Wyniki dla motocykli z przepczkami były następujące: kategoria ponad 600 ccm. p. Raschyg na BSA, czas 45 i 1/5 s. W zawodach tych wzięło udział przeszło 15 motocykli, przyczem najlepsze wyniki pokazał p. Grabowski.

Organizacja zawodów przeprowadzona b. starannie przez S. S. Unlon nie pozostawiała nic do życzenia. (e)

RATUJCIE WŁOSY.

Nawet zupełnie łysi mogą odzyskać piękne włosy, używając balsamu na porost włosów, który zapobiega wypadaniu, niszczy łupież, usuwa swędzenie głowy i pobudza do życia obumarłe cebulki włosów, również krem przeciwko piegom który w kilka dni usuwa piegi, żółte plamy i inne nieczystości twarzy.

Do nabycia w Składzie Aptecznym

H. Hermalina, Piotrkowska 11.

Popierajcie przemysł krajowy.

Dr. med. H. GUTSZTADT
akuszer ginekolog
powrócił.
Zachodnia 62 (Cegielniana 23)
tel. 29-52
przyjmuje od 12-2 po poł. i od 4-7 w

Zakład Siusarsko-Mechaniczny
W. MACIASZEK
Łódź, ul. Pusta Nr. 5.
Budujemy szpulmasyzny, szlauch szpulmasyzny, kretszpulmasyzny, trykotszpulmasyzny, nowe systemy (trajbmasyzny na jedwab i szpulmasyzny na jedwab). Maszyny do glancowania nici, transmisje oraz różne reparacje maszyn i spajanie różnych metali.

Wielki wybór
Towarów fabr. Leonhardta na garnitury, palta i jesionki
Nowość na suknie i palta damskie
Jedwabie gładkie i w deseń
Resztki na palta dzieciinne.
HURT i DETAL.
Edmund Wasilewski
Piotrkowska 152.

TANIO! TANIO!
FUTRA wszelkiego rodzaju w surowym i gotowym stanie.
I. Opatowski Telefon 54-95. Kilińskiego 134.
— Dojazd tramwajami 4, 6, 10. —

Pod Białym Niedźwiedziem
ul. Kilińskiego 121.
W niedzielę 2/X 1927 roku odbędzie się strzelanie do tarczy o pięć nagród.
Z poważaniem
W. Pastuszek.

Polska Hurtownia i detaliczna sprzedaż rozmaitych gatunków
Skór
szewskich, rymarskich, tapiearskich i gotowych pasów po cenach fabrycznych.
Z poważaniem
M. Kosiniński
Łódź
Piotrkowska 175-a
Firma Chrześcijańska.

Propozycja
nadzwyczajna!
Przeznaczenie Świątowej slawy psychografolog Szyller-Szokolnik autor prac naukowych, redaktor pisma „Świt” (Wiedza Tałmna), opowie Ci, kim jesteś, kim być możesz? Nadeślij charakter pisma swój, lub zainteresowanej osoby skomunikuj imię, rok, miesiąc urodzenia, kawaler, żona, wdowiec, ilość osób najbliższej rodziny. Otrzymasz szczegółową analizę charakteru, określenie salet, wad, zdolności, przeznaczenie, jak również horoskop słynnego medium M-lle Evigay. Wszystkim czytelnikom „Kurjera Łódzkiego” analizę wysyła się po otrzymaniu tylko 2 złotych (zamiast zł. 5). Osobiście przyjmuje od 12-7. Protokoły, odezwy, podstępowa-
nia najważniejszych osób stolicy. Warszawa. Psycho-Gratolog Szyller-Szokolnik. Redakcja „Świt” Nowowiejska 32, m. 6, róg Marszałkowskiej,
P. S. Niniejsze ogłoszenie wyłącza-
tałączyć do listu.

Pracownia sukien i okryć damskich
przyjmuje gładkie pluszowe i kotikowe palta, wytłacza się w najpiękniejsze desenie, oraz wykonywa wszelkie roboty kuśnierskie. Wiadomość ul.
Główna 31,
pr. oficyna, 1 wejście,
II piętro.

Najtaniej i na najdogodniejszych warunkach
nabyć można
od **MEBLE** do
najwytworniejszych najskromniejszych
tylko w firmie
F. NASIELSKI GÓRNY ul. RZGOWSKA № 2.
RYNEK
Długoletnia gwarancja! Tel.-4308.

Na wypłaty
od 5 zł. tygodniowo.
Polecamy po cenach fabrycznych:
Palta damskie: rypsowe, zamszo-
we, kotikowe i t. p.
Palta męskie: jesionki i zimowe.
Najmodniejsze fasony, pierwszorządne wykonanie od najtańszych do najwykwintniejszych.
Polska Samopomoc Włókiennicza
Piotrkowska 85 w podwórzu.

Teichmann i Mauch
Biuro elektryczne oraz warsztaty reparacyjne. Łódź, Piotrkowska 240. Tel. 13-62.
Przedstawicielstwo Angielskiej Fabryki Szczotek
„The Morgan Crucible Co”, Londyn.

REPERACJA elektromotorów, dynamo-
maszyn, transformatorów żelazków
elektrycznych wogóle wszelkie w za-
kres elektrotechniki wchodzą roboty,
BUDOWA rozruszników, regulatorów,
kolektorów i kotwic i t. p.
SPRAWDZANIE I ZAŁOŻENIE pi-
runochronów.
INSTALACJA elektrycznych oświetleń
i siły przenośnej.
URZĄDZENIA dzwonek elektrycznych i telefonów.
SKŁAD wszelkich artykułów elektrotechnicznych, jako też **MO-
TORY I DYNAMOMASZYNY** o każdej sile.

Łódzka Zarobkowa Fabryka Trykotaży i Pończoch
D. SZAJN i S-ka Łódź, Gdańska 79, telef. 53-82
(dawniej Piotrkowska 110)
== POLECAMY; ==
WYROBY TRYKOTOWE w wielkim wyborze.

W dobrach Rzew p. Konstantynów
jest jeszcze do sprzedania prze-
szło 30 morgów ziemi żytnio-
kartoflanej w całości lub w dział-
kach od 6-9 morgów. Cena od
360-550 złotych w zlocie za
morgę. W całości cena obniży
się. 30-45% ceny kupna w 8%
długoterminowej pożyczce Banku
Rolnego. W powyższej przestrzeni
się znajduje się około 4 morgów
lasu. Ze względu na przepiękne
położenie wśród lasów oraz o-
dległość 1 km. od stacji tramw.,
parcele nadają się specjalnie na
budowę letnisk. Nabywcy otrzy-
mają własne hipoteki wolne od
wszelkich ciężarów. Kontrakty
i hipoteka zaraz.
— Zgłoszenia: Zarząd dóbr
Rzew p. Konstantynów n/
Nerem.

SALA
do odnajęcia
z urządzeniem scenicznem
na 2 dni w tygodniu.
Dowiedzieć się można: Żerom-
skiego № 93, m. 11, pomiędzy
godz. 12-2 po poł.

TANIO, bo w prywatnym
mieszkanu!
FUTRA wszelkiego rodzaju usu-
rowym i gotowym stanie.
J. Opatowski, Nowowiejska 27.
Telefon 46-08.
Żadnej filii nie posiadamy!

Dr. Heller Różaner
Choroby skórne i
weneryczne.
Przyjmuje do 10 r.
1-2 i 4-8
przeprowadz. się na
ul. Nawrot 2.
Dla niezamożnych
Ceny leczenia

Dr. P. BRAUN
Południowa 23
Specjalista
Chorób skór-
nych, wene-
rycznych i mo-
czopłciowych.
Leczenie światłem
(Lampa kwarcowa)
Przyjmuje 9 do 11
od 5-8 i wiecz.

2 lub 3
pokojowego
mieszkania
poszukuję.
Oferty „A. W.” do
administracji.

Dr. H. Wołkowyski
Powrócił
Zachodnia 57.
(Cegielniana 19)
Choroby skórne
i weneryczne.
Leczenie lampą
kwarcową.
Przyjmuje od godz.
od 4-9
Dla pań od 4-5³⁰
Oddzielna pocze-
kalnia. tel. 37-70

GABINET
Leik.-Dentus.
TONDOWSKA
51 Główna 51
LECZENIE
plombowanie zę-
bów.
ZĘBY sztuczne na
podniebieniu i bez
podniebienia. Ko-
rony złote i platy-
nowe. Mostki złote
Splaty
częściowe.

Dr. P. Klinger
Piotrkowska 51
II piętro fr.
Choroby wene-
ryczne, skórne
i włosów.
Przyjmuje od 9-12
i 4-8. Od 4-6 tyl-
ko dla Pań. W nie-
dzielę i święta od
10-12.

Dr. H. GUBICZ
Cegielniana 43
— tel. 41-32. —
Specjalista chorób
skórnych, wene-
rycznych i mocz-
opłciowych. Lecze-
nie szt. słońcem
wyżywom.
Przyjmuje od godz.
8-10 i 5-8

Dr. med. S. Neumark
powrócił
Choroby skórne
i weneryczne
Leczenie prom.
Roentgena
Montaszkł 5
przyjmuje od 11-2
i od 7-8.
Panie od 3-4.

Dr. med. PRYBULSKI
powrócił
choroby skórne
wene-
ryczne i mocz-
opłciowe.
Leczenie światłem
(Lampa kwarcowa)
promieniami Roent-
gena od 9-2 i od
4-8, 4-5 dla pań
oddz. poczekalnia)
Zawadzka nr. 1.

DR. MED. Pikielny
Choroby nerek,
pęcherza i dróg
moczowych.
Przyjmuje od 4-7
NAWROT Nr. 6.
Telef. 19-90.

Dr. H. Szumacher
Choroby skórne
i weneryczne,
przyjmuje codziennie
od g. 5 do 7^{1/2}
po poł., w niedzi-
le i święta od 11
do 1-3. Tel. 48-62.
6-go Sierpnia 1.

Biała jak śnieg
stała się drogoczną bielizną,
jeśli pierzemy ją wyborem
„mydłem Kollontay z prałką”.
Mydło to sprawia nam specjalną
radość dlatego, że wydziela już
przy niewielkim tarciu wiele ta-
godnej i gęstej piany, a bielizna
nadaje wspaniały, świeży i miły
zapach. Żadne inne mydło nie
dorównuje „mydłu Kollontay”.
Każda oszczędna gospodyni ku-
puje więc zawsze i wszędzie
tylko „mydło Kollontay”.
Mydło
KOLLONTAY z prałką
patent

Generalny zastępca na m. Łódź: S. B. Redlic. —
Łódź, Pomorska 19.

Centralna lecznica zębów
86 Piotrkowska 86. Tel. 38-27.
:: Plombowanie i wprawianie zębów ::
Ceny podług taksy.
Porada bezpłatnie.

FUTRA w wielkim wyborze, dogodna warunki.
Warsztat kuśnierski na miejscu pod własnym
kierunkiem. Wielki wybór męskich i dzie-
cinnych kapeluszy i czapek
„FUTRA” (wł. Gwał) Główna 9. Tel. 40-06.

Zawodowe Kroju i Szycia
Kursy
odznaczony złotym med. na wystawie w Rostowie
Mistrzini cechu i Paryskiej Akademii kroju
A. Kopydłowski, Łódź, Piotrkowska 154.
Wyższy i niższy kurs kroju, pasowania, modelowania i bie-
liźniarstwa. Kurs szycia i mierzenia. Nauka gruntowna.
Dla pracujących kursy wieczorowe. Uczenie otrzymują
świadectwa przywalne lub szcchowe. Zapisy w kancelarii
szkoły od 10-1 i od 6-8 wiecz.
— Dla przyjezdnych mieszkanie przy szkole. —
Kurs robót ręcznych, haftu maszynowego i mod-
niarstwa (nauka kapeluszy).

Tanio i gustownie ubierać się można
i damską w konfekcję męską
Na raty i za gotówkę
Tylko Wólczańska 43, I p. front.
UWAGA! Przyjmuje obstatunki z własnych i powierzonych
towarów i wykonuje podług najnowszych fasonów.

BANK
Przemysłowców Łódzkich
Spółdzielnia z ogr. odp.
Rok założenia 1881.
ul. Ewangelicka № 15
przyjmuje z oprocentowaniem: Wkłady Oszczędnoś-
ciowe w złotych z wypowiedzeniem i na każde sądanie
Wkłady Oszczędnościowe
w Dolarach i innych walutach obcych
— zwrotne w Dolarach i t. p.
Załatwia wszelkie operacje Bankowe.
Bank Dewizowy.
Wynajem kasetek stalowych (Safes).

OGŁOSZENIE.
Na mocy decyzji Wydziału Handlowego Sądu
Okręgowego w Łodzi Sędzia Komisarz masy upa-
dłości Ludwika Stankiewicza Jakób Librach wy-
znaczył drugi termin sprawdzenia wierzytelności
na dzień 20 października 1927 r. godz. 12 w poł.
Wobec powyższego na mocy art. 502 K. H.
wzywam wierzyteli, którzy dotychczas swych
pretensyj do masy nie zgłosili, aby do tego termi-
nu złożyli tytuły wierzytelności osobiście lub
przez pełnomocników na moje ręce w kancelarii
adw. Słomińskiego, Łódź, ul. Piotrkowska 49 w
godz. 5-8 po poł.
W terminie sprawdzenia wierzytelności wie-
rzyteli winni się stawić osobiście lub przez peł-
nomocników w kancelarii Wydziału Handlowego
Sądu Okręgowego w Łodzi.
Franciszek Sz wajdler
syndyk tymczasowy masy upadłości
„Ludwik Stankiewicz”

Szkoła powszechna męska

dla dzieci inteligencji

ul. Gdańska 45,

podaje do wiadomości, że zapisy kandydatów odbywają się w dalszym ciągu i trwać będą do 15 października r. b.

Przyjmowane są dzieci od lat 7-miu.

Dla niezamożnych dalekolegące ustępstwa.

KOEDUKACYJNA

Szkoła Handlowa Wieczorowa

przy Stowarzyszeniu Polskich Kupców i Przem. Chrześcijan w Łodzi

ul. Gdańska 45, tel. 40-20

podaje do wiadomości, że zapisy kandydatów i kandydatek odbywają się w dalszym ciągu i trwać będą do 15 października r. b.

Kancelaria Szkoły czynna codziennie od 8 do 1 po poł. i wieczorem (oprócz sobót, niedziel i świąt) od 7 do 9.

Dyrektor Szkoły: (—) M. Szarkowski.

PIERWSZA LECZNICA LEKARZY SPECJALISTÓW

przy ul. Piotrkowskiej 17, (drugie podwórze) przy Za-

schodniej 52, tel. 34-67.

Gabinet elektro i światłoleczący Rentgenoterapijs. Natświetla-

nie (lampa kwarcowa).

Przyjmują chorych we wszystkich specjaln. nastep. lekarze.

Dr. ALTENBERGER	Dr. MIŁODROWSKI
Dr. ARTYFIKIEWICZ	Dr. NOWICKI
Dr. CZAPLICKI	Dr. OLSZEWSKI
Dr. DUTKIEWICZ	Dr. SKUSIEWICZ
Dr. GAJEWICZ	Dr. STAWOWCZYK
Dr. GARLIŃSKI	Dr. STARYŃSKI
Dr. LUGOWSKI	Dr. ZALESKI
Dr. MAJEWSKI	Dr. ZIEGLER ARTUR
Dr. MARK	Dr. ZIEGLER ED. (Jr.)
Dr. MICHAŁSKI	

Lecznica otwarta codziennie oprócz świąt 9-7 w.

Pierwszorzędne kursy kroju, szycia i modelowania ubrań damskich, dziecięcych i bielizny, zatwierdzone przez Ministerstwo Oświaty egzystujące od 1892 roku

„Józefiny”

Mistrzini Cechu Łódzkiego, p. Cechu Warszawskiego, dyplomowana przez Łódzką Akademię, nagrodzona złotymi medalami na wystawach: Belgii, Warszawy, Łodzi oraz dyplomami honorowymi za artystyczne kroje. Nauka kroju prowadzona jest nowoczesnym systemem używanym obecnie w Akademjach zagranicznych — teoretycznie i praktycznie (na materiałach). Kończącym kurs wydaje się świadectwo i patenty cechowe. Dla przyszłych pomieszczenie zapewnione. Zapisy kandydatek przyjmuje się codziennie.

- 163 Piotrkowska 163. -

- Przy kursach pierwszorzędna, pracownia sukien. -

SKŁADY FUTER

TYGER i GLATTER

Piotrkowska 43 i 29, tel. 24-77 i 13-22.

polecają:

Wtra pług. najnowszych paryskich modeli

oraz

bogaty wybór skór wszelkiego rodzaju

CENY PRZYSTĘPNE.

Uwaga: Pracownia kuśnierska na miejscu

TYLKO

9 Piotrkowska 9

(p. front. tel. 47-09)

J. NASIELSKI

POLECA:

WIELKI WYBÓR

MEBLI

Po cenach konkurencyjnych

Na najdogodniejszych warunkach!

UWAGA: Żadnej filii nie posiadamy.

Na składzie wielki wybór łóżek metalowych po cenach przystępnych.

NA RATY!

Zegary, zegarki firm Longines, Omega, Zenith i in. złote, srebrne i niklowe, obrączki ślubne oraz wszelką biżuterję poleca:

Zakład zegarmistrzowski **JAN CHMIEL, Piotrkowska 100**

Przyjmuje wszelkie reperacje zegarmistrzowskie i jubilerskie, wykonanie szybko i solidne.

Chcesz kupić

MEBLE

wytworne, trwałe, na najdogodniejszych warunkach

Wstęp do firmy

Markowicz i Nasielski Piotrkowska 6

Nadeszły

Śniegowce

Tretorn szwedzkie	damskie 31.00
Kwadrat ryskie	" 25.00
Gentleman	" 24.00
Pepego	" 20.00
Śniegowce dziecięce	Od zł. 15.00

KALOSZE: Męskie, damskie i dziecięce

Skład śniegowców i kaloszy „FANTULIS”

w Łodzi, ul. Ogrodowa 2 (róg Nowowiejskiej).

Sprzedat również na wakacje i uplećki.

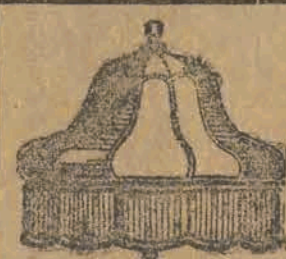
Telefon 61-96.

Mechaniczna Szlifiernia Szkła i Fabryka Luster p. f.

„SZLIF” Kilińskiego 77,

tel. 58-37.

poleca w wielkim wyborze trena, toalety, lustra ściennie stołowe w niklowych i drewnianych oprawach. Szyby do samochodów i dorętek. Przyjmuje się do grawirowania wszelkie kryształowe stołowe i szkliska dla zegarmistrzów. Ceny konkurencyjne!! Wykonanie pierwszorzędne!

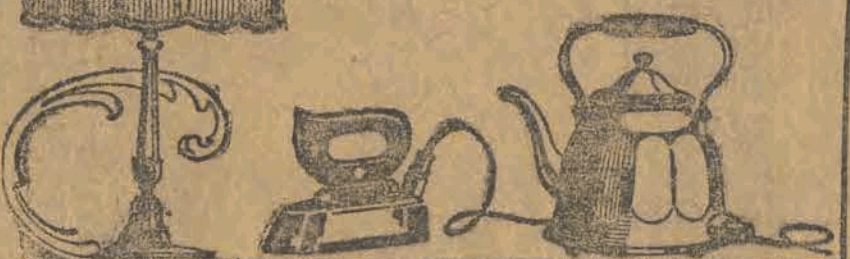

ŻYRANDOLE, LAMPY, AMPLE ALABASTROWE, ELEKTR. PRZYBORY DOMOWE I LECZNICZE TYLKO W PIERWSZYM „BZEDNYM WYKONANIU”

NAJWIĘKSZY WYBÓR

NAJNIŻSZE CENY

WSZELKIE MOŻLIWE UDOGODNIENIA.

ZAKŁADY ELEKTROTECHNICZNE **ADOLF MEISTER i S. KA** PIOTRKOWSKA 152, TELEFON 2-161 W ŁODZI

Zawsze pięknie!!

wygląda główka po wyjściu z

Pierwszorzędnego Zakładu Fryzjerskiego

A. HOŁODYŃNIKA

PIOTRKOWSKA 27, TEL. 38-09.

Farbowanie włosów L'oreale Henna we wszystkich kolorach przez specjalistów.

LEON RUBASZKIN

Łódź, Kilińskiego 44, tel. 36-48

Zawładania, iż na nadchodzący sezon skład mój zaopatrzony został wielkim wyborem gotowych eleganckich damskich płaszców i swetrów w wszelkich gatunkach, jak również w jedwabne i wełniane towary. Biały tow. Furażki, Portjery, Chodziki, Kołdry, Kapy. Damska i męska bielizna. Pończochy, Szarpetki, Parasolki, Chustki wełniane i jedwabne. Trykotowa bielizna i moc innych artykułów.

Na wypłatę! Najwygodniejsze warunki! Najtańsze ceny!

P. S. Przy składzie do usług krawiec damski i męski.

Ogłoszenie.

Magistrat m. Łodzi — Urząd Zasiłkowy dla Bezrobotnych — podaje niniejszem do publicznej wiadomości, że na pokrycie salegich wkładek i kar na rzecz Funduszu Bezrobocia oraz kosztów egzekucyjnych Urzędu Zasiłk. odbędą się następujące licytacje, które rozpoczną się o godz. 10-ej rano:

Poniedziałek, dnia 3 października 1927 roku:

M. Gellerman, ul. Wschodnia 66, 5 warsztatów stolarskich oszacowano na	zł. 250.—
Schroeder Ryszard, ul. 28 p. Strz. Ka- nowskich Nr. 44, 1 raumaszyna (drapaczka)	zł. 3790.—
H. Guterman, ul. Pomorska 69, 3 paczki przędzy 7 warsztatów ang.	zł. 65.— zł. 560.—625.—
I. Fisz, ul. Kopernika 56/58, 1 maszyna do snucia	zł. 2000.—
S. Galewski i M. Rak, ul. Zawadzka 12, maszyna do pisania „Stoewer”	zł. 180.—
A. L. Pływacki, ul. Kilińskiego 102, 1 maszyna „Wilk” z kompletem	zł. 715.—

Wtorek, dnia 4 października 1927 roku:

Branża Wołyńskawcy L. M., ul. Piotrkowska 216, 8 warsztatów angielskich	zł. 800.—
Goński i Engelman, ul. Staro-Wólczańska Nr. 9, 1 maszyna do pisania „Stoewer”, 2 i pół skrzyń osnowy, 1 skrz. wałka, 1 powóz na gumach, 1 komplet uprząży na parę koni, 1 kasa ogniotrwala, 1 rolwaga na resorach, 1 wóz w deskach, 1 waga ruchoma duża z ciężar- kami, 1 prasa do kopjowania ze stółkiem, 1 prasa do kopjowania, 1 waga do ważenia przędzy, 1 waga dziesiętna, 1 biurko — stół dębowy, 1 szafa, 1 szafa malowana	zł. 1847.—
L. M. Cytryn, SS-wie, ul. Brzezińska 50, 19 worków dekstryny	zł. 950.—
Ch. Berek, ul. Al. Kościuszki 3, 30 tuz. pończoch damskich zim- owych, 20 tuz. skarpetek męskich ciemnych, 25 tuz. pończoch dam- skich bawełn.	zł. 650.—
H. Appelt i A. Warhaft, ul. Brajera 8, 1 pianino czarne firmy „I. M. Ka- mieniecki”, 1 lustro	zł. 490.—
J. Piłetz, ul. Nowo-Targowa 31/33, 1 fortepian orzechowy f. „Sel- dler”, 1 bryczka na żelaznych obrotach	zł. 530.—

Łódź, dnia 1 października 1927 r.

BLASKOLIN
MYDŁO BENZOLOWE
PIERZE I CZYSZCZ WSZYSTKO

Dr. med. J. Bette,
choroby wewnętrzne i dzieci
powrócił, Piotrkowska 6.
telef. 44-95, przyjmuje od 8-11 i od 4-6 po poł.

M-E-B-L-E

różnego rodzaju poleca po cenach najprzystępniejszych
Zakład Tapicersko-Meblowy
Piotrkowska 183.

LECZNICA „VITA”

lekarscy specjaliści dla przychodzących chorych — przy ul. Piotrkowskiej 43. Tel. 47-44. — Przy lecznicy laboratorium bakteriologiczne na miejscu, gabinet fizykainy, terapii Lampa kwarcowa (górskie słońce) — lampa „ultra-słońce”. Solux. Aparat Bergoniego (odkurzający) Elektryzacja. Kapsle świetlne. Poradnia dla matek. Gabinet lekarsko-dentystyczny.

Choroby wewnętrzne:	Dr. M. Dawidowicz " J. Itelson " H. Kryszek " A. Uryson
Choroby dzieci:	Dr. J. Kapiński " Józef Kon " S. Samet-Mandelszowa
Choroby skórne, weneryczne, i mozołki:	Dr. E. Ekkert " W. Lagunowski
Chor. nerwow.	Dr. M. Urbach
Chor. oczu	Dr. Ign. Margolis
Choroby chirurgiczne:	Dr. M. Dobulewicz " M. Kantor " E. Kunig
Choroby kobiece i akuszerja:	Dr. K. Erdman " A. Pogorzelski " R. Rajtler-Karjanska " J. Szawczer
Chor. gardła, nosa, uszu — wymowy głosu i kłótnia etc	Dr. A. Mazur
Chor. gardła, nosa i uszu:	Dr. A. Żebrowski
Choroby zębów i jamy ustnej — Lekarsko-dent.	L. Gecowowa H. Halpernowa Ferster-Lajzerowicówna F. Rozenówna
Laboratorium bakteriologiczno-chem.	Dr. Żurkowski

Roentgen. Leczenie wad wymowy, głosu, jękanie etc. Diatermia. Masaż leczniczy. — Szczepienie ochronne przeciw szkarlatynie. Operacje i opatrunki. Wizyty na miejscu. — Mostki, kerony złote i zęby sztuczne. Lecznicza czynna od 9-11 rano do 8 wiecz. w niedz. od 9-2 pp.

LECZNICA

Lekarzy specjalistów przy ul. Zachodniej 27 róg Konstancyjowskiej
Tel. 16-44

Przyjmują w zakresie wszystkich specjalności lekarze:

Dr. Koliński	Choroby oczu wt. czwart. i sob. 9/2-10/2 rano
Dr. Instrukowski	Choroby oczu pon. środ. i piąt. 9/2-10/2 3-6 codziennie.
Dr. Kallz	Choroby chirurgiczne godz. 11-12 i 6-7.
Dr. Trawicki	Choroby chirurgiczne godz. 4/2-5/2
Dr. Roludzi	Choroby wewnętrzne godz. 11/2-2
Dr. Misjon	Choroby wewnętrzne godz. 3/2-4/2
Dr. Reiterowaki	Choroby płuc godz. 1-2
Dr. Dobrowolski	Chor. skór. i wener. godz. 4-5 p. p.
Dr. Gerszoni	Godz. 11-12 wt. środ. i piątki
Dr. Bronikowski	Choroby uszu, gardła i nosa pon., środa i piat. od 10-11 codziennie od 3-4
Dr. Kuchowiecki	Choroby dzieci godz. 11/2-2/2
Dr. Marynowski	Akuszerja i chor. kobiece g. 11-12 r.
Dr. Jasiński	Choroby kobiece godz. 12-1
Dr. Kon Jakob	Choroby kobiece godz. 5-6

Gabinet dentystyczny Lek. dent. Piotrkowska czynny godz. 4-7 w. Wszelkie badania i analizy lekarskie. Elektryzacja. Masaż. — Zastrzykiwania. — Przewietlanie i leczenie prom. Roentgena. Lampa kwarcowa. Operacje i opatrunki. Pokoje dla chorych. Gabinet kosmetyczny.

IV rok akademicki 1927-28
Wyższa Szkoła Nauk Społecznych i Ekonomicznych

w Łodzi, ul. Narutowicza 68.

— — — Telefon 15-31. — — —

" " WYDZIAŁY: " "

Społeczno-Administracyjny. Finansowo-Ekonomiczny.
Ostateczny termin składania podań dnia 10-go października 1927 r. Jednocześnie podaje się do wiadomości ogółu studentów (ek), iż tylko po ponownym zarejestrowaniu się w sekretarjacie Szkoły, uważani będą za słuchaczy w bieżącym roku akademickim 1927-28.

Termin odnowienia zapisów kończy się z dniem 10-ym października r. b. Początek wykładów 17 października r. b.

Łóżka metalowe z materacem drucianym od zł. 30.-

Wielki wybór łóżek angielskich, polowych, krzesłek dzieciennych po cenach niebywale niskich na najdogodniejszych warunkach.

Poleca:
Pierwsza Fabryka Łóżek Metalowych
W. SZWARCOWSKI
Narutowicza 36, tel. 35-25.

Fabryka luster i stolarnia

poleca w wielkim wyborze: trema, tualety i lustra z własnej stolarni, szlifierni i podlewni Tylko w moich zakładach można dostać najtaniej przy ul. Główniej 11 i Piotrkowskiej 255 za gotówkę i na raty do 5 miesięcy

Niklowanie wszelkich sprzętów domowych, fryzjerskich chirurg. rowerowych i t. p.
JAN CANDRYK Łódź,
Główna 11, Piotrkowska 255,
tel. 59-03.

Sprzedat szkła okiennego oraz szklenie budowli.

Zakład Lecznicy, (fizykalne metody)

Dr. A. Sztajnerga
ul. 6-go Sierpnia Nr. 3, (Benedyktów) tel. 491.

Leczenie diatermia, promieniami Roentgena lampa kwarcowa, mechanoterapia, elektryzacja, masaże etc. etc. (skrzywienia kręgosłupa, choroby stawów, mięśni i nerwów, artretyzm, choroby skóry włosów, etc. etc.)

Institut de Beauté

Anna Rydel, (Diplomé de l'Université de Beauté "Cedib" Paris)

Cegielniana 19, m. 8.

Choroby skóry i włosów. Usuwanie zmarszczek, brodawek, piegów, węgrów i innych defektów cery. Specjalne masaże twarzy i ciała oraz odświeżające. Usuwanie włosów elektrolyz. Elektroterapia Solux. Przyjm. od 10-12 do 8-11 wiecz. Gabinet zaopatrzone w najnowsze aparaty. Ulgi dla pracujących.

FABRYKA LUSTER

PODLEWIA SZKŁA

J. KUKLIŃSKI

ŁÓDŹ,

Zachodnia 22

poleca po cenach najniższych lustra, trema, tualety; jasne, ciemne w oryginalnych ramach oraz lustra wiszące. Meble pojedyncze oraz całkowite urządzenia najnowszych stylów. Zakład Tapicerski. Odnawianie i poprawianie luster z przy niesieniem do domu. Sprzedaż **NARATY I ZA GOTÓWKĘ**

Kursy Kosmetyczne

Dr. Marji Lewinsonowej
Cegielniana 6, m. 3.

Masaże. Pielegnacja twarzy, ciała i włosów.

Po ukończeniu Kursów wydaje się świadectwo. Zapisy codziennie.

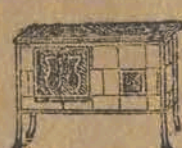
Łóżka metalowe, materace druciane i wyścielane wólką dalekoczną, w mywalki Najdogodniej w Łodzi fabrycznym "Dobropol" Piotrkowska 73 w podwórzu

Dr. med. **W. Balicka**
choroby skórne i weneryczne. Przyjmuje od 12-2, i od 3-4 po poł. tel. 60-11 i 12-13. mieszkanie 8.

Lek. Dentysta **J. Chones**
Zamenhofska 6 (Roswadowska) front, II wejście, I piętro m. 18.

SKŁAD FUTER i Zakład Kuśnierski
J. Szwarzman
Narutowicza 43 (sklep frontowy)
poleca golowe FUTRA damskie i męskie, oraz SKÓRKI pojedynczo wszelkiego rodzaju po cenach przystępnych **NA DOGODNYCH WARUNKACH.** Objaśnienie nie obowiązuje do kupna.

Hafty — Filety.
Chustki i poduszki. Story, kapy i serwety filetowe kolorowe, wykwinna bielizna haftowana i t. p. Pierwszorzędne wykonanie wg najnowszych paryskich wzorów. Na składzie wielki wybór ręcznych robót. **ATELIER Przemysłu Artystycznego**
Piotrkowska 79, I p. front

Dr. med. **Ignacy Margolis**
Al. Kościuski Nr. 13 — choroby oczu — przyjmuje 12 — 2 i 7-8.

16 Koldry, puch i pierze
Z. Chądzyńska
Przejazd **16**

Dr. med. **Ignacy Margolis**
Al. Kościuski Nr. 13 — choroby oczu — przyjmuje 12 — 2 i 7-8.

LUSTRA
Fabryki Oskar Kahlert w Łodzi, Wólczńska 109. Telefon 30-08.
są jednak najlepsze. Żądać wzruszeń robów powyższej firmy
Obsługa solidna i skrupulatna

FUTRA
wielkiego rodzaju w surowym i gotowym stanie po cenach przystępnych polecają
B-cia F. i J. PIETRUSZKA
Zielona 2 telef. 42-58
róg Piotrkowskiej
UWAGA: Pracownia kuśnierska na miejscu wykonywa wszelkie roboty kuśnierskie. —

Juljusz Rozner,

Łódź, Piotrkowska 98/100 (dawniej Emil Samechel)

Najelegantsze ubiory w dziedzinie mody na jesień i zimę w wielkim wyborze znajdują się na składzie.

Zamówienia podług miary wykonywa się pierwszorzędnie.

Eleg. palta damskie od 45 do 350.-

Palta męskie z futrz. kołnierzem od 100 do 275.-

— Codziennie nadechodzą świeże modele. —

SZKŁO OKIENNE
ornamentowe, surowe oraz szklenie budowli po cenach nitej konkurencyjnych
J. Olejniczak, Główna Nr 14.
UWAGA: Szkło inspektowe w wielkim wyborze.

M E B L E
wielki wybór po cenach najniższych i najdogodniejszych warunkach poleca **Flakowicz i Recht**
Piotrkowska 145 w podwórzu
Za gotówkę. Na raty
Sprzedaż mebli.

Światło zgasło? Motor stanął?
dzwoń **60-34**
Natychniastowa naprawa wszelkich uszkodzeń światła i siły. Dyżury przez całą dobę, 60-34 umieszczony w książce telefona pod „P.” (Pogotowie elektryczne). — Przyjmuje wszelkie roboty w zakresie elektrotechnictwa wchodzącego.

Dr. **LAJCHTER**
Konstancyjowska Nr 9
Tel. 40-66.
Stomatolog
Chor. szerokiej dąsł. podniebienia — zębodołów i t. p. — Od 11/2-5. W niedzielę i święta 9-11.
Dr. med. **JPIK**
Wólczńska 53 tel. 23-77 parter.
Choroby nerw. i wewnętrzne. Przyjmuje od 12-1 5-7 wieczorem.
Ceny lecznicowe.
Lek. dentysta **A. Cenzar**
Piotrkowska 87
przyjmuje codziennie od godz. 10 rano do 7-11 wiecz.

Najmodniejsze LAMPY
własnego wyrobu gwarantowane za czysty brąz, poleca na dogodnych warunkach
SZ. P. SZMALEWICZ
Południowa Nr. 8. Tel. 64-39.
Przyjmuje wszelkiego rodzaju reperacje i przeróbki. Elektrotechniczne materiały po b. niskich cenach. Wielki wybór lampek kieszonkowych.

Watoline
z najlepszej wełny i pierwszej ręki — poleca —
Edmund Boksleitner
Stenkiwiczka 79, tel. 41-79.
Skład guzików i podszewek.

Pracownia Saktion
A. Maszkowski
 Piotrkowska 117, tel. 30-03
 wykonuje obetalunki z własnych i powierzonych materiałów podług ostatnich nowości sezonu.
Ceny przystępne.

Polska Y. M. C. A.
 Piotrkowska 89. — — Tel. 25-90.
KURSY HANDLOWE
języków obcych
 Angielskiego, niemieckiego, francuskiego.
 Prawno-Ekonomiczne.
 Metalowa, stolarskie, budowl.
 Zapisy przyjmuje kancelarja codziennie od 5-9 wiecz.
 Oplata przystępna.

KROJU nowocześnie SZYCIA
 modelowania ubiorów damskich, dziecięcych i bielizny wyznają
 granicze teoretycznie i praktycznie (na materiałach) systemem
 zastosowanym w Paryskiej Akademii zatwierdzone przez Mini-
 sterjum Oświaty pierwszorzędne kursy
Mistrza Paryskiej Akademii
 Cecyli Warszawskiego i Łódzkiego
E. Wiśniewskiego
 Nagrodzonego złotym medalem i dyplomowanego
 w Paryżu.
 Wykłady prowadzi osobliście mistrz Paryskiej Akademii E. Wi-
 śniewski. Ciesząca studja systemów nowoczesnych we
 Francji. Kodowanym świadectwa szkolne i patenty cechowe
 z prawami. Najmłodniejsze formy od 50 groszy.
 Wyeksperymentowany program nauki bezpłatnie. Przy kursach pier-
 worzędna prasownia ubrań damskich. Kancelarja informacji
 udziela i przyjmuje zapisy od 9-2 i od 5-8 wiecz.
 Łódź, ul. PIOTRKOWSKA 86, front.

OGŁOSZENIE.
 Syndyk tymczasowy upadłości Leona Lesszczyńskiego apl.
 adw. Stefan Łukasiewicz wzywa niniejszym wierzycieli upadłości
 do zgłoszenia się w przeciągu dni 40, licząc od daty dzisiejszej
 t. j. do dnia 12 listopada 1927 roku osobiście lub przez pełno-
 mocnika do kancelarji adw. A. Daliga, Piotrkowska 51 między
 godz. 5-7 po poł., celem oświadczenia z jakiego tytułu i w jakiej
 sumie są wierzycielami wymienionej upadłości.
 Sprawdzenie wierzycielności w obecności Sędziego Komisa-
 rza odbędzie się w dniu 12 listopada 1927 roku o godz. 11 rano
 w Sądzie Okręgowym w Łodzi przy ul. Żeromskiego 115 w kan-
 celarji Wydziału Handlowego.
 Łódź, dnia 2 października 1927 roku.
 Syndyk tymczasowy
 (→) Apl. adw. Stefan Łukasiewicz.

Szkoła tańców nowoczesnych
Zygmunta Henrykowskiego
 Cegielniana 43 i 57. (Prywatnie)
 czynna i przyjmuje nadal zapisy do kompletu popularnego
 w kolach zamkniętych i pojedynczo.
 Informacje: Cegielniana 57, od godz. 11-1 pp. i od 4-8 w.

BERLITZ SCHOOL
 Nowe kursy praktyczne języków.
Do you speak English?
Parlez-vous français?
Sprechen Sie Deutsch?
 Nauczycielowie są rodowici Anglicy, Francuzi i Niemcy
 Metoda konwersacji. Najwyższe rezultaty.
 Małe grupy. — — — Lekcje prywatne.
 Zapisy od 3 do 8 października od 10-1 1/2 i od 4-8
 Piotrkowska 39.
 Front.

„H. Szmeczel i Synowie“
 SP. AKC.
 dawniej „Szmeczel i Rozner“
Piotrkowska 160
 Stałym Klientom raty. Urzędnikom rabat.

Garbarnia i Farbiarnia Futer
W. Schönmana ul. Gdańska 8
 k. H-go piętro.
 Przyjmuje do farbowania wszelkiego rodzaju futra na modas
 kolory oraz odświeżanie na kolor pierwotny podług naj-
 nowego systemu Lipkotego.
KOLORY TRWAŁE. — — — Ceny przystępne.
 Czystczenie białych futer.

Hallo! Telefon 64-03.
 Pierwszorządny Zakład Fryzjarski
M. i L. POLICHOWSCY
 ul. Cegielniana 53
 Salon damski Manicure. Salon męski
 Zakład został powiększony i kompletnie od-
 nowiony, 7 nowych kabin. Nowe pier-
 wozzędne siły fachowe. Polecamy się
 względem Sz. Klienteli.

Gabinet Dentystyczny
R. GLIK-LIBERMAN
 oraz Laboratorium sztucznych zębów
B. LIBERMAN
 Piotrkowska 120, tel. 53-72
 wznowili przyjęcia.

Dr. med.
S. Lewkowicz
 Choroby skórne, we-
 neryczne i płciowe
 Konstancyńska 12
 Tel. 55-52.
 przyjmuje od g. 9
 -1 i od 6-8, dla
 pań od 4-5.
 Dla niezamożnych
 ceny lecznicze

Pozzukuję
3 lub 4 pokojowego
mieszkania
 z wygodami w śródmieściu.
 Oferty do „Kurjera Łódzkiego”
 sub „Z. B.”

Zakład Krawiecki
JANKAMIŃSKI
 Ł. 6 d 1, Abramowskiego 51
 (Gubernatorska)
 Zamówienia wykonują z własnych
 i powierzonych materiałów. Posiada
 duży wybór materiałów z białych firm
 Wykonanie solidne i punktualne.

Dr. I. MAJBAUM
 Choroby chirurgiczne
 ul. Wólczańska 36, tel. 3-10.
 Przyjm. od 2 1/2-4 1/2 w lecznicy
 Piotrkowska 294, tel. 22-89 od
 1-2.

Kursy Kosmetyczne
ANNA RYDEL
 19 Cegielniana 19, m. 8
 Masaż, pielęgnacja twarzy, ciała
 i włosów.
 Zapisy codziennie.

CEBULKI KWIATOWE
 nasiona do jesiennej wysie-
 wu, oraz narzędzia i przy-
 rzędy (ogrodnicze i pszczel-
 nicze) polecają składy
L. JASIŃSKIEGO,
 w Łęczycy, Poznańska 30
 i w Łodzi, ul. Andrzeja 10.

Zakład Kuśnierski
Wacława Kaweckiego
 Piotrkowska 113.
 Wykonuje wszelkie roboty futra-
 ne solidnie po cenach najniższych.
 Przerabia stare, odświeża i farbuje spo-
 sobem lipskim.

Ostrzeżenie.
 Niniejszym tą drogą ostrze-
 gamy rozlewnie wódczane, że za
 długi zaciągnięte przez p. Józefa
 Daidowskiego nie odpowiadamy
Pewel Michalkiewicz
 i Stanisław Kubas
 Łódź, ul. Kilińskiego 155
 Restauracja.

Dr.
ST. BIBERGAL
 MONUSKI 11.
 Telefon 63-22.
 Choroby skórne i weneryczne.
 przyjmuje od 6-10 r. i od 5-8 wiecz

Zdolni
agenci i agentki
 poszukiwani
 do sprzedaży bielizny
 i różnych towarów po domach pry-
 watnych za spłaty. Oferty z referen-
 cjami lub „Bielska” do „Reklamy
 Polskiej”. Nawrot 1-4 m. 23. — — —

Spółnika
 Doskonale prosperujący sklep
 manufakturowy centrum m. Łodzi
 poszukuje spółnika z kapitałem
20.000 - 25.000 zł.
 celem powiększenia interesu i
 obsłużenia licznej klienteli. —
 Oferty pod „A. Z. 100” w adm.

Magazyn Gorsetów
„ERNESTYNA“
 NAWROT Nr. 1-a
 poleca
 paski z francuskiej gumy,
 paski biodrowe, paski przed-
 i popołogowe. Biustonosze
 najnowszych fasonów;
 wszystko we wykwindnem
 wykonaniu z najprzedniej-
 szych materiałów zagra-
 nicznych i krajowych.
 CENY NISKIE.

Konfekcja:
 wszelkiego rodzaju
 Ceny przystępne
D. PŁASZCZE z futr.
SUKNIE z rypsu i pop.
 wszystkich rozmiarów
 Stalunki w 24 godz.
ULSTRY, flanszy.
PALTA z fokowym koł.
SPODNIE w wielkim wyb.
PALETKA chłop. i dziewcz.
BIKLIZNA, koldry,
frany.
PLEDY — koce —
 towary.

Lekarz-Dentysta
TADEUSZ BABAD
 Łódź, Nawrot 1a. Tel. 25-22.

Tekla Abkinówna
 wznowiła
lekcje gry fortepianowej
 przyjmuje od 2-5ej po poł.
 Konstancyńska 63,
 front, II p.

Samochód
 marki Fiat typ 503 kareta model 1927 r.
 mało używany w bardzo dobrym stanie
 okazuje do sprzedania.
 Piotrkowska III, garage „Wojna”

Wytwórnia Drabin
 wszelkiego rodzaju
K. LEPIARSKI
 Sienkiewicza 56. Tel. 51-56.

Miód pszczelny
 czysty, świeży, lipcowy w blaszankach
 brutto 3 kg. zł. 11.— 5 kg. zł. 15.—
 10 — 28.— 20 — 54.—
 wraz z opakowaniem i opłatą pocztową
 wysyła za zaliczką L. Winokur, Tarno-
 pol (Małopolska) Skrzynka pocztowa 45.

OGŁOSZENIA DROBNE.
 do 10 groszy za wiersz. (Na po-
 żądanie) 50 groszy.

Nauka i wychowanie
 Chciesz otrzymać
 do posady? Musisz
 ukończyć kursa fa-
 chowe koresponden-
 cyjne prof. Sektulo-
 wicza. Warszawa.
 Zórswia 42 Kursy
 wyczuja listownie:
 buchalterji, rachun-
 kowości kupieckiej,
 korespondencji han-
 dlowej, stenografji,
 nauki handlu, pra-
 wa, kaligrafji, pisa-
 nia na maszynie,
 towaroznawstwa —
 angielskiego, fran-
 cuskiego — niemie-
 ckiego.
 Po ukończeniu iwa-
 dectwo. Zadzanie
 prospektów! 5082

Gratownie wy-
 ezam kroju, szy-
 cia, modelowania
 haftu maszynowego
 oraz filat ręczne i
 maszynowe. Warun-
 ki dogodne. Dla
 pracujących lekcje
 wieczorowe. Pra-
 cownia ubiorów w
 damskich i dziecię-
 nych. Kł.ńskiego
 135, Sobczakowa.

Proju, szycia, pa-
 rowania ubiorów
 pracownia ubiorów
 damskich i dziecię-
 nych oraz bieliz-
 niarstwa, haftu, fi-
 let. Uwaga: niez-
 nie praktykują na
 materiale mogą u-
 żyć sobie kilka
 sztuk bezpłatnie. —
 Żeromskiego 75
 Pańska) mieszk. 52
 II-gie wejście par-
 ter. 6169
 ekcje muzyki na
 skrzypcach, man-
 dolinie i gitarze. —
 Oplata niska Zielo-
 na 23, m. 24, III p.

Muzyki (fortepian)
 wyższej oraz po-
 czątków udzielam —
 dorosłym i dzieciom
 według najnow-
 szych metod, od 20
 zł. miesięcznie. —
 Przystosowam do
 egzaminów nau-
 cychielskich i dla
 eksternów. — Klasa
 4 mieszcząca. — 6-go
 Sierpnia 14 w pod-
 wórze. 7275

Maturzystka adze
 la lekcji. Ofar-
 ty do adm. — pod
 „Maturzystka”
 7324
Nauczyciel gimnaz
 jalny przygotowuje
 zeszenie, ucz-
 niów do gimnazjum
 seminarjum. — Zaa-
 wansowanych u-
 mieści niezwłocznie
 Oferty „Pedagog”.
 7345
Janista ratynowa-
 ny przyjmuje za
 mówienia na wle-
 czorki publiczne i
 prywatne solo i w
 kompletach ul. Zię-
 ska 11, K. Święt-
 kowski. 7245

Wykwalifikowany
 koropetytor u-
 dziela lekcji i kore-
 petycji specjal-
 ności matematyka i
 polski — sakrele
 6-ciu kl. opłata od
 9 zł. ul. Piotrkow-
 ska 189, m. 9 7340
Wawodowa krawco-
 wa przyjmuje do
 nauki kroju i szy-
 cia Kurs zasadniczy —
 rysunki oraz mode-
 lowania i bielizny
 meskiej, damskiej,
 mierzania i pasowa-
 nia. — Oplata 3 zł.
 tygodniowo. Julju-
 sza Nr. 28. w pod-
 wórze, prawa ofi-
 cyna, drugie wej-
 ście, I piętro. 7334

Własny zakład fotograficzny
 i pracownie portre-
 tów.
 Łódź, ul. Główna 36
 Zakład otwarty od
 9 rano do 7 wiecz.
 Ceny
 konkurencyjne.

MEBLE.
 Dywany,
 Łózka metalowe, o-
 tomiany, leżanki ma-
 terace patentowa-
 ne i lekkie, krzesła,
 meble kuchenne, biurowe,
 biurka, biblioteki,
 stażerki, Wieszad-
 la, białe saloniki.
 W dużym wyborze
 poleca na raty Ma-
 gazyn Mebli Wi-
 Romiszewskiego —
 Piotrkowska 116 i
 p. front, tel. 7161.

Mebie po cenach
 zmniejszonych ład-
 ki, szpalki, saloniki,
 gabinetu, otoma-
 ny, krzesła, leżan-
 ki, komplety klubo-
 we poleca Zakład
 meblowo-tapicerski
 Z. Kalliskiego, ul.
 Nawrot 37. Daje
 na spłaty! 7233
Mebie solidne
 i tanie poleca
 Stolarnia, — ul. Orła
 er. 23. 6202

Do odstąpienia plac
 długości 80 łokci
 a 40 szerokości —
 wraz z szopą 15 mtr.
 długo, 4 szeroko —
 przy Szosie Pabja-
 nickiej 70. Wiado-
 mość Rogowska 129
 Śniady. 7285
Do sprzedania ma-
 szyna parowa
 100—120 k. m. le-
 żąca na cieżnieniu
 7—8 atm. bez kotła.
 Wielkopolska Pa-
 piernia Bydgosz-
 Cyskówo Tele-
 fon 1151 i 1137. —
 Adres telegr. Papy-
 rus.
Do sprzedania 2-a
 pay z bernardy-
 nów, jeden roczny,
 drugi 6 tygodniowy
 Ul. Cymera Nr. 19,
 u Lipińskiego. 7353
Domek 6-mieszkali
 ładnie położony,
 pokój, kuchnia wol-
 ne ogródek sprze-
 dam. Nowe Choźny
 Grzybowa 36. 7354

Kurjer literacko - naukowy

Specjalny dodatek niedzielny do „Kurjera Łódzkiego“.

Rok II.

Łódź, dnia 2 października 1927 roku.

Nr. 40.

Zakończenie wielkiego dzieła.

Monografia prof. Kleinera o Juliuszu Słowackim

(dokończenie).

V.

Niejednokrotnie autor monografii zaznaczał, jakim był stosunek Słowackiego do Mistra Andrzeja, wskazując, że aczkolwiek poeta nigdy nie uzależnił się od osoby Towiańskiego, to przecież idee głoszone przez niego wryły się mocno w jego duszę i nie potrafiło ich zachwiać.

Duch jego wzniósł się coraz wyżej, a wyrazem tego wzlotu była wspomniana wyżej modlitwa „Genesis z Ducha“. Rozbiór jej, któremu poświęcony jest cały

szczyt uczucia religijnego. I czując, że dana jest w tem poznaniu prawdy religia istotna — powiązanie człowieka z Bogiem i naturą, powiązanie wszystkiego z wszystkim — ujął syntezę wiedzy swej i wziął w słowa modlitwy. Między dwiema modlitwami zawarły się dzieje ducha jego — między modlitwą dziecka, by mu Bóg dał życie najedźwiejsze, ale urwieńczone sławą zagrobną — i modlitwą męża dojrzałego, w obliczu skał oceanicznych spowiadającego się z prawdy zdobyte. W tamtej prosił o nieśmiertelność przyszłą — w tej, pewny już zwycięstwa

a główną jej treścią to „program wielkiej wojny ludowej, opartej na zespoleniu rewolucji społecznej. Ten ideał trzeba wpoić w serca wszystkich folk, aby nikt nie przeciwdziałał, by „bez wojny domowej rewolucja społeczna nastąpiła ogólna i braterska zgoda“. A jeśli do tego nie doszło wtedy „niech raczej wyginą wszyscy, którzy chcący lub niechcący będą stawać się zaporam! naszemu zbawieniu, niżli Polska!“ Te idee ma nieść — zdaniem Kamińskiego — i poezja, a autor woła: — „Powstań, piewco przyszłości! Wyglądamy cię z nadzieją niemylną, bo się objawić musisz, bo cię wyda siła żywotna Polski“.

Słowacki wziął to wezwanie do siebie. A tymczasem... ktoś inny odpowiedział na wezwanie, by poezja zatłoniła pieśń nadziei, ktoś inny zaczął głosić prawdy filozoficzne, ale po to, by potępić hasła „wojny ludowej“, by odtrącić wszelki czyn ludowy bez udziału szlachty i dla szlachty zachować berło losów przyszłych narodu. (str. 167).

Autor „Zborowskiego“ uczuł się dotknięty. Postanowił dać odpowiedź Krasieńskiemu; pisze wiersz: „Do autora Trzech Psalmów“. A wiersz ten (ogłoszony w r. 1848) jest częścią nowej jego

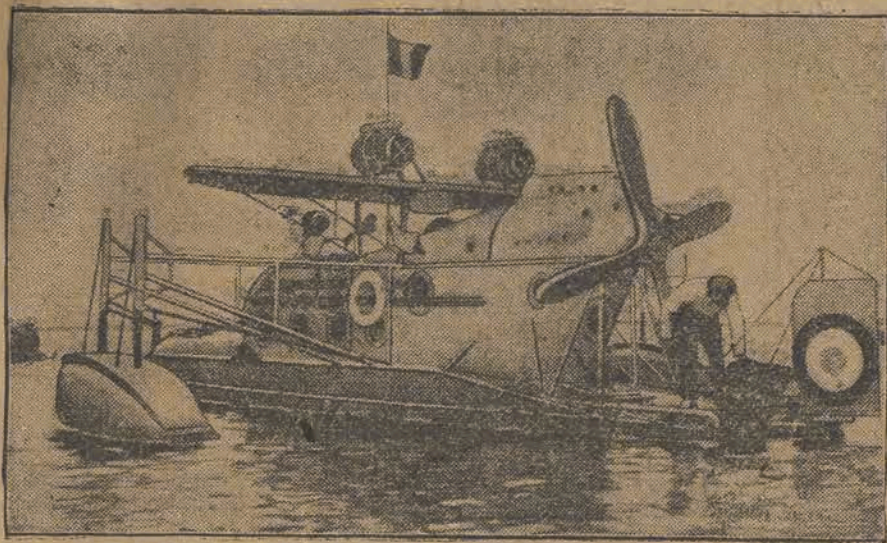
nie da. Wspomnieć jednak należy, że prof. Kleiner daje tutaj obraz szczegółowy rozwoju myśli filozoficznej u Słowackiego, szukając jej podstaw w „Teodycei“ Leibniza; uprzystępnia autor dalej konieczne do zrozumienia filozofii źródła, jakimi są gwara i Kabała oraz omawia stanowisko wobec nich samego Słowackiego; omawia istotę metempsychozy, ostateczny cel świata.

Rozdział ten — domagający się osobnego, jak mówię, studjum, jest niezmiernie pouczającym i wartościowym, wprowadza czytelnika w świat stosunkowo mało znany, pozwala mu zorientować się w gąszczu dociekań mistycznych i w ten sposób ułatwia mu zrozumienie dzieła, będącego koroną twórczości Słowackiego „Króla - Ducha“.

Zastrzegając sobie na czas późniejszy dokładne omówienie tej części monografii, chciałbym tylko zwrócić uwagę na ogólną charakterystykę tworu Słowackiego, w przedstawieniu prof. Kleinera. Nazywa autor monografii „Króla - Ducha“ najbardziej imponującym dziełem Słowackiego, imponującym „zagadkowością, arystokratyczną niedostępnością, wysoce dostojnym“...

Mimo wszystko jednak nie może go prof. Kleiner — może wbrew utartej opinii — uważać za syntezę twórczości poety, bo epos fantastyczny nie może być syntezą twórczości, która tyle potęgi okazała w dramacie, tyle mistrzostwa w dialogu. Nie może być wreszcie syntezą twórczości, która dała „Fantazego“, „Beniowskiego“ poemat pozabawiony niemal realizmu, humoru, ironii.

Łódź - aeroplan.

Kapitan de Gasienko skonstruował aparat, który jest napół samolotem a napół łodzią, posuwającą się z szybkością 120-tu kilometrów na godzinę po powierzchni morza. — Przestrzeń Dover-Boulogne przebył aparat w przeciągu 26 minut, mając 4 ludzi na pokładzie.

rozdział V-ty monografii, jest znowu samowolną obszerną rozprawą, rzucającą wiele nowego światła na ten tak głęboki a tak trudny do zrozumienia utwór.

Stwierdza zatem najpierw autor, że „Genesis“ nosi na sobie duże piętno gnostycyzmu, że jest pisana w duchu owych fantastycznych eposów o Bogu i Jego mocach najwyższych, jakie z wierzeń Wscho du i z myśli chrześcijańskiej wylatywały w pierwszych wiekach Kościoła, że jednak mimo to jest „poematem nowoczesnym, realizującym nierozdzielny zespolony wiedzy badawczej z intuicją poetycką“.

Im mówi dalej Kleiner: „Piękno wyników nauki nigdy nie przemówiło z równą wyrazistością i bezpośredniością... Nigdy jeszcze w ten sposób nie uczyniono poetycznym zwierzęcia, które w tem, co najbardziej zwierzęce, w postaci swej zewnętrznej, staje się tutaj bohaterem nie tylko ludzkich, lecz nadludzkich zmagani... Sferę, zdające się dziedziną nieprzekraczalną intelektu badającego, przepelniały się takim bogactwem uczuciowym, takim dostojnością religijną i tak się bratały z wizjami, że poezja istotnie dochodziła do siły wszechogarniającej... I mimo ciężaru idei przyrodniczych, matematycznych, społecznych — poemat, z rytmem oceanu zharmonizowany, układał się w symfonię muzyczną“.

Tak charakteryzuje Kleiner ten przedziwny poemat; poczem analizuje dokładnie jego treść. Nie sposób tu iść za biegiem myśli autora, nie sposób streszczać, ani omawiać wszystkich szczegółów, jednak wspomnieć należy niezmiernie ciekawe spostrzeżenie, że „Słowacki doszedł tu do kresu szlaków intelektualno - religijnych, jak w „Księdzu Marku“ stanął u

za grobem, zyskał poczucie, że i w przyszłości jest nieśmiertelny“.

VI.

„Genesis z ducha“ — była wyrazem przeżycia, zrozumienia mistycznego nieśkończoności. Ale to przeżycie, które dokonało się nie na tle klasztornej celi, lecz na tle oceanu i skał oceanicznych, — „domagało się ujęcia konkretnego, zmysłowej postaci nieograniczonego niczem lotu, zmysłowego zagarnięcia przestworzy i wieków. Nie mógł dokonać tego liryzm i refleksja hymnu — „pełną formę tworzył dopiero dramat, z momentu określonego rozwijający się w bezmiar czasu i przestrzeni“.

Oto — zdaniem prof. Kleinera — geneza tego „najdziwniejszego poematu literatury polskiej od dzwignych wypadków ziemskich idącego w najdalszą przyszłość marzenia“, poematu, który jest „wznowieniem średniowiecznych prób dramatu duchów, nie ludzi, średniowiecznych misterjów trójdzielnych ziemi, piekła i nieba“.

W szeregu utworów Słowackiego jest „Samuel Zborowski“ utworem najbardziej osobistym, jest niby druga „Godzina myśli“, stworzona w chwili, gdy poczuł ostateczną przemianę, poczuł się „świętym wiekiem“.

VII.

„My, Polacy, pełni młodzieńczego narodowego uczucia, mamy dać początek przebudzenia wszystkich ludów i wyrwania ich z ciężkiego snu i uciemnienia, w których zostają“.

Tak pisał Henryk Kamiński w wydanej w r. 1844 książce p. t. „O prawdach żywotnych narodu polskiego przez filareta Prawdoskiego“. Książka ta stała się ewangelją wszystkich spisków polskich,

Capablanca contra Aljechin.

W Buenos Aires rozpoczął się mecz dwóch mistrzów gry szachowej.

poezji politycznej, rozwijającej się w duchu mistyki, która zapoczątkowała scenę sadu w „Samuelu Zborowskim“.

Występuje w niej Słowacki jako apostoł czynu ludowego, jako rzecznik ludu, który już w „Anhellim“ wystawił chora-giew, na której trzy ogniste widniały litery.

VIII.

Zbliżając się do analizy najpotężniejszego, syntetycznego utworu poety, jakim jest „Król - Duch“ — poświęca prof. Kleiner obszernie studjum przedwstępne, które zawiera rozdział p. t. „filozofia mistyczna Słowackiego i jej źródła“. (221 — 326).

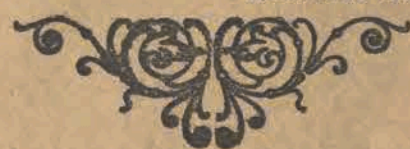
Dotychczas filozofię mistyczną omawiał autor w związku z poszczególnymi utworami; poświęcał jej zatem miejsce przy analizie „Genesis“, czy „Zborowskiego“ — obecnie omawia filozofię samą. Szczegółowe omówienie tego niesłychanie cennego rozdziału, będącego znakomitym przyczynkiem do poznania istoty mistycyzmu, wymaga osobnego studjum i w szczyłych ramach artykułu zamknąć się

Również od innych utworów nie stoi „Król - Duch“ wyżej ani pod względem kreacji psychologicznych, ani jako poemat filozoficzny czy historjograficzny; jako wyraz przeżyć mistycznych stoi wyżej od niego „Ksiądz Marek“.

Jedynie pod względem przepychu i sugestywności wizji poetyckich dosięgnął poemat szczytu, nieosiągalnego dotąd przez żadnego twórcę — co jest dowodem skończenia wielkiej kultury artystycznej. Między utworami dawnymi a „Królem - Duchem“ jest łączność, ale między nimi żadnej głębszej przepaści, bo poezja Słowackiego nosi jednolite piętno twórczości.

Oto zarys dzieła prof. Kleinera, którem wielki uczonej dobrze zasłużył się Polsce i jej literaturze.

Kazimierz Ożóg.

O dobro rodzaju ludzkiego.

Sensacyjna powieść autora „CHŁOPCZYCY”.

(„Ciało twe należy do ciebie” — W. Margueritte'a. *)

Głośna trylogia powieściowa autora „Chłopczycy” — „La Garçonne”, „Le compagnon”, „Le couple” — wywołująca namietne dyskusje, ogromną sensację i liczne zarzuty, pod adresem Margueritte'a skierowane, była przedewszystkiem świadectwem wielkiej odwagi cywilnej popularnego francuskiego pisarza, nie wahającego się pisać otwarcie — nawet brutalnie — o tem, o czem się mówić, ani myśleć nie chce. Głębokie problemy etyki płciowej i moralności społecznej, zagadnienia tak doniosłe ze względów eugeniki i postępu cywilizacyjnego ludzkości, są zazwyczaj na organizmie społecznym temi punktami drażliwymi i wstydliwymi, wokół których snuje się gesta pajęczyna fałszu, prudencji i przesądów.

Realistyczna szkoła pisarska, pragnąca w beletrystyce zawrzeć „rien que la vérité et toute la vérité”, zmuszona była, rzecz prosta, zająć się m. in. szeregiem kwestyj, z wzajemnym stosunkiem płci związanych, a stanowiących w dużej części hańbę i trąd dzisiejszych społeczeństw. Powodem wstydu nie może być w żadnym razie sam temat tych autorskich obserwacji, dociekań i wniosków, temat jako taki — lecz jedynie to, co — będąc odbiciem ohydnej rzeczywistości w pewnym jej ułamku — wypełnia temat tego ramy. U nas, pierwsza dopiero nieodżałowana Gabriela Zapolska, może współczuciem i przecuciem kobiecego serca wiedzioną, miała odwagę rzucić rekawicę kryjącej się pod skrzydła „wstydu” niekczemności i zdrzeć z niej powłokę tradycyjnej tolerancji, wiodącej, do prawdy, zbyt daleko. Z pod szminki najgorszych nalogów, zwyczajów i poglądów z którym żyjemy się niemal od dzieciństwa, wyrzała straszna twarz ludzkiej bestji, ciemnotą prymitywnego egoizmu

czysty i społecznikiem, nie bez uszczerbku oczywiście dla literackiej strony twórczości. Autor „Chłopczycy” posiada sporo wiedzy i doświadczenia, wiele temperamentu i cywilnej odwagi. Ułatwia mu to wszystko „działania wojenne”, polegające bynajmniej nie na walce z wiatrakami — lecz na zaciętkiem atakowaniu barbarzyństwa pojęć, absurdalności kodeksów, szkodliwości zastarzałych nawyków społecznych — wszędzie, gdzie tylko wytrypić się one dadzą.

Powieść, której dziś kilka słów poświęcamy, jest pierwszą częścią nowej trylogii Margueritte'a, pod ogólnym tytułem: „Vers le bonheur” („Ku szczęściu”). Autor jest niepoprawnym marzycielem

duży książki. Nie chodzi tu oczywiście o te dwa czy trzy jaskrawe opisy, których nie oszczędził czytelnikom Margueritte, posiadający zapewne tajemnicę powodzenia i popularności. Na jaskrawości zmysłowego kolorytu nie zbywało nigdy beletrystyce francuskiej i tem się nikt w Paryżu przerażać nie będzie. Co się zaś nas tyczy, nie uważamy, by autorowi wielu doskonałych powieści, studiów literackich i sztuk teatralnych wolno było mniej, niż np. naszemu St. I. Witkiewiczowi (vide: „Pożegnanie jesieni”).

Jeśli więc ostatnia książka Margueritte'a padała w nielaskę oficjalnych sfer francuskich, to jedynie na skutek swej tendencji, idącej — biorąc rzecz czysto formalnie — w po-

ja wyłącznie na głowy i barki bezradnych i upośledzonych, co wydaje najfatalniejsze z ogólnie — ludzkiego punktu widzenia rezultaty. Dlatego też — twierdzi Margueritte — ustawa z d. 1. VIII. 1920 r. jest zbrodnia i niedorzeczna, gdyż dla człowieka i społeczeństwa — szkodliwa.

Te założenia swoje przeprowadza Margueritte z dużą siłą przekonania na kartach omawianej przez nas powieści, której bohaterką jest dziewczyna wiejska, Spirita Arelli, zgwałcona przez jakiegoś eleganckiego niekczemnika, którego nazwiska nawet nie zna. Wyjątkowe zalety charakteru i umysłu Spirity, kształconej przez mądrego i pełnego humanitarnych cnót wujka Peccaud (postać rezonerska, której ustami przemawia autor) nie pozwalają jej zginać ani popaść w hańbę i zbrodnię, chociaż niedza i głód najsroższy tej dziewczyny-matki zaciskają na jej szyi swe kościste palce. Dzięki pomocy wujka, Spirity zwycięsko wychodzi z prób i doświadczeń losu; hartuje się jej wola, kształtuje na wzór najlepszy — dusza. Przeszedłszy gehennę cierpienia i upokorzeń matki, dającej życie dziecku — przechodnia, poznawszy bezdusność i formalistykę suchych kodeksów i pustą jałowość t. zw. moralności społecznej, osiemnastoletnie dziecko — Spirita, która właściwie jeszcze żyć nie zaczęła, znajdując wreszcie moralny spokój pod opieką swego wychowawcy — kawałek codziennego chleba w zakładach przemysłowych jego marsylskich przyjaciół. Dalej dwa tomy trylogii przyniosą niewątpliwie kontynuację losów Spirity i jej dziecka, losów, tak dramatycznie zapoczątkowanych w tomie pierwszym.

Technika pisarska Margueritte'a, jak zwykle, na wysokim poziomie. W scenach wiejskich sporo wdzięku; w opisach zaułków nędzy marsylskiej — dużo wymownej, choć odrażającej szpetoty. Ujęcie postaci głównych (Spirita, sędzia Mer-

Arcyksiążę austriacki — aktorem filmowym w Hollywood.

Nasza ilustracja przedstawia (od lewej do prawej) kap. Lauterbacha, aktora filmowego arcyksięcia Leopolda austriackiego, kap. hr. Lucknera i dyrektora wytwórni filmowej Johna Forda.

jeśli chodzi o przyszłe szczęście ludzkiej powszechności i fanatykiem własnego apostolstwa, w służbę tych marzeń wprężonego. Fanatyzm ten jest do wybaczenia, skoro tryska ze źródeł altruizmu; o inne pobudki trudno podejrzewać autora, którego wiek, zupełna niezależność majątkowa, rozgłosne imię i t. p. predysponowałyby raczej do wyboru tematów spokojniejszych, mniej ryzykownych, niebezpiecznych i prowokujących.

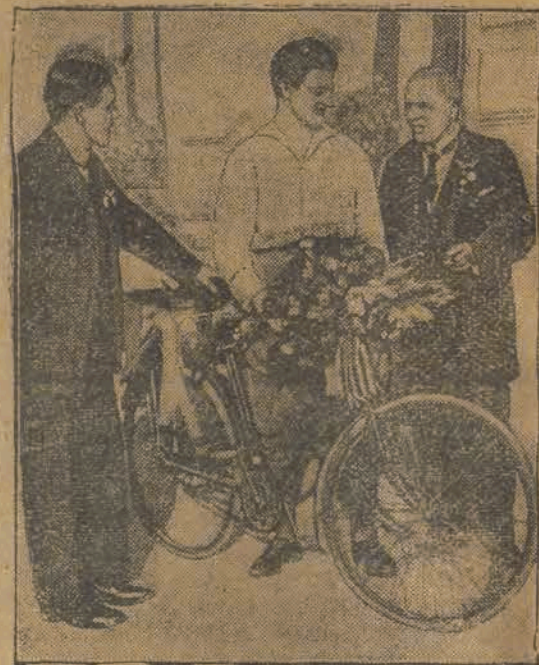
„Ton corps est à toi”, powieść, która właśnie przedewszystkiem bodaj w płaszczyźnie publicystyki społecznej rozpatrywać należy, jest, podkreślimy to od razu, namietnym aktem oskarżenia przeciwko francuskiej ustawie z dnia 1 sierpnia 1920 roku w kwestji zwalczania propagandy neo-maltuzjańskiej oraz wszelkich środków i sposobów, zmniejszających liczbę urodzeń. Ukazując w swej powieści, w sposób bardzo plastyczny i bezpośredni, odwrotną stronę zagadnienia populacyjnego i wątpliwe dobrodziejstwo stosowania wspomnianej ustawy, Margueritte nie waha się nazwać ją „la loi scélérate” („ustawa zbrodnia”), której znaczenie praktyczne, w sensie przez ustawodawcę zamierzonym, sprowadza się w istocie do zera. Podając w nocie końcowej krótką historię przyjęcia ustawy — Margueritte, z całą śmiałością, przytacza szereg nazwisk wybitnych jej inicjatorów i obrońców, którzy — głosząc w imię interesów państwowych walkę z depopulacją — sami wszakże uważają za najwłaściwsze i najdogodniejsze nie mieć — ani jednego dziecka... („Sie predigen Wasser und trinken Wein”, jak powiedziałby Heine). Ciekawe, że wśród tych nazwisk nie brak najgłośniejszych mężów stanu Francji dzisiejszej, i to z różnych obozów politycznych.

Nie można się bynajmniej dziwić, że najnowsza powieść Margueritte'a — ze względu na swe założenia (o których niżej) oraz ton wielce bojowy i agresywny — wywołała w społeczeństwie francuskim poważną konsternację, której widomym efektem są niejaki trudności — kszegarzy w rozpowszechnianiu i sprze-

zek pewnym zarządzeniem państwowym i pewnym wysiłkiem społecznym.

Teza Margueritte'a w tak ważnym dla przyszłości Francji zagadnieniu populacji i depopulacji jest bardzo prosta: nie ilość, lecz jakość — twierdzi autor — rozstrzygać będzie o końcowych rezultatach wysiłku narodów; zamiast propagować wszy soko, co zmierza do powiększenia ilości urodzeń i wywierać nacisk prawny w tym kierunku (przez zakaz np. sprzedawania środków przeciwdziałających zapłodnieniu), zamiast stwarzać nowe zastępy toczonych przez nędzę, brud i choroby pokoleń proletariackich — należy, w imię elementarnych zasad eugeniki, w imię dobra i postępu rasy ludzkiej, dążyć ze wszystkich sił do ograniczenia jej rozmnażania się i do produkowania tylko indywidualów, posiadających zapewnione moralne i materialne warunki pomysłowego wzrostu, należytego wychowania, korzystnego dla społecznego dobra — rozwoju. Jeśli we wszystkich państwach cywilizowanych, mówi Margueritte, istnieją już dziś stacje, tereny i zakłady, gdzie dokonywana jest naukowa selekcja i przeprowadzany fizjologiczny dobór materiału roślinnego i zwierzęcego, dla celów udoskonalenia i wyszlachetnienia najpożyteczniejszych dla człowieka gatunków roślin i zwierząt — dlaczegoż jedynie prokreacja rodzaju ludzkiego pozostawiona ma być bez wszelkiej kontroli, na los ślepego przypadku, płodzącego wciąż nowe i nowe ofiary, gruźlicy, syfilisu, alkoholizmu i prostytucji? A przypadek ten ślepy jest i niebezpieczny przedewszystkiem właśnie dla klas uboższych, czego dowodem liczne rodziny o dużej ilości dzieci, skazanych zgóry, przeważnie albo wręcz na zagładę, albo na odgrywanie roli cywilizacyjnego nawozu pod hodowlę najwzrostszych 10.000 czy 100.000. Klasy oświecone i posiadające, które zdają sobie doskonale sprawę z swych obowiązków wobec przyszłych pokoleń własnych, umieją — mimo wszelkie ustawy i zakazy — bez wysiłku i ryzyka ograniczać do minimum liczebność tych pokoleń. Brzemie propagandy populacyjnej i niebezpieczeństwa kolizji prawnych spada-

Na rowerze dookoła świata.

Cyklista szwedzki Hult rozpoczął w dniu 17 kwietnia 1925 roku podróż dookoła świata i w ostatnich dniach ukończył także przybywając do Sztokholmu. W czasie podróży Hult zmienił tylko 14 razy opony gumowe roweru i 28 par spodni, które przetrwały się w ciągu jazdy.

merod, wuj Peccaud) trochę — powiedziałbym — teatralne, w dość odległym chronologicznym sensie tego wyrazu, co jednak dla ilustracji tendencji autorskich jest korzystne. Całość stanowi świetny przykład t. zw. roman à thèse, który zasługuje na przeczytanie przez — dorosłych. Można mieć rozmaite zastrzeżenia co do słuszności i potrzeby głoszonych przez Margueritte'a haseł i teorii, przynajmniej mu wszakże trzeba, że porusza sprawy niezmiernie doniosłe i żywotne, nad którymi łam'a sobie głowy oddawna filozofowie, moralisci, ekonomiści i socjologowie.

Bolesław Dudziński.

*****

Pola Negri

Genjalna nasza rodaczka Pola Negri, podpisała nowy 5-letni kontrakt z wytwórnią amerykańską.

oślepieniej tak dokładnie, że nie potrafi dojrzeć już korzyści społecznej, ani zrozumieć interesu własnego. T. zw. moralność publiczna, do której instytucyj niektórzy obrońcy dawnego porządku i „dobrych obyczajów” nie waha się zaliczać np. — prostytucję, ta sui generis moralność okazała się najautentyczniejszą — niemoralnością. Więcej niż zbrodnia, bo głupstwem, wiodącym ludzkość, niejedną z swych ścieżek, ku otchłani nędzy, występku, indywidualnego i kolektywnego upadku.

Prawdziwą pasję do pisarskiego traktowania tych drażliwych problemów i wywracania na nice zdawkowych systemów i banalnych teorii pseudo-moralności — posiada Wiktor Margueritte, stający się ostatnio coraz bardziej publi-

*) Victor Margueritte. Ton corps est à toi. Roman. Ernest Flammarion, éditeur. Paris. — Cinquantième mille.

W krainie mody

NA ŚLUBNYM KOBIERCU.

Paryż, 27 września.

Co wieczór kościoły rozbrzmiewają chóralnym śpiewem „Veni Creator“, a na ulicach ciągną się długie sznury pojazdów oczekujących na obłubieńców i orszaki ślubne. Pisarze u mera mają huk roboty i dziwią się, że dziś, podczas mody rozwodów, nie przestały być modne związ-

rskich widzimy piękne i pomysłowe stroje dla panny młodej.

Mineły bezpowrotnie czasy, kiedy dla ślubnego stroju obowiązywały pewnego rodzaju utarte reguły: długi rękaw, wysoki pod szyję kołnierzyk, długa spódnica i królewski tren.

Dzisiaj każda z tych śnieżno-białych

nieskończoności, i wreszcie — zaobserwowałam tendencję do względnie długich spódnic. Nie znaczy to bynajmniej, aby nie stały na kobiercu ślubnym sylwetki jak najbardziej modernie w króciutkich, zrecznie udrapowanych sukieneczkach.

Taką właśnie suknię miała panna Gouin, która poślubiła hrabiego de Solage. Sukienka z białej crêpe satin o krzyżującym się do lewego boku staniczku, stanowiącym całość jakgdyby casaque, z górną fałbaną sukienki, miała właściwą spódniczkę wąską i króciutką, tworzącą z lewego boku draperję nieco opadającą. Naokoło wycięcia i wzdłuż krzyżującej się poły oraz na mankieciach wąskich rękawków staniczek haftowany był drobniutkiemi perełkami. Przytwierdzona do ramion wspaniała stara koronka tworzyła tren. Siateczka średniowieczna z drobnych perełek przytwierdzona na głowie sute zwoje iluzji.

Fasci, tak często spotykany przy spacerowych sukienkach twoich, piękna pani, znajduje nader właściwe zastosowanie do sukien ślubnych. A więc prosty staniczek z crêpe de Chine lub crêpe Georgette z tyłu jednostały ze spódniczką, z przodu natomiast odcęty, a spódniczka suto namarszczona. Te przednią fałbanę pokrywamy białą walencją lub prawdziwą brukselską czy ljońską koronką. Rękaw bufiasty, ściągnięty przy dłoni, ma również te koronkę naszytą zębami do góry, t. j. do łokcia.

Piękne obłubienice, chcące w tym uroczystym dniu zasłonić swe nóżki, wybierają suknie stylowe. Wyjątkowo odpowiednią jest wtedy srebrno-biała lama. Staniczek powinien obcisnąć figurkę i zabiłkiem schodzić na przód i tył spódniczki. Rękawek obcisły, wycięcie owalne, rzeroko odstaniające ramiona, lub też

wiednie przybranie głowy uzupełniało ten pomysłowy i wytworny strój.

Dla bardzo młodych dziewczątek, wyciągających rączkę po małżeńskie kajdanki, uroczo wyglądają sukienki z tulu. Staniczek prosty, rękawek krótki, bufiasty, a spódniczka z licznych strzyżonych fałbanek, pod którą kryją się drobne girlandki mirtowe. Na głowie wtedy obowiązkowo winien być przyszpilony mirtowy wianuszek, z pod niego zaś spływa welon tiulowy, wlokący się po ziemi.

Suknia z crêpe-satin, drapowana z boku, haftowana w greki z perełkami, tren z walencjanki. Matka w ciemno szarej sukni z velours-chiffon, draperja spływa z pod oksydowanej klamry na biodrze, a trenil z pod oksydowanego ornamentu, tworzącego lewy naramiennik. (Modele Jean Patou).

Louisaboulangier suknię z crêpe-Georgette rozszywa brukselską koronką.

w karo. Spódniczka - krynolinka, suto marszczona i dochodząca prawie do kostek, a w każdym razie do połowy tydki. Srebrzysta koronka tworzy tren, a biały welon dodaje lekkości całej tualecie.

Suknie stylowe robią też z crêpe satin rozszywanej prawdziwą koronką bądź w klęny, bądź też w pasy poprzeczne. Wtedy okrągły pas koronki dany jest naokoło wycięcia i takż pas rozszywa rękaw.

Jeśli po ślubie wyprawiają luźne wesela, to suknie robimy o zdecydowanie wieczornym charakterze. Nadal modne jest naszywanie perełkami lub strassem, a Jean Patou lansował tualete ślubną, która poruszyła Paryż. Oto prosta koszula jedwabna naszyta została z przodu w gwiazdę srebrozłoty - białymi pailletami. Z lewego boku na crêpe - chiffonowym trenie szły, niży ogni komety, błyszczące, mieniące się sznurzy paillet. Na rękawie crêpe chiffonowym od gwiazdek na mankieciach kłda ogony komet pod górę. Odpo-

Rodzaj kokoszników małoruskich z koronki prawdziwej lub z pereł stanowi modne przybranie głowy, w którym jest ogromnie do twarzy, i welon ładnie przytrzymują. Również efektowne są średniowieczne siateczki, nanizane perełkami. Jeśli ślub bierze panna młoda w kapeluszu, to dostosowuje go do stylu sukni a więc jedwabny turbanik lub toczek do sukienki króciutkiej, modnej, a duża „capeline“ lub budka z crêpe Georgette do krynoliny.

Rączki ozdabia panna młoda białą rękawiczką gładką. Jeśli rękawek jest krótki, lub brak go zupełnie, rękawiczka musi być długa. W roku mały portfelik ze srebrnej lub złotej wytłaczanej skórki, albo sakiewka z białego safranu.

Pończoszka cieniućka jedwabna, a pantofelek do srebrnych lamowych sukien — srebrny, a do białych — biały jedwabny, naszywany strassem.

Przyjęte było dawniej, że panna młoda nie nosiła biżuterji, chyba, że kładła precjoza rodowe swoje lub narzeczonego. Dzisiaj zwyczaj ten zaćiera się, ale jednakże nie powinna obłubienica obwieszać się nadmiernie błyskotkami, a zwłaszcza unikać wszelkich fałszywych pereł, kolczyków, bransolet i t. p., a biżuterję o ile możliwości dobrać tylko z perlam lub brylantami, czyli nie kłaść kolorowych kamieni. Przesad, aby pereł nie kłaść w dzień ślubu, jest oczywiście nonsensem.

Ostatnie wypełnienie stroju stanowią bukiet ślubny — ale o ten stara się już panna młoda. A więc — wiesz wszystko, piękna panienko. Jeśli z mych rad chcesz skorzystać, życzę ci wiele szczęścia na nowej drodze życia.

Varsoviene.

Suknia stylowa ze srebrnej lamy z trenem koronkowym, welon przytwierdzony srebrnym kokosznikiem. Obok tualeta matki panny młodej z czarnej chantilly i crêpe Georgette. (Obie suknie firmy Cyber).

ki małżeńskie. Nie zdają sobie sprawy, że najpierw trzeba zwłazac, żeby było co rozwiązywać.

Trzeba przyznać, że ślub bierze tyle wdów i rozwodów, co panien i dzięki temu nie przyjeła się inowacja, aby kłekać przy ołtarzu w spacerowej sukience i kapelusiku, bo panny chcą podkreślić przed światem swoje prawo do wianuszek mirtowego i iluzji. (która oby jak najpóźniej się rozwiała!) i wskrzeszają cały przepych tualete ślubnych dawniejszych lat. To też w każdej kolekcji wielkich krawców pa-

kreacji ma inny krój, a nawet materje bierzemy najrozmaitsze, począwszy od pajęczych tiuli i crêpe Georgette, skończywszy na starych koronkach, brokatach i srebrno-białych lamach.

Muszę jednakże stwierdzić, że niektórymi szczegółami różnią się suknie ślubne od zwykłych sukien wieczorowych lub balowych i przypominają cokolwiek tradycyjne szaty obłubienic. A więc przede wszystkim rękawek jest przeważnie długi, szyja wprawdzie obnażona, ale nie spotykamy dekolców, kończących się w

Ból głowy i wyczerpanie
oraz zaburzenia żołądkowe, dolegliwości wątroby, nerek, kamienie żółciowe, reumatyzm, artretyzm, cierpienia hemoroidalne są spowodowane złą przemianą materji i zanieczyszczeniem krwi w organizmie ludzkim.

Ziela z gór Harcu d-ra Lauera
sprzyjają dobrej przemianie materji, pobudzają trawienie, oczyszczają krew, a przede wszystkim uzdrawiają żołądek i powodują regularne działanie wątroby i nerek, oraz usuwają obstrukcje.

Ziela z gór Harcu d-ra Lauera
usuwają z organizmu zbyteczne nieużytki oraz przeciwdziałają tworzeniu się osadów, następstwem których jest reumatyzm i artretyzm.

Ziela z gór Harcu d-ra Lauera
usuwają i zapobiegają tworzeniu się kamieni żółciowych oraz łagodzą cierpienia hemoroidalne.

Cena 1/2 pudełka Zł. 1.50, podwójne pudełko Zł. 2.50.
Sprzedaż w aptekach i składach aptecznych

Nowo otworzona pracownia ubiorów dzieciennych, sukien damskich i bielizny.

W. WIHAN

Posiada stałe na składzie w największym wyborze i gustownym wykonaniu, ubiory dziecięce, bieliznę damską i dziecięcą. Zlecenia wykonuje podług najnowszych modeli z własnych i powierzonych materiałów, ceny przystępne.

FABRYKA MEBLI TRZCINOWYCH I BAMBUSOWYCH
oraz
WYROBÓW KOSZYKOWYCH I KOSZY DLA FABRYK
RUDOLF GALL właśc. **St. NOWAK**
Łódź, ul. Nawrot 4. Telefon 36-71.

Poleca na sezon jesienny po cenach niższych garnitury, od zwykłych do najwykwintniejszych żardyniery do kwiatów, biurka i t. p. garnitury lalkowe, wózki, koszyki szkolne, rafja i wiory dla robót freblowskich oraz wszelką galanterję w zakres koszykarstwa wchodzącą, pantofle z rafji.
Specjalność: kosze dla fabryk i oprawa tac.

Miejskie szkółki drzew i krzewów owocowych
Poznań - Naramowice

Polecają w wielkim wyborze: jabłonie, grusze, śliwy, czereśnie, wiśnie, brzoskwinie, morele, orzechy oraz krzewy porzeczki i malin.
Jabłonie najwięcej polecane, możemy dostarczyć po kilka tysięcy sztuk z każdej odmiany.
Szkółki nasze odznaczono na Wystawie Ogrodniczej w roku 1926 w Poznaniu, dyplomem uznania (najwyższą nagrodą).
Cennik-nasz wysyłamy na żądanie bezpłatnie.

Bank Handlowo-Przemysłowy w Łodzi

Spółka Akcyjna
UL. PIOTRKOWSKA № 96.
Telefony: 2-59; 8-71; 8-72; 9-73;
Bank Dewizowy.
Oddziały: Warszawa i Sosnowiec.
Zafatwia
Inkaso, Dyskonto, Zlecenia Gieldowe.
Przyjmuje
Wkłady oszczędnościowe w walucie krajowej i zagranicznej.

Józef Knapik

Zakład elektrotechniczny i warsztaty
reparacyjne

Łódź, Przejazd 6, tel. 60-90

Wykonujemy wszelkie roboty wchodzące w zakres elektrotechniki w najkrótszym terminie po cenach przystępnych jako to: dorabianie nowych kolektorów, bobin zapasowych, reperacje dynamomaszyn, motorów, transformatorów i wszelkich aparatów elektrotechnicznych. Posiadamy na składzie motory, dynamomaszyny, wszelkich rozmiarów szczotki do dynamomaszyn i motorów, trzymadła szczotkowe, oliwę motorową i transformatorową.

JASNEJ SŁONCA

NAJLEPZA ZAPRAWA DO PODŁÓG

ODWIEŻA ZNIŻCZONE POADZKI, LINOLEUM
I FARBUEJE MOMENTALNIE BIAŁE PODŁOGI
NA MAMON I LUB ORZECH CIEMNY.

"FRANCKA"
Przymieszka do kawy
w pudełkach
niezrównana w dobroci
smaku i aromacie!

Dr.
STUPEL

Szkoła 12.
Choroby, włosów
skórne, weneryczne
i moczopłciowe,
leczenie prom. Roentgena i lampą
kwarcową.
Przyjmuje od 6-9
wiecz.

Dr. med.
S. Skusiewicz

ul. Andrzeja 11
Tel. 37-43
Choroby skórne
i weneryczne.
Godziny przyjęć:
9-11 g. rano -
5 1/2-7 1/2 po południu
oprócz świąt
Pańs 5-6 po poł.
Tel. 40-26

Dr. med.
SOMMER

ul. 6 Sierpnia
(Benedykta) 16
chor. skórne,
weneryczne,
dróg mocz.
i kobiece
Od 9-12 i 6-8
dla pań od 5-6
w niedz. i świąt
od 10-13. w.

Dr. Dutkiewicz

Ordynator Szpitala
Miejskiego dla chorób
skórnych i wenerycznych.
Piotrkowska 5A.
przyjmuje od 9-11
5-7 po południu.

NA RATY! RA RATY!
**Magazyn
MEBLI**

WŁ. ROMISZOWSKIEGO
PIOTRKOWSKA 116
I p. front, telefon 21-61.

Poleca w wielkim wyborze: stołowe, sypialnie, gabinety, salony, kuchnie, meble gięte, meble klubowe, meble biurowe - łóżka metalowe, dywany. - - -
Oraz duży wybór pojedynczych mebli po cenach bardzo niskich i na dogodnych warunkach.

A. SZWARC

Skład węgla, drzewa i koksu
ul. Kolejna Nr. 2a, Tel. 16-14
(dawniej Matyszek)

poleca ze składów węgla, tylko pierwszorzędných kopalń, suche drzewo, sosnowe i dębowe w szczapach i rąbano oraz koks po cenach konkurencyjnych z dostawą do domów własnymi kołami. Stałym klientom udzielam kredytu. Sumienna i szybka usługa.

Lek.-Dent.

H. Saurer

ul. Piotrkowska Nr. 6
przyjmuje od 10-1 i od 3-7 wiecz.

Gdy
Szukasz Szczęścia

zamów
LOS Loterii Państwowej
w Kolekturze
JÓZEFA HŁAWSKIEGO
w Sosnowcu, 3-go Maja Nr. 23.
Główna wygrana

650.000 zł.
CO DRUGI LOS WYGRYWA.

W tem miejscu wyciąć i przesłać w liście

Zamówienie „34”
Do **JÓZEFA HŁAWSKIEGO** w Sosnowcu
Niniejszym zamawiam
losów ćwiertek po zł. 10.-
losów połówek po zł. 20.-
losów całych zł. 40.-
Należność zł. _____ wpłacę po
otrzymaniu losów blankietem nadaw-
czym P. K. O. Nr. 61.039 przez firmę
nadesłanym.
Imię i Nazwisko _____
Dokładny adres _____

Dr. med. **S. Bogusławski**

leczy naturalną bezlekarstwową
metodą kregarswa choroby: ner-
wowe, wewnętrzne (astma) prze-
miany materji (artretyzm reuma-
tyzm) i kobiece. Przyjmuje od
g. 4-7 wiecz. ul. Piotrkowska 85
fr. III p.

**Rytmiki i Tańców
Plastycznych**
udziela
DAISY SMITH

Kancelaria czynna tylko we wtorki od 3-5 po poł. i czwartki od 10-1 przy ul. Południowej Nr. 10, (lokal Szkoły Tańców D. Frydwałd). Kompletly dla pań.
Dzieci przyjmowane są od lat 6-w.

Miód

plynny, świeży, kuracyjny, patoka, descrowy w blaszankach za saliczką brutto 3 kg. Zł. 11.-, 5 kg. Zł. 15.-, 10 kg. Zł. 27.- wraz z opakowaniem i opłatą pocztową wysła **A. Löwensob**, Tarnopol, Ruska

„MAGAZYN MEBLI”

Zjednoczonych Stolarzy i Tapicerów

Spółdz. z ogr. odp. w ŁODZI, Narutowicza 45

Posiada na składzie kompletne urządzenia mieszkań od najskromniejszych do luksusowych jako to: urządzenie pokoi sypialnych, stołowych, gabinetów, salonów, kuchni, meble klubowe, biurowe, żyrandole, ample, obrazy i t. p. - jak również przyjmuje wszelkie zamówienia w zakresie wewnętrznej architektury.

Zarząd. 70-09
Tel. 60-02

Jesteś łysy?

Dr. med.
EKKERT
powrócił.

Zastosuj „Radio-Capill” (balsam ziela i mydło). Bajeczne skutki na 3-4 dzień? Usuwa „grzybek”, główną przyczynę łysienia, łupież, swędzenie skóry, łamliwość i rogowienie włosów. Przy każd. flakonie podziękowanie od łysych, którzy odzyskali włosy. Do nabycia w skł. apt. p. p.: Rzewskiego, Majewskiego, Lipińskiego - Groszkowskiego, Hermelina i u L. Spiessa i Syna.
Tamże: Nowość! Ołówek „Agawa” usuwa po 3 dniach plegi Płyn „Radio-Mat” przeciw tłustej cerze, nosa i pocienia się, a przyrądem do moment, usuwania węgłów. Krem „Teatral”, cud. wybielający cerę, usuwa smarszczki, fałdy, gęsie łapki, nawet u osób starszych.

Kilińskiego 143
= przy Główniej =
choroby weneryczne, skórne i dróg moczowych przyjmuje od godz. 12-1 1/2 od godz 6 1/2-8 1/2